

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN İSTENMEYEN ÖĞRENCİ
DAVRANIŞLARINA KARŞI KULLANDIKLARI STRATEJİLER
(KIRIKKALE İL ÖRNEĞİ)**

Murat ERGİN

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK**

2015-KIRIKKALE

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN İSTENMEYEN ÖĞRENCİ
DAVRANIŞLARINA KARŞI KULLANDIKLARI STRATEJİLER
(KIRIKKALE İL ÖRNEĞİ)**

Murat ERGİN

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

DANIŞMAN

Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK

2015-KIRIKKALE

Kırıkkale Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri üyeleri tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi:24/06/2015

Doç. Dr. Serkan HAZAR
Niğde Üniversitesi BESYO
Jüri Başkanı

Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK
Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Üye (Danışman)

Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÖÇALAN
Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Üye

ÖNSÖZ

Bu çalışmada “Kırıkkale İlinde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Karşı Kullandıkları Stratejiler” araştırılmıştır.

Yüksek Lisans eğitimim boyunca bana destek olan Tez Danışmanım Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK’a teşekkürü bir borç bilirim.

Çalışmamızda anket sorularını kullanmamıza izin verdiği için Prof. Dr. Pamela Hodge Kulinna’ya teşekkür ederim.

Annem Çiçek ERGİN, Babam Hikmet ERGİN, çok değerli eşim Satı ERGİN ve canım kızlarım Çiçek Yaren ERGİN ve Aslı ERGİN’e teşekkür ederim.

Murat ERGİN

Kırıkkale-2015

ÖZET

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN İSTENMEYEN ÖĞRENCİ DAVRANIŞLARINA KARŞI KULLANDIKLARI STRATEJİLER (KIRIKKALE İL ÖRNEĞİ)

Murat ERGİN

**Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Danışman: Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK**

Bu araştırma, Kırıkkale ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejileri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma, 2014-2015 eğitim-öğretim yılı II. döneminde Kırıkkale İlinde devlete bağlı bulunan ortaokul ve liselerde beden eğitimi öğretmeni olarak görev yapan 124 kişiyle gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak Kulinna (2007)'nin geliştirdiği "Davranış Tutum Anketi" kullanılmıştır. Yazardan izin alınarak, 27 maddenin Türkçe'ye çevirisi yapılmıştır. Bu araştırmanın değişkenleri; beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyeti, yaşı, mesleki kıdemi, çalıştıkları okul türü, sınıf mevcudu, okul mevcudu, ders alanının büyüklüğü, ders işlenen alanın paylaşımı, derse girilen okulun yerleşim yeridir. Elde edilen değerlerin normal dağılım gösterip göstermediği Shapiro-Wilk testi ile incelenmiş, verilerin normal dağılmadığı görülmüştür. Araştırma verilerinin analizi yüzde (%), frekans (f), Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi ve Bonferroni düzeltme testi ile yapılmıştır. Tüm analizlerde 0,95 güven katsayısına göre karar verilmiştir.

Elde edilen verilerden, çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı en sık kullandığı stratejilerin "Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme" ve "Doğru davranışlar için ekstra puan verme" , en az kullanılan stratejilerin ise "Öğrenciyi dersten atma" ve "Fiziksel ceza uygulama" olduğu görüldü. Beden eğitimi öğretmenlerinin kullandığı stratejilerle, değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadı.

Anahtar Kelimeler : Beden Eğitimi Öğretmeni, İstenmeyen Öğrenci Davranışı

ABSTRACT

THE STRATEGIES AGAINST THE STUDENTS' MISBEHAVIOR BY THE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS (SAMPLE OF KIRIKKALE)

Murat ERGİN

Master Thesis, Institute of Health Sciences

Supervisor: Doç. Dr. Oğuzhan YONCALIK

June 2015, 143 pages

This survey has been investigated to define the strategies against the students' misbehavior by the physical education teachers who has worked in Kırıkkale.

This survey has applied for 124 people who has been working as a physical education teacher at public schools in Kırıkkale in the second term of 2014-2015 academic years.

As the data-gathering instruments used in the study "Behavior Attribution Survey" (BAS) developed by Kulinna in 2007. 27 items of this BAS has been adapted into Turkish and this event has been permitted from the author. The variables of this survey are the sex of physical education teachers, age, job experience, the kind of the school, the size of the sport area, the share of the lesson and the location of the school. The analysis of data that performed has been analyzed with Shapiro-Wilk test according to the whether it has showed normal distribution. The analysis of survey data has been performed by using per cent (%), frequency (f), Mann Whitney U test, Kruskal Wallis test and Bonferroni Correction test. In all analysis it has been decided according to 0,95 consistency reliability.

From the data that performed, it has seen that the most used strategies against the students' misbehavior among the physical education teachers are "Catch students being good and give praise", "Give bonus points for good behavior" and the least used strategies are "Remove the student from the class" and "Corporal punishment". The significant difference between the strategies used by physical education teachers and variables hasn't been found.

Key Words : Physical Education Teacher, Student Misbehavior

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
KABUL VE ONAY SAYFASI	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	x
EKLER LİSTESİ	xi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Önemi.....	1
1.3. Alt Problemler.....	2
1.4.Sayıtlılar.....	2
1.5. Sınırlılıklar.....	2
1.6.Tanımlar.....	3

BÖLÜM II

GENEL BİLGİLER

2.1. Sınıf Yönetiminin Tanımı.....	4
2.2. İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Önlenmesine İlişkin Sınıf Yönetimi...	4
2.2.1. Sınıf Yönetim Modelleri.....	5
2.2.1.1. Çağdaş Model.....	5
2.2.1.2. Gelişimsel Model.....	6
2.2.1.3. Önlemsel Model.....	7
2.2.1.4. Tepkisel Model.....	7
2.2.1.5. Otoriter Model.....	8
2.2.1.6. Bütünsel Model.....	9
2.3. İstenmeyen Öğrenci Davranışının Tanımı.....	9

2.4. İstenmeyen Öğrenci Davranışları Nelerdir?.....	10
2.5. Beden Eğitimi Dersinde Karşılaşılan İstenmeyen Davranışlar	18
2.6. İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Karşı Kullanılan Stratejiler.....	21
2.6.1. Sorunu Anlamak.....	23
2.6.2. Görmezden Gelmek.....	24
2.6.3. Sözel Olmayan Uyarılar.....	25
2.6.4. Sözel Uyarılar.....	26
2.6.5. Sorumluluk Vermek.....	27
2.6.6. Fiziksel Yakınlık ve Dokunma.....	27
2.6.7. Ceza Vermek.....	27
2.7. İlgili Araştırmalar.....	28
2.7.1. Beden Eğitimi Dersi Dışındaki Alanlar.....	29
2.7.2. Beden Eğitimi Dersi İle İlgili Araştırmalar.....	44

BÖLÜM III

YÖNTEM VE BULGULAR

3.1. Araştırmanın Deseni ve Modeli.....	49
3.2. Çalışma Grubu.....	49
3.3. Veri Toplama Aracı.....	49
3.4. Verilerin Analizi.....	51
3.1. Kişisel Bilgilere Ait Tablo ve Yorumlar.....	52
3.2. Problem ve Alt Problemlere Ait Tablo ve Yorumlar.....	59

BÖLÜM IV

TARTIŞMA VE SONUÇ

4.1. Elde Edilen Bulgulara Ait Sonuç, Yorum ve Öneriler.....	123
KAYNAKÇA	132

EKLER

TABLolar LİSTESİ:

Tablo 1:	Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlere göre değerlendirilmeleri.....	52
Tablo 2:	Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem düzeylerine göre değerlendirilmeleri....	52
Tablo 3:	Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre değerlendirilmeleri.....	53
Tablo 4:	Beden eğitimi öğretmenlerinin mezun oldukları okullara göre değerlendirilmeleri...	53
Tablo 5:	Beden eğitimi öğretmenlerinin eğitim düzeyine göre değerlendirilmeleri.....	54
Tablo 6:	Beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştıkları okul türüne göre değerlendirilmeleri.....	54
Tablo 7:	Beden eğitimi öğretmenlerinin ders verdikleri sınıfların mevcutlarına göre değerlendirilmeleri.....	54
Tablo 8:	Beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştıkları okulun mevcutlarına göre değerlendirilmeleri.....	55
Tablo 9:	Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğüne göre değerlendirilmeleri.....	55
Tablo 10:	Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimlerini değerlendirmelerine göre değerlendirilmeleri.....	56
Tablo 11:	Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın türüne göre değerlendirilmeleri.....	56
Tablo 12:	Birden fazla beden eğitimi öğretmenin ortak ders saatinde, aynı alanı paylaşımına göre gruplandırılmış değerlendirmeleri.....	57
Tablo 13:	Birden fazla beden eğitimi öğretmenin aynı ders saatinde, aynı alanı paylaşımına göre değerlendirilmeleri.....	57
Tablo 14:	Okulun bulunduğu yerleşim yerine göre değerlendirilmeleri.....	58
Tablo 15:	Beden Eğitimi Dersinde Karşılaşılan (Üç Öğrenci Davranış Tipi İçin) İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Karşı Kullanılan Stratejilerin Sıklığına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	59
Tablo 16:	Beden eğitimi öğretmenlerinin birinci tip (hafif) istenmeyen davranış gösteren öğrenci için kullandıkları stratejilerin ayrıntılı analizi.....	61
Tablo 17:	Beden eğitimi öğretmenlerinin ikinci tip (orta) istenmeyen davranış gösteren öğrenci için kullandıkları stratejilerin ayrıntılı analizi.....	63
Tablo 18:	Beden eğitimi öğretmenlerinin üçüncü tip (şiddetli) istenmeyen davranış gösteren öğrenci için kullandıkları stratejilerin ayrıntılı analizi.....	65
Tablo 19:	Beden eğitimi öğretmenlerinin üç tip (hafif-orta-şiddetli) istenmeyen davranış gösteren öğrenciler için kullandıkları stratejilerin ayrıntılı analizi.....	67
Tablo 20:	Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	69
Tablo 21:	Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	71

Tablo 22:	Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	73
Tablo 23:	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	75
Tablo 24:	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne göre istenmeyen 2. Tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	77
Tablo 25:	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi...	79
Tablo 26:	Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem yıllarına göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	81
Tablo 27:	Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem yıllarına göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	83
Tablo 28:	Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem yıllarına göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi...	85
Tablo 29:	Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	87
Tablo 30:	Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	89
Tablo 31:	Beden eğitimi öğretmenlerin yaşlarına göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	91
Tablo 32:	Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri sınıf mevcuduna göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi...	93
Tablo 33:	Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri sınıf mevcuduna göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi...	95
Tablo 34:	Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri sınıf mevcuduna göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi	97
Tablo 35:	Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğüne göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi	99
Tablo 36:	Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğüne göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi	101
Tablo 37:	Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğüne göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	103
Tablo 38:	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun mevcuduna göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi	105
Tablo 39:	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun mevcuduna göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi	107
Tablo 40:	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun mevcuduna göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	109

Tablo 41.	Beden eğitimi öğretmenlerinin aynı ders ortamını paylaşımına göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	111
Tablo 42.	Beden eğitimi öğretmenlerinin aynı ders ortamını paylaşımına göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	113
Tablo 43.	Beden eğitimi öğretmenlerinin aynı ders ortamını paylaşımına göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi...	115
Tablo 44.	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptığı okulun yerleşim yerine göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi	117
Tablo 45.	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptığı okulun yerleşim yerine göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi	119
Tablo 46.	Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptığı okulun yerleşim yerine göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi.....	121

KISALTMALAR LİSTESİ

T.C.	:Türkiye Cumhuriyeti
MEB	:Milli Eğitim Bakanlığı
Vb.	:Ve Benzeri
f	:Frekans
N	:Kişi Sayısı
X	:Ortalama
Ss	:Standart Sapma
Sd	:Serbestlik Derecesi
p	:Anlamlı Farklılık
x ²	:Ki-kare
Z	:Belirli bir değerin aritmetik ortalamadan kaç standart sapma aşağıda ya da yukarıda olduğunu belirlemek için kullanılır.

EKLER LİSTESİ

EK 1. Öğretmen Anket Formu

EK 2. Anket İzni

EK 3. Ölçeğin Kullanım İzni

EK 4. Özgeçmiş

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Beden eğitimi öğretmenlerinin ders sırasında karşılaştıkları hafif, orta ve şiddetli düzeyde istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilere ilişkin görüşleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Önemi

İstenmeyen öğrenci davranışları beden eğitimi öğretmenlerinin sınıfta karşılaştıkları en önemli sorunlardan bir tanesidir. Bazı istenmeyen öğrenci davranışları, öğrencilerin güvenliği açısından önem taşımaktadır. Öğretmen sınıf içinde ders süresinin önemli bir kısmını istenmeyen davranışlar için ayırır. Bu araştırmada ortaokul ve liselerde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin ortaya konması amaçlanmaktadır. Araştırma kapsamında ele alınan cinsiyet, meslek kıdem yılı, yaş, okul türü, sınıf mevcudu, spor alanının büyüklüğü, okuldaki öğrenci mevcudu, aynı ders süresinde aynı spor alanını paylaşmaları ve sosyo-ekonomik durum ile istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı öğretmenlerin kullandığı stratejiler arasındaki ilişkisini anlamak açısından önemli katkılar sağlayabilir. Ayrıca beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde kuramsal olarak öğrendikleri bilgileri uygulamaya aktarıp aktarmadıklarının da tespiti önem arz etmektedir.

1.3. Alt Problemler

1. Beden eğitimi dersinde istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı, öğretmenlerin kullandıkları stratejilerin sıklığı öğretmenlerin;

- a) Cinsiyeti,
- b) Mesleki kıdemi,
- c) Yaşı,
- d) Çalıştıkları okul türü,
- e) Sınıf mevcudu,
- f) Okul mevcudu,
- g) Ders alanının büyüklüğü,
- h) Ders işlenen alanın paylaşımı,
- i) Derse girilen okulun yerleşimine göre;

farklılık göstermekte midir?

1.4. Sayıtlar

1. Araştırma evreninden seçilen örneklemin evreni temsil edebilecek yeterlik ve nitelikte olduğu varsayılmaktadır.

2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin anket sorularını samimi ve tarafsız olarak cevapladıkları varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

Veri toplama aracı ile elde edilen verilerle Kırıkkale ili ile sınırlıdır.

1. Kırıkkale ili sınırları içerisindeki, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ortaokul ve liselerde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerini kapsamaktadır.

2. Elde edilen bulgular, 2014-2015 öğretim yılı ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

İstenmeyen Öğrenci Davranışı: Okulda, eğitsel çabaları engelleyen her tür davranış olarak adlandırılır (Başar 2009).

Beden Eğitimi: Kişinin fiziksel hareketlere katılmak suretiyle davranışlarında kasıtlı olarak beden eğitimi amaçlarına uygun (bedensel, duygusal, sosyal ve zihinsel) değişme meydana getirme sürecidir (Tamer ve Pulur 2001).

Ortaokul Beden Eğitimi Öğretmeni: 10-13 yaş arasındaki çocukların eğitimine yönelik ortaokul kurumunda beden eğitimi derslerinden sorumlu öğretmen.

Lise Beden Eğitimi Öğretmeni: 14-17 yaş arasındaki gençlerin eğitimine yönelik lise kurumunda beden eğitimi derslerinden sorumlu öğretmen.

Öğrenci: Ortaokul ve liselerde eğitim-öğretim gören birey. Bu araştırmada “öğrenci” kavramı ile Ortaokul 5-6-7-8 ve Lise 9-10-11-12. sınıf öğrencisi kastedilmektedir.

BÖLÜM II

GENEL BİLGİLER

2.1. Sınıf Yönetiminin Tanımı

Sınıf yönetimi, eğitim öğretim programı ve planı, eğitim etkinliği, öğretim yöntemi, zaman, mekân, teknoloji, öğretmen ve öğrenci arasında etkili bir eş güdümlenme gerçekleştirerek, öğrenmeye elverişli bir ortam ve düzenin sağlanması ve sürdürülmesidir (Sarıtış 2003).

Sınıf yönetimi genel olarak, eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesi için planlama, örgütlenme, uyulama ve değerlendirme işlevlerine ilişkin ilke, kavram, kuram, model ve tekniklerin sistematik ve bilinçli bir biçimde uygulanması ile ilgili etkinliklerin tümüdür (Ağaoğlu 2013).

2.2. İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Önlenmesine İlişkin Sınıf Yönetimi

Öğrenme-öğretme faaliyetlerinin verimli bir şekilde yürütülebilmesi için her öğretmenin öğretim becerilerinin yanı sıra genel anlamda bir sınıf yönetimi stratejisine; özel anlamda da istenmeyen davranışların ortaya çıkmasını önleme ve eğer bu tür davranışlar ortaya çıkarsa bunları giderme stratejisine en az uygulama düzeyinde sahip olması gerekir. Aksi takdirde, öğretmenin bizzat kendisi bazen istenmeyen davranışların ortaya çıkmasına sebep olabilir veya disiplin problemleri sınıfın temel özelliklerinden birisi haline gelebilir. Buna göre, etkin bir sınıf yönetimi için öğretmenlerin, öğrencilerin bütün davranışlarını olumluya dönüştürme çabası

özel bir öneme sahiptir ve bu çabalar bilimsel bakış açısıyla esas alınmalıdır (Öztürk 2007).

2.2.1. Sınıf Yönetimi Modelleri:

Çelik (2005), Gündüz (2004) ve Demirtaş (2005), Sınıf Yönetimi Modellerini “Tepkisel Model”, “Önlemsel Model”, “Gelişimsel Model” ve “Bütünsel Model” olarak sınıflandırmışlardır.

Sarı ve Dilmaç (2005) ise, sınıflamaya “Çağdaş Model” ve “Otoriter Model”i de eklemiştir. Bu bağlamda, Sınıf Yönetimi Modelleri şu başlıklar altında sıralanıp açıklanmıştır:

1. Çağdaş Model,
2. Gelişimsel Model,
3. Önlemsel Model,
4. Tepkisel Model,
5. Otoriter Model,
6. Bütünsel Model (Kahraman 2006).

2.2.1.1. Çağdaş Model:

Hepburn (1983)’e göre çağdaş sınıf yönetimi modelinde, sınıf içi kararlar grup tartışmalarından sonra grupça alınır. Karar alma sürecinde, öğretmen sadece lider, rehber ve yardım edendir. Demokratik yönetim anlayışına sahip öğretmen, öğrencilere ayrıntılı amaçları ve farklı seçenekleri tanımlar, öğrencilere kendi

kararlarını almalarında yardımcı olur. Böylece öğrenciler, kendi aralarında işbölümünü kendileri yaparlar, birlikte çalışacakları ödevleri kendileri seçerler. Demokratik öğretmen, öğrencileri değerlendirmede objektiftir ve sınıfın bir üyesi gibidir. Öğrencilere gerekli bilgi ve önerilerde bulunup, birlikte çalışma sorumluluğunu öğrencilerle paylaşır (Akt. Sarı ve Dilmaç 2005).

2.2.1.2. Gelişimsel Model:

Demirtaş (2005)'a göre bu model; sınıf yönetiminde öğrencilerin, fiziksel, psikolojik, ahlaki, duygusal vb. açılardan gelişimlerinin esas alınması ve sınıf yönetimi uygulamalarının öğrencilerin gelişim özelliklerine göre belirlenmesi gerektiği anlayışına dayanır. Öğrencilerin ilköğretim birinci ve ikinci evresinde ve ortaöğretim döneminde gelişimsel özellikleri büyük farklılıklar gösterir. Öğretmen ilköğretim döneminin ilk evrelerinde daha çok zorlanır. Öğrenciler, soyut düşünebilme yeteneği kazanmadıkları için, sınıf kurallarını içselleştiremezler. Ortaöğretim evresinde, öğrencilerin olgunluk düzeyleri arttığı için öğretmenler daha az kural yönelimli davranışlarda bulunurlar.

Gündüz (2004)'ün belirttiğine göre gelişimsel model; öğrencilerin gelişim düzeylerine göre dört basamaktan oluşur:

-Birinci basamak, öğrencilerin on yaşına kadar süren yaş dilimini kapsar. Bu dönem nasıl öğrenci olunacağına öğrenildiği dönemdir.

-İkinci basamak, on-on iki yaş dilimlerinin arasını kapsar. Öğrenciler, olgunlaşma yolunda hızla ilerler, öğretmeni hoşnut etmeye isteklidirler.

-Üçüncü basamak, on üç – on beş yaşlar arasındadır. Genellikle ergenlik dönemi özellikleri öğrencilerde hakimdir. Öğrenciler birbirinden etkilenir,

öğretmeni sıkıntıya sokmaktan hoşlanabilir, bununla sınıfın beğenisini kazanabilir. Sınıf yönetimi kurallarını sorgular, nedenlerini araştırır.

-Dördüncü basamak, lise yılları olan on beş yaş sonrasını kapsar. Bu dönemde öğrencilerde ergenliğe geçiş yaşanmaktadır. Davranışlarda bu gelişim döneminin izleri görülür. Öğrenciler, kim olduklarını, nasıl davranmaları gerektiğini anlamaya başlarlar. Daha sosyaldirler. Sınıf yönetimi sorunları daha azdır.

2.2.1.3. Önlemsel Model:

Demirtaş (2005)'a göre hata yapmamak ya da hata yaptırmamak için önceden önlem alma yaklaşımına dayalıdır. Önlemsel modelde planlamaya bağlı olarak, geleceği kestirme, istenmeyen davranış ve sonuç olmadan önleme durumları ağırlıktadır (Sarı ve Dilmaç 2005). Gündüz (2004) önlemsel modelin amacını, sınıf sorunlarının ortaya çıkmasına olanak verecek bir ortamın engellenmesi olarak açıklamıştır. Önlemsel modelde sorunun tespit edilmesi önemli değildir. Önemli olan sorunun ortaya çıkmadan önlenmesidir. Bu model sınıf etkinliklerini bir "sosyalleşme süreci" olarak ele alır, sınıfta yanlış davranışa olanak vermeyen bir toplumsal sistem oluşturmaya çalışır. Model, bireyden çok gruba yöneliktir (Çelik 2005).

2.2.1.4. Tepkisel Model:

Bu modelde istenmeyen davranışa karşı bir tepki gösterilir. Modelin amacı, istenmeyen durum veya davranışın değiştirilmesidir (Çelik 2005). Sarı ve Dilmaç (2005)'a göre işleyişi göz önüne alınca, istenmeyen sonuç-tepki şeklindedir. Düzen sağlayıcı ödül-ceza etkinliklerini içermektedir. Demirtaş (2005)'a göre sınıf

yönetiminde uygulanan klasik model olarak tanımlanabilir. Öğretmenin yönelimi gruptan çok bireye ve onun davranışınadır. Gündüz (2004)'ün belirttiği gibi sınıf içinde ders akışını bozan bir öğrencinin sınıftan çıkarılması, dersi dinlemeyen bir öğrencinin uyarılması, devamsız öğrencilerin aileleriyle görüşülmesi bu modelin kullanımına örnek olarak verilebilir. Bu modelin en zayıf yönü, her tepkinin bir karşı tepki doğurması ve bu tepkinin öğrenciyi istenen davranışa güdüleyeceğinden emin olunamamasıdır. Ancak gerekli görüldüğünde kullanılabilir. Bunun yanında bu modele sıkça başvuran bir öğretmenin, sınıf yönetimi becerilerinin yüksek olmadığı söylenebilir.

2.2.1.5. Otoriter Model:

Charles ve diğerleri (1996)'ne göre öğretmenin mutlak otoritesine dayalı olarak gözlenen durumdur. Bu modelde formal ilişkilerin ön planda tutulduğu, sınıf içi iletişime bütünüyle öğretmenin hakim olduğu, sınıfta rekabetin ve cezanın yaygın olduğu bir sınıf liderliği vardır. Öğretmenler, sınıf içi ilişkilerde aşağıdaki tutum ve davranışları sergiler:

-Öğretmenler ders konularını ve derslerin işlenişi ile ilgili standartları belirlemede öğrencilere söz hakkı tanımazlar. Yani planlama aşamasında, öğrencilerle görüş alışverişi içerisinde bulunmazlar,

-Öğretmen ders süresince daha çok konuşur, göstererek öğretme yerine sözel anlatımı daha çok tercih eder, öğrencilerin derse katılmaları ancak öğretmen soru sorduğunda mümkün olur,

-Öğretmen, başarının değerlendirilmesinde öğrencilerin düşüncelerine başvurmaz ve bunu daha çok kendisi yapma eğilimindedir,

-Öğrenciler, sınıf disiplinine zora başvurma ile uyum sağlamaya uğraşırlar (Akt. Sarı ve Dilmaç 2005).

2.2.1.6. Bütünsel Model:

Bu sınıf yönetimi modeli, Tepkisel model, Önlemsel model ve Gelişimsel Model'in sentezi olarak görülebilir. Bu modelde önlemsel sınıf yöntemine yer verme, bireye olduğu kadar gruba yönelme ve istenmeyen davranışları ortadan kaldırma eğilimi vardır. Öğrencilerin, gelişimsel özellikleri de dikkate alınır. Bu model sistem modeli olarak da tanımlanabilir. Model, sınıf iç ve dış çevresini bir bütün olarak görür (Çelik 2005). Sarı ve Dilmaç (2005)'ya göre modelin çevre boyutunda, okul, aile ve boş zaman etkinliklerinin yer aldığı arkadaş çevresi vardır.

Demirtaş (2005)'a göre sınıf yönetiminde öğretmenlerin benimsediği disiplin yaklaşımlarından hareketle farklı sınıf yönetimi modellerinden bahsedilebilir. Model seçiminde ve kullanımında, yapılan etkinliklerin amaçları, eğitim-öğretim ortamının koşulları ve öğrencilerin gereksinimleri esas alınmalıdır.

2.3. İstenmeyen Öğrenci Davranışının Tanımı:

İstenmeyen öğrenci davranışları bazı kaynaklarda şu şekilde tanımlanmıştır;

Okulda, eğitsel çabaları engelleyen her tür davranış olarak adlandırılır (Başar 2009).

Okul veya sınıfta oluşturulmuş yazılı veya yazılı olmayan kurallara zıt yönde davranma ve öğrenme-öğretme faaliyetlerinin etkinliğini azaltmaya yol açan tüm davranışlar olumsuz algılanır (Öztürk 2007).

Sınıfta eğitim ve öğretim etkinliklerinin gerçekleşme sürecini kesintiye uğratan veya süreci engelleyen davranışlar istenmeyen davranışlar olarak nitelendirilir (Toprakçı 2004).

Sınıfta dersin akışını bölen, sınıfı alternatif bir program veya aktiviteye çeken öğrenci davranışları yaramazlık olarak nitelenmektedir (Doyle 1990).

2.4. İstenmeyen Öğrenci Davranışları Nelerdir?

İstenmeyen davranışların sağlıklı bir biçimde tanımlanması; bu tür davranışların değiştirilmesi açısından belirleyici öneme sahiptir (Aydın 2013).

Davranışların istenir olup olmamasının ölçütü, davranışın davrananın, karşısındakinin, davranışın olduğu ortamın özelliklerine göre değişen şekilde, toplumun yazılı olan-olmayan kuralları ile bireysel yargılardır. İstenen davranış "bana göre" olmaktan çıkarılan, kurallardır.

Okulda, eğitsel çabaları engelleyen her tür davranış, istenmeyen davranış olarak adlandırılır. Bunların olumsuz etkileri derece derece olur. Bu açıdan istenmeyen davranışlar, "yıkıcı olmayandan", "çok yıkıcı olana" uzanan bir yelpazede sıralanırlar (Başar 2009).

Cummings (2000)'e göre istenmeyen öğrenci davranışları şunlardır:

- Kalem, cetvel ya da başka nesnelere oynama,
- İslık çalma ya da garip sesler çıkarma,
- Susma,
- Öğretmen ya da öğrencileri dinlememe,
- Not tutmama,
- Gevezelik yapma,
- Alay etme,
- Başka birisine ait olan materyalleri almak ya da paylaşmama,
- Gürültü yapma,

- Bir şeyler yeme ya da sakız çiğneme,
- Uyuma ya da hayal kurma,
- İzin almadan konuşma,
- Sızlanma ya da somurtma,
- Tükürme,
- Görevleri yerine getirmeme,
- Yalan söyleme,
- Diğer öğrencilerin eşyalarına zarar verme ya da çizme,
- Makyaj yapma, losyon sürme ya da saç tarama,
- Uygun olmayan sorular ve samimiysiz cevap verme,
- Öğretmenle tartışma,
- Küfür ya da uygun olmayan dil kullanma,
- Kopya çekme ya da hile yapma,
- Ders sırasında, dergi okuma ya da kulaklık kullanma.

Sınıf ortamında istenmeyen davranış ortaya çıktığı zaman, öğretmenin hemen bunu fark edip giderme stratejisine karar vermesi gerekir. Strateji belirlemede en önemli nokta, ortaya çıkan olumsuz davranışın niteliğidir. Olumsuz davranışlar, dikkatsizlikten kaynaklanan geçici ve sonuçları itibariyle fazla rahatsız edici olmayan bir tarzda olabilir veya sürekli olarak görülen, öğretmene, gruba ve okulun fiziksel ve donanım yapısına zarar vermeye yönelik olup sonuçları itibariyle oldukça ağır problem ortaya çıkarabilecek bir tarzda olabilir (Öztürk 2007).

Wragg ve Dooley'in 204 dersin analizi sonucunda istenmeyen davranışları şu şekilde sıralamıştır:

- Aşırı gürültülü konuşmayı gözlemlemişlerdir (%38).
- Bu istenmeyen davranışı sırasıyla; görevle ilgisiz sözel olmayan davranış (%24),
- Konu dışı konuşma (%23),
- Materyallerin uygunsuz kullanımı (%20),
- Kurala aykırı yemek/içmek (%12),
- Yanlış zamanda davranışta bulunma (%11),

- Yerinde duramama (%9),
- Gülmeyi provoke etme (nükteli olmayan, alaycı olan) (%6),
- Öğretmeni engelleme (normal konular dışında) (%5),
- Fiziksel saldırı (%2),
- Araç-gerece zarar verme (%1.5),
- Öğretmenin sözünü dinlememe (%1.5),
- Kopya çekme (%1.5),
- Diğer öğrencileri suçlama (%1.5),
- Öğretmeni suçlama (%1), (Akt. Cohen ve Manion 1990).

Tulley ve Lian (1995), disiplin sorunlarını beş grupta toplamışlardır. Bunlar:

- Engelleme (konuşma veya öğretimi kasıtlı kesen davranışlar)
- Karşı gelme (saygısız davranış veya itaatsizlik) ,
- Dikkatsizlik (derste başka şeylerle ilgilenme, çalışmaya katılmama, sırayı terk etme),
- Saldırganlık (kavga etme, itişme, hakaret etme)
- Diğerleri (ağlama, yalan söyleme, geç kalma, kopya çekme, hırsızlık, sakız çiğneme).

Martin, Linfoot ve Stephenson (1999), istenmeyen davranış temel olarak dört alt ölçeğe ayırmışlardır. Bunlar;

- Dikkat dağınıklığı,
- Başkaldırı (Öğretmene itaatsizlik)
- Suç oluşturan davranışlar (yalan söyleme, hırsızlık vb.)
- Saldırganlık.

Henkel ve ark. (1994) tarafından yapılan bir çalışmada, öğretmenler okullarında ciddi sorun olarak şunları görmekte-dirler:

- %26 - Öğrencilerin öğrenciye saygılı olmaması
- %25 - Aile ilgisinin olmaması
- %21 - Öğrenci kayıtsızlığı

- %17 - Fakirlik
- %17 - Öğrencilerin öğretmene saygısızlığı
- %13 - Öğrenci devamsızlığı
- %10 - Öğretmenlerin sözlü olarak tehdit edilmesi
- %10 - Okula geç gelme.

Ho (2004)'nin Avustralyalı ve Çinli öğretmenlerle yaptığı çalışmada, bulunan sonuçlara göre istenmeyen öğrenci davranışları; hayal kurma, zorbalık, ödevlerini yapmamak, sınıfta hayal kurmak, dersi bölmek, sınıfta konuşma olarak belirtilmiştir.

Öğrencilerin sınıf içindeki davranışlarını, istenmeyen davranış olarak adlandırabilmek için dört temel ölçüt vardır. Bunlar:

1. Davranışın öğrencinin kendisini ya da sınıftaki arkadaşlarının öğrenmesini engellemesi.
 2. Davranışın öğrencinin kendisini ya da sınıftaki arkadaşlarının güvenliğini tehlikeye sokması.
 3. Davranışın okulun araç ve gereçlerine veya arkadaşlarının eşyalarına zarar vermesi.
 4. Davranışın öğrencinin diğer öğrencilerle sosyalleşmesini engellemesi.
- (Korkmaz 2003)

Öğretmenin olumsuzluk içeren ancak kasıt ve kötü niyet taşımayan davranışlarla, sürekli tekrarlanan ve zarar verici davranışların ayırında olması gerekir. İstenmeyen davranışta bulunan öğrencinin bu davranışı ile ilişkili olabilecek gerçek niyeti ve davranışı sonrası beklentisinin dikkatle izlenmesi gerekir (Saritaş, 2006).

Özgözgü (2007)'nin çalışmasında; "arkadaşları ile aralarında konuşma", "dersi dinlememe (hayal kurma, uyuma, ders dışı şeylerle ilgilenme)", "izin almadan konuşma" davranışları sınıflarda en çok gözlenen istenmeyen davranışlar arasında yer almaktadır.

Bunun yanı sıra "arkadaşlarını şikayet etme", "nesneleri fırlatma", "arkadaşlarının eşyalarını izinsiz kullanma" davranışları sınıflarda daha az gözlenen istenmeyen davranışlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gökdoğan (2007)'a göre en çok görülen istenmeyen davranışlar; arkadaşlarını sürekli şikayet etme, izin almadan konuşma, planlı ve düzenli çalışmama, ders dinlememe, derste başka şeylere uğraşma, arkadaşlarıyla kavga etmedir. En az gözlenen istenmeyen davranışlar; kopya çekme, çektirme, ders esnasında bir şeyler yiyip, içme, derse geç gelme, öğretmene saygı göstermeme, arkadaşlarının eşyalarını izinsiz kullanma, arkadaşlarını aşağılama ve dışlama olarak görülmüştür.

Özbebit (2007)'in yaptığı çalışmada, istenmeyen öğrenci davranışları beş grupta toplanmıştır. Bunlar;

1. Ders akışını engelleyici davranışlar: Gereksiz soru sormak, sürekli şikâyette bulunmak, sürekli tuvalet izni istemek, sürekli konuşmak.

2. Kişilere ve çevreye zarar verici davranışlar: Arkadaşlarının canını acıtma, vurup kaçma, saçını çekme gibi şiddet içeren şakalar yapmak, sorunlarını kavga ederek çözmek.

3. Toplumsal beklentilere uygun olmayan davranışlar: Söz almadan konuşmak.

4. Sorumluluklarını yerine getirmeme davranışları: Ev ödevlerini yapmamak, sınıf içi görevleri yerine getirmemek, ders için gerekli materyalleri getirmemek.

5. Derse ilgi eksikliği davranışları: Derste dalıp gitmek, dinliyor gibi görünmek, konu ya da cevabı bilmesine karşın derse katılmamak, derste ders dışı şeylerle ilgilenmektir.

Lise öğretmenlerin okul ortamında en sık karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları arasında; ders dinlememe, dersle ilgili sorumluluklarını yerine getirmeme, söz almadan konuşma, ders akışını bozma yer almıştır (Siyez 2009).

Öğretmen adaylarıyla yapılan çalışmada elde edilen bulgulara göre öğretmen adaylarının sınıf içinde en sık karşılaştığı istenmeyen öğrenci davranışları komik olmaya çalışmak, sınıfta izin almadan konuşmak ve yüksek sesle konuşmaktır (Özer 2009).

Erol, Özaydın ve Koç (2010)'un yaptığı araştırmanın kapsamındaki 58 öğrenci anılarına göre;

- “Sınıfta yüksek sesle konuşma veya gülmeleri” (%25,86),
- “Derse karşı ilgisiz” davranmaları (%15,51),
- “Derste başarısız olmak” (%15,51) konu edilmiştir.

Sınıf öğretmenleriyle yapılan çalışmada, istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş etme yöntemlerinin kullanılma sıklığına göre, sözle uyarma, öğrenciyle ders dışında konuşma, ailesi ile görüşme, sınıf kurallarını hatırlatma, göz teması ile uyarma olarak sıralanmıştır (Tolunay 2008).

Sınıf öğretmenleri en çok karşılaştıkları istenmeyen davranışları; birbirleriyle konuşmak, söz hakkı almadan konuşmak, dersin akışını isteyerek bozmak, arkadaşlarına karşı saldırgan davranışlar sergilemek, ödev yapmamak, verilen görevleri yerine getirmemek, küfür etmek, yalan söylemek, hırsızlık yapmak ve öğretmeni dinlememek olarak belirtmiştir; İngilizce öğretmenleri ise en çok karşılaştıkları istenmeyen davranışları; birbirleriyle konuşmak, dersin akışını isteyerek bozmak, birbirlerini şikâyet etmek, arkadaşlarına karşı saldırgan davranışlar sergilemek, küfür etmek, yalan söylemek, derste ders dışı şeylerle uğraşmak olarak belirtmişlerdir (Danaoğlu 2009).

Başar (2009)'a göre; temizlik ve görgü kurallarına uymama, kırıcı ve küfürlü konuşma, başkalarını rahatsız etme, işini yaparken dikkatli ve özenli olmama, dersti dinlememe, başkaları konuşurken konuşma, başka işlerle ilgilenme, arkadaşlarının dinlemesini veya çalışmasını engelleme, arkadaşlarına ve hatta öğretmenine kaba ve saygısız davranma, derste sık rastlanabilen istenmeyen davranışlardır. Okula, arkadaşlarına ve eşyalarına zarar verme sınıfta da rastlanan istenmeyen davranışlardır.

Derslerde en çok oyun ve aktiviteyi bırakıp konuşma, arkadaşlarının dikkatini dağıtma ve derse geç gelme davranışlarının gözlemlendiği belirlenmiştir (Doğar 2013).

Konuşma, kavga etme, hile yapma ve saldırganlık etme en sık görülen istenmeyen davranışlardır. En az görülen istenmeyen davranışlar ise izinsiz sınıftan ayrılma, sınıfta sakız çiğneme, hazırlıksız sınıfa gelme ve kopya çekmedir (Omoteso ve Semudara 2011).

Charles (1992), davranış bilimciler göre öğretmenlerin şikâyet ettikleri beş tür sınıf içi istenmeyen davranış, önem sırasına göre şöyle sıralamıştır:

1- Saldırı: Öğrencilerin, öğretmen veya diğer öğrencilere fiziksel veya sözlü saldırıları.

2- Ahlsızlık: Kopya çekmek, yalan söylemek ve hırsızlık.

3- Otoriteye karşı gelme: Öğretmenlerin kendilerinden yapmalarını istedikleri şeylere itiraz etme.

4- Sınıf içi saygısızlıklar: Yüksek sesle konuşma, tuhaf davranışlar ve sınıfta dolaşmalar.

5- Zamanı boşa geçirme: Verilen görevi yerine getirmeme, dersle ilgilenmeme ve ders dışı işlerle ilgilenme (Akt. Kesici ve Sarpkaya 2013).

Şahin (2005)'in yaptığı çalışmada, istenmeyen davranışlar:

1. Öğrencilerin sınıfta ve okulda en sık karşılaştıkları istenmeyen davranış “derste fısıldaşma ya da gizli konuşma”; öğretmenlerin en sık karşılaştıkları istenmeyen davranış “sınıf içerisinde arkadaşından yakınma” olarak belirlenmiştir.

2. Öğrencilerin sınıfta ve okulda en az karşılaştıkları istenmeyen davranış “sınıf içerisinde hırsızlık yapma”; öğretmenlerin en az karşılaştıkları istenmeyen davranış ise “ derse gelmeme” olarak saptanmıştır.

Teymuroğlu (2011)'nun yaptığı çalışmada, çoğu öğrencilerin derse hazırlıksız gelmesi, dersi dinlememe, öğrenmeye karşı isteksizlik, hayal kurma, sorumluluk

almama, aldığı sorumluluğu yerine getirmeme, sorulan sorulara kayıtsız kalma, sürekli ön planda olmayı isteme, grup çalışmasında işbirliği yapmama, yüksek sesle konuşma, söz almadan konuşma, arkadaşlarını tehdit etme, arkadaşlarıyla kavga etme davranışlarıyla karşılaşmaktadır.

Şenkulak (2010)'ın yaptığı çalışmada, öğretmenlerin en sık karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları; sınıfı temiz kullanmama, ödevlerin yapılmaması, sınıf içerisinde başkasının sözünü kesme, sınıf içerisinde arkadaşlarından yakınma (şikayet etme), derste çekingen davranma, derste fısıldama ya da ilgisizce ortalıkta dolaşma, ders araç ve gereçlerini derse getirmeyi unutma şeklinde sıralanan davranışlardır.

Öğretmenlerin en az karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ise sınıf içerisinde hırsızlık yapma, derste amaçsızca ortalıkla dolaşma, sınıf içerisinde başkalarının eşyalarına zarar verme, sınıf içerisinde gizlice bir şey yiyip içme ve sınıf içerisinde arkadaşlarına küfür etme şeklinde sıralanan davranışlardır.

Okat (2006)'ın genel lise ve meslek lisesi öğrencileriyle yaptığı çalışmada; genel lise öğrencilerinin, en çok yaptığı istenmeyen davranışlar “derste arkadaşlarıyla konuşma, arkadaşlarına lakap takma, ders esnasında öğretmenden izin almadan konuşma, ders zili çalmasına rağmen sınıf kapısının önünde bekleme, sınavda kopya çekme” dir.

Genel lise öğrencilerinin, en az yaptıkları istenmeyen davranışlar, “öğretmene fiili saldırıda bulunma, öğretmenin eşyalarını izinsiz karıştırma, öğretmeni tehdit etme, öğretmene küfür etme, arkadaşlarından zorla para vs. alma ” dir.

Endüstri meslek lisesi öğrencilerinin, en çok yaptıkları istenmeyen davranışlar, “arkadaşlarına lakap takma, derste arkadaşlarıyla konuşma, okuldan kaçma , sınavda kopya çekme, arkadaşlarına karşı kaba konuşma” dir.

Endüstri meslek lisesi öğrencilerinin en az yaptıkları istenmeyen davranışlar, “öğretmene fiili saldırıda bulunma, öğretmeni tehdit etme, arkadaşlarından zorla para vs. alma, öğretmenin eşyalarını izinsiz karıştırma, öğretmene küfür etme” dir.

2.5. Beden Eğitimi Dersinde Karşılaşılan İstenmeyen Davranışlar

Fernandez-Balboa (1991)'ya göre, eğitim ortamında istenmeyen öğrenci davranışı yaygındır. Tüm öğretmenler kariyerlerinde, sınıfta istenmeyen davranışla yüzleşmek zorundadır. Beden eğitimi derslerinde ortaya çıkan istenmeyen davranış öğrenmeye ayrılan zamanın azalmasına, öğretmen ve öğrencilerin dikkatlerinin dağılmasına ve öğretmenin ders dışı konularla ilgilenmesine neden olmakta; daha da ötesi tehlike yaratabilmektedir.

Öğretmen ve öğrencilerin beden eğitimi dersinde görülen istenmeyen öğrenci davranışlarını nasıl algıladıklarının daha iyi anlaşılması, bu davranışlarla başa çıkmada daha etkili olabilir.

Supaporn (2000) beden eğitimi derslerinde görülen istenmeyen öğrenci davranışlarıyla ilgili lise öğrencilerinin görüşlerini aldığı araştırma sonucunda istenmeyen davranış: “öğretmenin yapma dediğini yapmak ya da yap dediğini yapmamak” olarak tanımlamıştır.

Sınıf dışında, spor salonu veya okul bahçesinde işlenen beden eğitimi dersi, öğrencilere özgürlük ve hareket imkanı sağlar. Digelidis ve ark. (2003) araştırmalarında egzersizin, öğrencilerin görev yönelimlerini ve davranışlarını olumlu yönde etkilediğini ayrıca olumlu motivasyon iklimi yarattığını ortaya koymuştur.

Araştırmamızda kullandığımız anket formunda bulunan 3 tip öğrenciye konu olan davranışlar Supaporn ve ark. (2003) tarafından sınıflandırılmıştır; ilköğretim yedinci ve sekizinci sınıf beden eğitimi derslerinde görülen istenmeyen öğrenci davranışları konusunda öğretmen ve öğrenci görüşlerini incelemiştir. Öğretmen ve öğrenciler istenmeyen davranışların hafif ve ciddi olma durumuna göre sıralanışını farklı kategorilerde ele almışlardır. Boşa vakit geçirmek, aylak aylak dolaşmak gibi davranışlar hafif düzeyde bir istenmeyen davranışa örnek gösterilirken; ders işlenirken öğrencinin basketbol potasına top atması orta

düzeydeki; kavga etmek ise ciddi düzeydeki istenmeyen öğrenci davranışı olarak sınıflandırılmışlardır.

Kulinna ve ark. (2006) en yaygın istenmeyen davranışları; konuşma, yerinde duramama, tartışma, dikkatini toplayamama ve söz kesme olarak belirtmişlerdir.

İstenmeyen davranışları hafif, orta şiddete ve şiddetli olarak üç sınıfa ayırmışlardır. Bunlar;

En yaygın istenmeyen hafif şiddette davranışlar; yerinde duramama, dikkatini toplayamama, yönergeleri takip edememe, dikkat çekme ve gülmedir.

En yaygın istenmeyen orta şiddette davranışlar; konuşma, tartışma, söz kesme ve diğer öğrencilerle alay etme.

En yaygın istenmeyen şiddetli davranışlar; kaba ve dikkatsizce oynamak, güvensiz hareketler, diğer öğrencileri itme veya çekme, zorbalık ve diğer öğrencileri tehdit etmedir.

Birinci kademe öğrencilerinde görülen istenmeyen en sık davranışlar; ilgi çekme, her zaman birinci veya en iyi olmayı isteme, dersle ilgisiz konularda konuşma, diğer arkadaşlarını itme veya çekme, anlamsızca gülmedir (Yoncalık 2010).

Beden eğitimi derslerinde görülen istenmeyen öğrenci davranışları tiplerinden söz edilecek olursa, Hardy (1999)'ye göre, en temel sorun öğretmenin ders işlerken öğrencilerin derse dikkatlerini vermemeleridir (% 49,15). Bu kategorideki öğrencilerin derse bölmeleri; sözlü olarak (% 64,48), fiziksel olarak (% 18,26) veya herhangi bir malzemeyle oynayarak (% 18,26) olabilir. Öğretmenin söylediklerini yerine getirmeme (% 22,22), diğerlerini rahatsız etme (% 13,25), derse katılmayı reddetme (% 9,40), kurallara uymama (% 3,85), dikkatlerin odağı olmayı isteme (% 2,14) daha seyrek görülen olaylar olmakla birlikte çoğu kez, bunlar öğretmen otoritesine meydan okur (Akt. Arslan ve ark. 2011).

Miller ve ark. (2014)'a göre beden eğitimi dersinde görülen istenmeyen öğrenci davranışlarını dört grupta toplamıştır;

- Saygısız ve yıkıcı davranışlar: küfür etme, alay etme, öğretmenin sözünü kesme, telefonla konuşma, yönergelere uymama.
- Zayıf ve etkin olmayan katılım: isteksizlik, ilgisizlik, motivasyon eksikliği ve etkinliklere katılmama.
- Derse hazırlanmama: derse geç gelme, spor kıyafeti getirmeme, uygun araç gereç bulundurmama.
- Diğer: Beden eğitimi dersini önemsemeyen aileler, profesyonel olmayan beden eğitimi öğretmenleri, öğrenci devamsızlığı ve büyük sınıflar.

Beden Eğitimi dersinde, öğrencilerin öğretim ortamını bozan davranışları, ders akışını bozacak davranışlarda bulunmak ve aşırı rahatsız edici biçimde konuşmaktır (Korkmaz ve ark. 2007).

Goyette ve ark. (2000)'nın stajyer beden eğitimi öğretmenleriyle, ilkokullarda yaptığı çalışmada on dokuz istenmeyen öğrenci davranışını şiddetine göre üç tipe ayırmışlardır;

Birinci tip istenmeyen davranışlar; dikkatin dağılması, konuşma, derse geç gelme, spor malzemesi getirmeme, derslikten ayrılma,

İkinci tip istenmeyen davranışlar; ciddiyetsiz davranma, tartışma, taciz, gürültü yapma, aktiviteyi değiştirme, isteyerek kuralları çiğneme, derse katılmama,

Üçüncü tip istenmeyen davranışlar; eleştirme, spor malzemelerine zarar verme, saldırganlık, tehlikeli davranışlar, kabalık, alay etme, kurallara karşı gelmedir.

Krech ve ark. (2010), 59 adet istenmeyen öğrenci davranışı belirtmiştir, en sık görülen istenmeyen davranışlar; konuşma, gülme, sakız çiğneme, küfür etme, tartışma, alay etme, yerinde oturmama, dikkatini toplayamama, yönergeleri takip etmeme, tembellik, sınıfa geç gelme ya da devamsızlık yapma, kaba davranışlardır.

Beden eğitimi derslerinde en çok görülen istenmeyen davranışlar sırasıyla; sınıfta izinsiz konuşma, derse katılmama ve öğrencilerin kendi aralarında tartışmalarıdır (Doğar 2013).

2.6. İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Karşı Kullanılan Stratejiler:

Sınıf ortamında istenmeyen davranış ortaya çıktığı zaman, öğretmenin hemen bunu fark edip giderme stratejisine karar vermesi gerekir. Strateji belirlemede en önemli nokta, ortaya çıkan olumsuz davranışın niteliğidir (Öztürk 2007).

Sınıfta çok değişik, bazen beklenmedik pek çok olumsuz öğrenci davranışı meydana gelebilir. Genellikle öğretmenlerin bu davranışlara gösterdikleri tepkiler farklıdır. Davranışa müdahale etmek kadar, zamanında müdahale etmek de çok önemlidir. Zamanında müdahale edilmezse, olumsuz davranış yayılır, olumsuz davranış görülenlerin sayısı çoğalır ve olumsuz davranışın durdurulması güçleşir (Erden 2008).

İstenmeyen öğrenci davranışları, eğitim sürecinde sıklıkla karşılaşılan ve öğrencinin öğrenme süreci ile öğretmenin öğretme çabasını olumsuz etkileyen önemli bir değişkendir. Çağdaş eğitim kuramları, öğrenci davranışlarını istedik yönde değiştirme ve dönüştürmede öğretmene önemli roller atfedilmektedir. Öğretmenin kendine verilen bu önemli işlevi yerine getirmesi, öncelikle eğitim sürecinde karşılaşılan her türlü soruna profesyonel bir yaklaşım sergileyebilme becerisiyle yakından ilişkilidir. Öğretmenlerin sınıf içinde karşılaşılan istenmeyen öğrenci davranışlarına doğru ve profesyonel bir yaklaşım göstermeleri sahip oldukları tutumlarla yakından ilişkidir (Tanhan ve Şentürk 2011).

Öğrencilerin istenmeyen davranışlarıyla başa çıkmak öğretmenin önemli sorumluluklarındandır. Öğrencilerin öğrenme etkinliklerine ayırmış oldukları zaman ile akademik başarı arasında doğrusal bir ilişkinin olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle öğretmen, her hangi bir istenmeyen davranışın ortaya çıkacağını öngördüğünde veya ortaya çıkmış öğrencilerin istenmeyen davranışlarla karşılaştığında, bu davranışa müdahale etmek durumundadır (Türnüklü 2000).

Sınıfta ortaya çıkan istenmeyen davranışları engellemek ve öğretim sürecini verimli ve hızlı hale getirmek için öğretmen, farklı iletişim becerilerinden yararlanmalıdır (Celep 2011).

Weinstein ve Mignano (1997)'ya göre istenmeyen öğrenci davranışları önlenemediğinde, kuşkusuz, öğretmen müdahalesi gerekmektedir. Bu tür durumlarda öğretmenin gösterdiği tepkiler; istenmeyen davranışları görmezden gelme, Wragg ve diğerleri; Weinstein ve Mignano (1997)'ya göre sözel olmayan stratejiler (yüz işareti, göz kontağı, el işareti, aniden durma, mimik hareketleri, hafifçe dokunma ve yaklaşma); sözel müdahale (doğrudan emir, öğrenciye adıyla seslenme, kuralları anımsatma, öğrenciyi derse katma, öğrenciyi yanına çağırma, öğrenciyi teşvik etme); ile Wragg ve diğerleri (1997)'ne göre cezalandırma (öğrencinin yerini değiştirme, fiziksel şiddet, aşağılama vb.) olmak üzere incelenmektedir (Akt. Türnüklü ve Yıldız 2002).

Öğretmenler bir davranışı değerlendirirken davranışın şiddetine, sürekliliğine, sıklığına, oluştuğu şartlara, öğrencinin gelişim özelliklerine ve davranışın diğer öğrencilere etkisini göz önünde bulundurmalarıdır.

Öğretmen sınıfta istenmeyen bir öğrenci davranışı ile karşılaştığında, davranışın boyutuna göre farklı tepki yöntemlerinden yararlanabilir. Bu müdahaleler hiçbir tepki göstermemekten, büyük tepkilere kadar değişebilir. Tepki yöntemleri; görmezlikten gelme, fiziksel yakınlık, sözsüz uyarıcılar, yeniden yönlendirme, vazgeç ifadeleri, öğrencinin yalnız bırakılması veya yerinin değiştirilmesi, sözel azarlamalar ve mesajlar, eleştiri, sessizlik zamanı, kısa ara verme, mantıksal sonuçlar çıkarma, öğrenci ile bireysel konuşma, problemi tanımlama veya çözme biçimlerinde olabilir (Tertemiz 2004).

İstenmeyen davranışların en aza indirilmesi için öğretmen, yönetici ve ailenin ortak çaba içinde olmaları, olaylara anlayışla yaklaşmaları, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına cevap veren programlarla onların motive edilmesi gerekmektedir (Özdayı 2004).

Sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının giderilmesinde kullanılan başatme yolları şu şekilde sıralanabilir:

1. Görmezden Gelme,
2. Göz Teması Kurma,

3. Beden Diliyle Uyarma,
4. Fiziksel Yakınlık,
5. Yerini Değiştirme,
6. Sözel Uyarma,
7. Dersle İlgili Soru Sorma,
8. Yeni Görevler Verme,
9. Konuşma,
10. Aile ile Görüşme,
11. Okul Yönetimi ve Rehberlik Servisi İle Görüşme (Kahraman 2006).

2.6.1. Sorunu Anlamak:

İstenmeyen davranışların yönetilmesinde, uygun bir strateji geliştirmek için, öncelikle ulaşılması hedeflenen durumun tanımlanması gerekir. Sorunu anlama; sınıf içi değişkenleri kontrol etmek ve yönlendirmek amacıyla, öğrencilerle paylaşılan bir etkileşim sürecidir (Aydın 2013).

Tanıma ile davranışın türü ve istenmezlik düzeyi belirlenir. Davranışın tanınması, gelecekteki eylemlere doğru yönelmeyi sağlar (Başar 2009).

Öğretim sürecinde, öğretimin aksamaması için ortaya çıkan olumsuz öğrenci davranışları tam zamanında durdurulmalıdır. Olumsuz davranışları durdurmadan önce öğretmenin durum müdahaleyi gerektiriyor mu karar vermesi gerekir. Bu karara, eylemin kendisi, kim tarafından yapıldığı durum ve önceliği etki eder (Erden 2008).

2.6.2. Görmezden Gelmek:

Görmezden gelmek, hatalı davranışın farkında olduğunu karşı tarafa esnek bir iletişim diliyle yansıtabilme ustalığının anlatımıdır. Görmezden gelinecek davranışların ortak özelliği, spontane olarak yapılmaları ve dikkatsizlik sonucu ortaya çıkmalarıdır (Aydın 2013).

Bu tepki, özellikle öğretmenin ve diğer öğrencilerin dikkatini çekmek amacıyla yapılan olumsuz davranışların sönmesine yardımcı olur (Erden 2008).

Öğretmen öğrenciye hiçbir tepki göstermez. Dikkati öğrencinin hareketine çekmek için hiçbir şey yapmaz. Görmezlikten gelme daha çok şiddetli olmayan durumlar için kullanılır. Özellikle öğretim yılının ilk günlerinde daha iyi işlemektedir (Tertemiz 2004).

Öğretmen, tüm olumsuz davranışlara müdahale etmemelidir. Çünkü bu tip müdahaleler, problemin kendisinden daha fazla rahatsız edici ve zarar verici olabilir. Planlı olarak yapılmayan, o anda meydana gelen ve geçici davranışlara müdahale etmek yerine, görmezlikten gelmek daha faydalı olabilir (Öztürk 2007).

Bazı sorunların görülmesinden ve onlarla uğraşılmasından daha iyidir. Sorun fazla bozucu değilse, hemen olup bitiyorsa, bu yol, soruna gereğinden fazla önem verilip büyütülmesini önler, onu söndürür (Başar 2009).

Öğretmen olumlu davranışlar üzerine dikkatini yoğunlaştırır, aynı anda istenmeyen davranışlara önem vermezse, istenmeyen davranışların azalma olasılığı yükselir (Yavuzer 2000).

Görmezlikten gelmenin sağladığı en önemli avantajlardan bir tanesi o davranışı yapan bireyin, grup önünde zor duruma düşmesinin engellenmesidir (Öztürk 2007).

2.6.3. Sözel Olmayan Uyarılar:

Olumsuz bir öğrenci davranışı sınıftaki diğer öğrencilere yayılmamış ve diğer öğrenciler tarafından fark edilmemişse, ilk önce sözel olmayan tepkide bulunulması gerekir. Sözel olmayan tepki olumsuz davranışın öğrenci ile öğretmen arasında kalmasını ve sınıftaki diğer öğrencilerin olumsuzluktan etkilenmemesini sağlar (Erden 2008).

“Öğretmen göz teması sağlanana kadar öğrenciye bakar ve istenmeyen davranış sona erer. Ayrıca sözsüz olan bu yöntemde göz teması dışında öğretmen istenmeyen davranışa karşı tepkisini başı ile yüz ifadeleriyle, dokunarak ya da el işaretleriyle de belirtebilir” (Tertemiz 2004).

İstenmeyen öğrenci davranışlarıyla başetmede en çok kullanılan yöntemler; sözlü uyarma, öğrenciyle ders dışında konuşma, ailesi ile görüşme, sınıf kurallarını hatırlatmadır. En az kullanılan yöntemler; hafifçe dokunma, istemediği görevi verme, kötü not vererek cezalandırma, sınıftan dışarı atma, fiziksel ceza verme ve tüm sınıfı cezalandırmadır (Tolunay 2008).

Devam eden bir davranışı, dersin akışını bozmadan durdurmanın etkili yollarından biri davranışı yapan bireyle göz kontağı kurmaktır. Göz kontağı kurmak, sadece göz göze gelmek anlamında değildir. Burada kastedilen, göz iletişimini davranışı yapan bireyle bir süre devam ettirmek ve aynı zamanda ‘bu davranıştan rahatsız olduğunu ve hemen sona erdirilmesi arzusunu duyduğunu’ belirten bir yüz ifadesini de bu iletişime eklemektir (Öztürk 2007).

2.6.4. Sözel Uyarılar:

Erden (2008)’e göre sözel tepkiler; arkadaşının olumlu davranışını pekiştirme, soru sorma, sınıf kurallarını hatırlatma, ben iletisi gönderme, doğru davranışı ve olumlu sonucunu belirtmedir.

Özmen (2009)'in yaptığı araştırmada 'birebir konuşmak, sözlü uyarmanın öğretmenlerin sıklıkla başvurdukları yöntem olarak tespit edilmiştir.

Yavuzer (2000)'e göre sözlü uyarıda bulunurken öğretmenin şu hususlara dikkat etmesi gereklidir:

- Hedefi doğru seçmeli,
- Net ve emin olmalı,
- Öfkeden uzak durmalı,
- Ne gerektiğini vurgulamalı,
- Psikolojik etki devam ettirilmeli,
- Yüzleşmeden kaçınmalı,
- Öğrenci değil, davranış eleştirmeli,
- Herkesin duyabileceği değil, kişiye özel sözlü uyarı kullanmalı,
- Önleyici olmalı,
- Kurallar ve mantık belirtilmeli,
- Düşmanca yorumlardan kaçınmalı,
- Adil olmayan karşılaştırmalardan kaçınmalı,
- Tutarlı olmalı,
- Boş tehditlerde bulunmamalı,
- Tüm sınıfı azarlamamalı,
- Örnek verilmeli.

Sözlü olarak uyarı, yeterince esnek ve alternatif davranış biçimini gösterir nitelikte olmazsa, beklenen sonuca ulaşılamaz. Bu nedenle öğretmen mümkünse, dersin akışını da bozmadan aralarında konuşmakta olan öğrencilerin yanına yaklaşarak yumuşak bir ses tonu ile uyarmalıdır. Uyarıların, sadece istenmeyen davranışa yönelik olmasına dikkat edilmelidir (Aydın 2013).

2.6.5. Sorumluluk Vermek:

Yapacak bir işi olmadığını düşünen veya işi ona ilginç gelmeyen öğrencinin istenmeyen davranışlara yönelmesi doğaldır. Bu durumda ona bir iş vermek, işini ilginç olanla değiştirmek yararlı olur. Bunun için öğrenci iyi tanınmalıdır. Özet çıkarma, rapor yazma, kayıt tutma, dersteki sunu sırasını yazıp sırası geleni duyurma, araç getirip götürme ve kullanma konularında yardım etme, karartma-aydınlatma görevi, kura çekirme gibi sınıf içinde yaptırılacak işler, sınıf dışında, eğitsel kol etkinliklerinde daha geniş seçeneklerle, öğrencinin işe yöneltilerek istenmeyen davranışını değiştirmede kullanılabilir (Başar 2009).

2.6.6. Fiziksel Yakınlık ve Dokunma:

Öğretmenin öğrenciye yaklaşması da olumsuz davranışı durdurmadığı zaman, öğrenciye dokunarak onu uyarabilir. Ancak bu temas hafif olmalıdır. Dokunmak için en uygun bölge öğrencinin kolu ve sırtıdır” (Erden 2008).

Öğretmen dokunma yoluyla sözel olmayan iletişime ek olarak, fiziksel bir mesaj göndermektedir. Gönderilen fiziksel mesaj, kesinlikle sessiz bir mesaj olmalıdır (Öztürk 2007).

2.6.7. Ceza Vermek:

Ceza, öğrenciye istenilmeyen davranıştan alıkoymak için uygulanan önleyiciler; istenilmeyen davranışın yinelenmemesi için konulan yasaklayıcılardır (Yavuzer 2000).

Ceza genellikle fiziksel ya da mantıksal bir rahatsızlık ortaya çıkarır. Cezanın etkili olabilmesi için tüm grubun önünde öğrencinin olumsuz etkilenmemesi gerekir. Ceza gruba bu olumsuz davranışı sergilememesi için örnek olmalıdır. Cezanın olumsuz bir yansıması olabilir. Sen “x” davranışında bulunursun, karşı taraf “y” davranışı sergiler. Ve bu “y” davranışı daha olumsuz olabilir (Harrison 1992).

Ceza, davranışla orantılı olarak, o davranışın yinelenmesini engelleyecek şekilde uygulanmalı, bunun için de öğrenci neyi nasıl yaptığı için ceza aldığını bilmelidir. Zor ve zevksiz işlerde görevlendirmek, bir isteğini yapmamak, gruptan, oyundan, dersten ayırmak, arkadaşlarına sırtı dönük olarak bir süre oturtmak, okulda alıkoymak, cezalara örnek olarak verilebilir (Başar 2009).

Yavuzer (2000)’e göre cezanın olumsuz yönleri şunlardır:

- İnsan ilişkileri için uygun olmayan bir model oluştururlar.
- Endişe ve kini artırır.
- Kısa süreli bir “ilk şok” etkileri vardır.
- Öğrencileri yakalanmaktan kaçınmak için stratejiler geliştirmeye iterler.
- İyi davranışı geliştirmezler, doğrudan doğruya sadece sorunlu davranışı bastırmaya yararlar.
- Sorunlu davranışın sebebiyle ilgilenmezler.
- Dikkati sorunlu davranış üzerinde toplarlar.

2.7. İlgili Araştırmalar:

Bu bölümde son yıllarda istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı öğretmenlerin kullanmış oldukları yöntemler ile ilgili doğrudan ve dolaylı olarak yapılmış olan araştırmalarla ilgili kısa açıklamalara yer verilmiştir. Araştırmaların özetlenmesinde kronolojik sıra izlenmiş olup önce tüm branşlarda daha sonra beden eğitimi alanındaki araştırmalara değinilmiştir.

2.7.1. Beden Eğitimi Dersi Dışındaki Tüm Alanlar:

Yiğit (2001), öğrencilerin öğretmenle ilişkilerini incelediği araştırmasında öğretmenlerin, öğrencilerin sınıf içi olumsuz davranışlarına gösterdikleri tepkilerden öğrenciyle göz teması kurma, olumsuz davranışın nedenlerini araştırma tepkilerinin, diğerlerinden daha fazla kullanıldığını; bunların dışında sırasıyla nazıkçe uyarma, öğrencinin yanına yaklaşma, öğrenciye soru sorma, sessizce uyarma, öğrenciye bir görev verme, yapıcı eleştirilerde bulunma, derse katılmayanları fark edip yöreklendirme, öğrenciyle problemleri ile ilgili özel görüşme yapma tekniklerinin izlediğini belirlemiştir. Ayrıca öğrenciyi azarlama, öğrenciye dokunma, problemleri ile ilgili grup görüşmesi yapma, uyarı amacı ile gürültülü davranma, tepkilerini jest ve mimikleriyle gösterme, rehber öğretmenden yardım isteme, okul idaresinden yardım isteme, bir ya da birkaç öğrencinin davranışı ile tüm sınıfı eleştirme tepkilerini az gösterdikleri, görmezden gelme, farkına varamama, fiziksel olarak cezalandırma, etkinliklere katmama, notla tehdit etme etkinliklerini çok az düzeyde gösterdiklerini belirlemiştir.

Öztürk (2001) “Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına İlişkin Görüşleri” adlı araştırmasında, sınıf öğretmenlerinin sınıf ortamında istenmeyen öğrenci davranışlarını hangi sıklıkla gözlemlediklerini ve bu davranışlarla başedebilmek için hangi yolları tercih ettikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen davranışlarla başetmede en fazla tercih ettikleri yaklaşımlara bakıldığında, istenmeyen davranışı sergileyen öğrenciyi cezalandırmak yerine, davranışın nedenini anlamaya yönelik yaklaşımlar tercih edilmektedir. Öğretmenler, demokratik öğretmen modeline göre hareket etmekte ve öğrenci üzerinde olumsuz etkiler bırakacak türde yaklaşımları çok az tercih etmektedirler.

Sayın'ın (2001) “Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları İstenmeyen Öğrenci Davranışları ve Bu Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşleri İle İstenmeyen Davranışı Önleme Yöntemleri” konulu araştırmasında;

1. Sınıf öğretmenlerinin öğrencisiyle alay etmesi gibi olumsuz davranışların öğrencinin istenmeyen davranışta bulunmasında hiç etkili olmadığı,

2. Sınıf öğretmenlerinin kuralları uygularken tutarsız davranması gibi olumsuz öğretmen davranışlarının öğrencilerde istenmeyen davranışların bulunmasında etkili olduğu,

3. Sınıf öğretmenlerinin öğrencileri arasında ayırım yapmasının öğrencilerde istenmeyen davranışların bulunmasında etkili olduğu,

4. Sınıfın fiziksel düzeninin öğrencilerde davranış bozukluğuna yol açabileceği,

5. Öğrenci seviyesine inilmemesinin, derse başlamadan önce dersin sonunda kazandırılacak bilgilerin öneminin anlatılmaması ve öğretmenin deneyiminin yetersiz olmasının, öğrencilerde istenmeyen davranışların oluşmasında etkili olduğu,

6. Öğretmenin öğrenci davranışlarını ödüllendirmemesinin istenmeyen davranışlara neden olabileceği sonucuna varmıştır.

Türnüklü ve Yıldız (2002) ilköğretim 1. kademedeki çalışan sınıf öğretmenlerinin sınıflarında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarını belirlemek, öğrenci istenmeyen davranış sıklığını tespit etmek ve öğretmenlerin bu davranışlarla baş etmek için hangi stratejilere başvurduklarını ortaya koymak amacıyla bir araştırma yapmışlardır.

Araştırmaya göre, öğretmenlerin en çok rahatsızlık duydukları istenmeyen öğrenci davranışları; arkadaşlarına küfür etme, fiziksel saldırıda bulunma, hırsızlık, yalan söyleme, okul araç ve gereçlerine ve başkalarının eşyalarına zarar vermedir. Öğretmenlerin sık karşılaşılan istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmekte kullandıkları stratejiler ise şunlardır: Göz kontağı kurmaya çalışmak, öğrenciyle yaptığı davranış hakkında konuşmak, sınıf kurallarını hatırlatmak, derse teşvik

etmeye çalışmak. Öğretmenlerin daha fazla rahatsız oldukları ve nadir karşılaşılan istenmeyen öğrenci davranışlarına ise “yerini değiştirme, azarlama, istediği şeylerden mahrum bırakma” gibi stratejiler geliştirdikleri saptanmıştır.

Akın (2002), “Ortaöğretim Kurumlarında Öğretmenlerin Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Disiplin Sorunları ve Başetme Yolları” adlı çalışmasında elde edilen sonuçlar şunlardır: sınıfta uygun olmayan davranışların ortaya çıkmasında öğretmen davranışlarının etkisi olduğu ve öğretmenlerin sınıf yönetimi ve sınıfta uyumu sağlama konusunda beceri eksiklikleri olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, rehberlik faaliyetlerinin disiplin kurallarının, öğrencilerin disiplin sorunlarına çözüm üretmede yetersiz olduğu, öğretmenlerini disiplinsiz öğrencilere informal cezalar verdiği ortaya çıkmıştır.

Keskin (2002)’in yaptığı çalışmasında, sınıf içinde oluşan istenmeyen öğrenci davranışlarının görülme düzeyine ve karşılaşılan istenmeyen öğrenci davranışlarıyla başetmede kullandıkları yollarla ilgili görüşlerini saptamak amacıyla yapmıştır.

Araştırma bulgularına göre, öğretmenler istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı en çok sözel uyarılar içeren başetme yaklaşımlarının tercih etmektedirler. Öğretmenlerin en az kullandıkları baş etme yaklaşımları ise, fiziksel ceza verme, istemediği görevleri verme, okul yönetimi ile görüşmedir. Araştırma aile ve öğretmenlerin fiziksel cezaları tercih etmedikleri belirlenmiştir.

Güleç ve Alkış (2004)’ın yaptığı çalışmada, devlet okullarında öğretmenlerin en çok kullandığı strateji “öğrenciyi derse katmaya çalışırım” ifadesidir. Devlet okullarındaki öğretmenler % 87.4 oranında bu tekniği kullandıklarını belirtmişlerdir. Devlet okullarında öğretmenlerin 1. sırada kullandıkları bu strateji, özel okul öğretmenleri tarafından % 86.8 oranıyla 3. sırada tercih edilen strateji olarak yer almaktadır.

Devlet okullarındaki öğretmenlerin % 85.1 ile en çok tercih ettikleri 2. strateji ise “göz kontağı kurmaya çalışırım” ifadesidir. Aynı şekilde bu strateji özel okul öğretmenlerince de % 87.1 oranı ile 2. sırada kullanılan strateji olmaktadır.

Devlet okullarındaki öğretmenlerin % 83.6 oranı ile en çok kullandıkları 3. sıradaki strateji ise “yapılması gereken doğru davranışı açıklarım” ifadesidir. Bu ifade % 79.4 oranı ile özel okul öğretmenlerinin en çok kullandığı 8. strateji olmaktadır. Özel okullardaki öğretmenlerin % 87.9 oranıyla en çok tercih ettikleri ve kullandıkları strateji “öğrencinin ilgisini çekmek için çeşitli öğretim materyalleri kullanırım” ifadesidir. Bu ifade devlet okullarındaki öğretmenlerin en çok kullandıkları stratejiler içinde % 49.0 oranıyla ancak 23. sırada yer almaktadır.

Devlet okullarında ve özel okullarda öğretmenlerin ölçekteki 50 davranış değiştirme tekniği içinde en az kullandıkları 10 stratejiden 9’unun aynı olduğu görülmektedir. Ancak devlet okullarında son 10’da yer alan “öğrenciye daha fazla ödev veririm” maddesi özel okullarda ortalama % 8.46 değeriyle 37. sırada tercih edilen davranıştır. Özel okullarda son 10’da yer alan “notla tehdit ederim” maddesi ise devlet okullarında ortalama % 7.47 değeriyle 40.sırada tercih edilen davranıştır.

Öğretmenler tarafından en az kullanılan davranış değiştirme stratejilerinden biri olan “öğrenciye fiziksel şiddet uygulamam” maddesine ortalama değerler açısından bakıldığında bu strateji, devlet okullarındaki öğretmenler tarafından % 4.31 oranında kullanılırken özel okullardaki öğretmenler tarafından ise ortalama % 0.37 oranında kullanılmaktadır.

Maya (2004)’nın yaptığı çalışmanın amacı; mesleki-tekni liselerde (erkek / karma) istenmeyen öğrenci davranışlarının ve bu davranışlara gösterilen öğretmen tepkilerinin neler olduğunun belirlenmesidir.

Araştırma sonuçlarına göre; karma meslek lisede, istenmeyen öğrenci davranışlarına en çok gösterilen öğretmen tepkileri:

- 1) Disipline göndermek,
- 2) Azarlamak,
- 3) Sesle uyarmak,
- 4) Görüşmeye çağırmak,
- 5) Farkına varmamak,

En az gösterilen öğretmen tepkileri:

- 1) Sorumluluk vermek,
- 2) Yanına yaklaşmak,
- 3) Fiziksel ceza uygulamak,
- 4) Derste değişiklik yapmak,
- 5) Dokunmak.

Araştırmada, erkek meslek lisesinde, istenmeyen öğrenci davranışlarına en çok gösterilen öğretmen tepkileri:

- 1) Azarlamak,
- 2) Sesle uyarmak,
- 3) Disipline göndermek,
- 4) Fiziksel ceza uygulamak,
- 5) Farkına varmamak,

En az gösterilen öğretmen tepkileri:

- 1) Sessizce uyarmak,
- 2) Sorumluluk vermek,
- 3) Yanına yaklaşmak,
- 4) Dokunmak,
- 5) Derste değişiklik yapmak.

Emir verme, işaret kullanma ve görmezden gelme öğretmenlerin problem davranışlarla baş etmede en çok kullandıkları yöntemlerdir. Bununla birlikte öğretmenler tarafından sıkça kullanılan yöntemler; göz teması kurma, ismini söyleme, azarlama, soru sorma, tehdit etme, fiziksel yakınlık, mizah kullanma ve eleştirmedir. (Atcı 2004).

Şahin (2005)'in yaptığı çalışmanın amacı; ilköğretim okulları 1. Kademe 5. sınıfında öğrenim gören öğrencilerin gösterdikleri istenmeyen davranışların görülme derecesini belirlemek ve bunlara ilişkin olarak ilköğretim okulu öğretmenlerinin kullandıkları çözüm stratejilerini ortaya koymaktır.

Araştırma sonucunda; istenmeyen davranışa karşı kullanılan stratejiler şu şekilde saptanmıştır:

“Sınıf içerisinde arkadaşlarına fiziksel saldırganlıkta bulunma” davranışına ilişkin olarak sınıf kurallarının hatırlatıldığı saptanmıştır.

“Sınıf içerisinde arkadaşına küfür etme” istenmeyen davranışına ilişkin olarak öğrenciler, öğretmenlerin yapılan davranışı sonlandırılmasını istedikleri, öğretmenler ise böyle bir davranışı sergileyenle yaptığı davranış hakkında konuştukları sonucu ortaya çıkmıştır.

“Sınıf içerisinde okul araç ve gereçlerine zarar verme” davranışına karşı öğretmenlerin kuralları hatırlattıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

“Sınıf içerisinde öğretmene yalan söyleme” davranışının çözümüyle ilgili olarak öğrenciler, öğretmenlerin öğrencinin ailesiyle görüştüğü; öğretmenlerse dersten sonra öğrenciyle konuşulduğu sonucu belirlenmiştir.

“Ders içerisinde başkalarının eşyasına zarar verme” istenmeyen davranışına karşı öğrenciler, bu davranış görüldüğünde öğretmenlerin öğrenciye bağırdıkları; öğretmenlerse davranış hakkında öğrencilerle konuştukları vurgulanmıştır.

Mursal (2005), “İlköğretim I. Kademe 5. Sınıf Öğrencilerinin Sınıf İçerisinde İstenmeyen Davranışlar Göstermesine Neden Olan Öğretmen Davranışlarına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri” konulu araştırmasında, öğretmenlerin sosyal beceri yetersizliğinden kaynaklanan (öğrenciyle alay etme, öğrencileri birbirine kıyaslama, sınıf kurallarını tutarlı uygulamama, öğrencilere arasında ayırım yapma, öğrencilere kaba davranma, öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz ardı etme, disiplini bozan davranışları ceza ile kontrol etme, iletişim becerileri eksik ve yetersiz, yeniliklere açık olmama, enerjik ve canlı olmama, öğrencileri tanımama, öğrencilerin isteklerini dikkate almama, özgüvensiz vb.) davranışlarının öğrencilerde istenmeyen

davranışlara neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenin öğretimle ilgili beceri yetersizliğinden kaynaklanan (ders ve sınıf amaçlarını öğrenciye anlatamama, disiplin sağlamadan derse başlama ve disiplinsiz ortamda dersi sürdürme, derste zamanı iyi kullanamama, hep aynı yöntemlerle ders işleme, sınıfın fiziki durumunu düzenlememe, öğrencilere istenilen davranışlara yönelik model olmama, öğrencileri motive edememe, öğrencilerce anlaşılmayan konuları anlaşılır hale getirmeme, öğrencileri cesaretlendirmeme, öğrencilere pekiştireç vermeme vb.) davranışlarının da sınıfta istenmeyen davranışlara neden olduğu belirlenmiştir.

Özgözgü (2007)'nin yaptığı çalışmanın amacı; lise sınıflarında oluşan istenmeyen öğrenci davranışlarının neler olduğunu; öğretmenlerin bu davranışlarla baş etmede hangi stratejileri kullandıklarını incelemektir.

Araştırmanın sonucuna göre; ismiyle uyarma, görmezden gelme, kuralları hatırlatma, göz iletişimi kurma, azarlama ve davranışa ilişkin uyarı stratejilerinin öğretmenler tarafından daha çok kullandıkları gözlemlenmiştir.

Yılmaz (2008)'in yaptığı çalışmanın amacı; sınıf yönetimi alanında kuram-uygulama ilişkisini bir boyutuyla gözlemlemek; özellikle mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin, dersin akışını bozan öğrenci istenmeyen davranışlarını yönetirken, etkili öğrenme zamanından çok fazla süre almayacak stratejilerle müdahalede bulunmalarına katkı sağlamak üzere nesnel verileri ortaya koyarak incelemektir.

Araştırmanın sonucuna göre, ilköğretim birinci kademedeki görev yapan öğretmenler, dersin akışını bozan istenmeyen öğrenci davranışlarının yönetilmesi için geliştirilen çeşitli yaklaşım, model ve uygulamalar arasından en fazla öğrenciye adıyla seslenme şeklindeki stratejiden yararlanmışlardır.

Sözel nitelikli bu tepkiyi, daha sonra büyük ölçüde, sözel olmayan göz teması kurma, görmezlikten gelme, dokunma, yüz ve el ile işaret yapma, fiziksel yakınlık sağlama ve aniden durma gibi sözel olmayan tepkiler izlemiştir.

Fiziksel şiddet ve ceza içeren tepkilerin azalmasına karşın, duygusal nitelik taşıyan azarlama tepkisinin yüksek oranda gerçekleşmiştir.

Tolunay (2008)'ın yaptığı araştırmanın amacı; ilköğretim okulları birinci kademedeki görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıfta karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarının görülme sıklığı ve bu davranışlara karşı kullandıkları başatma yöntemleri incelenmiştir.

Araştırma sonucunda; sınıf öğretmenlerinin en çok kullandıkları yöntemlerin başında “sözle uyarma” yöntemi gelmektedir. Bu yöntemi sırasıyla; “öğrencilerle ders dışında konuşma”, “ailesi ile görüşme”, “sınıf kurallarını hatırlatma” ve göz teması “kurma” yöntemleri izlenmektedir. Bu yöntemlerden çıkan sonuç sınıf öğretmenlerinin sözel yöntemlere daha sık başvurduklarıdır. En az başvurulan yöntem ise “tüm sınıfı cezalandırma”dır. Bu yöntemi ise sırasıyla; “fiziksel ceza verme”, “sınıftan dışarı atma”, “kötü not vererek cezalandırma” yöntemleri izlenmektedir. Buradan çıkarılabilecek sonuç ise ceza ile ilgili yöntemlerin sınıf öğretmenleri tarafından fazla kullanılmayan yöntemler olduğudur.

Alberts ve ark. (2010)'na göre sınıfta istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı en sık kullanılan stratejiler:

- Arkadaşça, sözlü olarak uygun davranışları hatırlatma,
- Dersten sonra öğrenciyle özel olarak konuşma,
- Davranışla ilgili müfredat politikaları,
- Sınıftaki arkadaşlarıyla şakalaşmanın kaba olduğu hakkında konuşma,
- Ders sırasında, bir öğrenci davranışını durdurmak için uyarı yapmak,
- Sınıfı terk eden öğrenciyle konuşma,
- Öğrencinin notunu düşürmekle tehdit etme,
- Sınıfın en tecrübeli öğrencisiyle, sorunlu öğrenci hakkında konuşma,
- Öğrencinin istenmeyen davranışları hakkında resmi şikayet formu doldurma.
- Notlarla ilgili eğer endişeleri varsa, öğrenci çalışmalarının yeniden kontrol edilmesi,
- Notu veya ödevleri değerlendirmeden önce bir meslektaşın tavsiyesini isteyin,
- Öğrenci talep ettiği zaman fazladan kredi önerme,

- Müfredatta geçen konular hakkında öğrencilerin şikayetleri,
- Öğrencilerin yazılı notları ile endişeleri,
- Bir sınıftaki öğrencileri şikayet etmeden önce 24 saat bekleyin,
- Aileyle ve acil tıbbi kanıt isteme,
- Öğrencinin istenmeyen davranışları hakkında resmi şikayet formu doldurma.

Sadık (2008)'in yaptığı araştırmanın amacı; öğrencilerin sınıf içinde istenmeyen davranışlarıyla başedilmede kullanılan stratejiler hakkında öğretmen ve öğrenci görüşlerini aynı okulda inceleyen bir çalışmadır.

Yapılan araştırma sonucunda, özellikle fiziksel cezanın erkek öğrenciler tarafından daha fazla dile getirildiği görülmüştür. Bu durum, öğretmenlerin erkek öğrencilere daha kaba ve sert davranmalarından kaynaklanabilir. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin fiziksel cezayı daha çok kendilerine, kız öğrencilerin ise sınıfta problem davranış gösteren arkadaşlarına verilen bir ceza şeklinde ifade etmelerinin, bu görüşü desteklediği düşünülmektedir. Ayrıca bu bulguya dayalı olarak, fiziksel cezanın bütün öğrencilerin önünde verildiği de söylenebilir. Sınıf gözlemlerinde de benzer sonuçlar elde edilmiş, doğrudan sözel uyarı, azarlama ve gözdağı verme, bedeninde güç kullanma (bedensel acı verme) aşağılayıcı söz söyleme-alay etme, yargılama-eleştirme-suçlama ve izolasyon stratejilerinin uygulandığı öğrenciler çoğunlukla erkek öğrenciler olmuştur.

Baysal (2009)'ın II. Kademe öğretmenleriyle yaptığı çalışmanın amacı; ilköğretim II. kademedeki görevli öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplin sorunları, bunların nedenleri ve çözüm yollarına ilişkin görüşlerini belirlemektir.

Çalışmanın sonucunda; öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplin sorunlarına karşı kullandıkları ilk üç çözüm yolu öğrenciyi vücut diliyle uyarmak, öğrenci ile dersten sonra konuşmak ve öğrencinin dikkatini başka yöne çekmek olarak belirtilmiştir.

Siyez (2009)'in yaptığı çalışmanın amacı; liselerde görev yapan öğretmenlerin okul ortamında karşılaştığı istenmeyen öğrenci davranışlarının neler

olduğu, bu davranışlara nasıl tepki verdiğini ve istenmeyen öğrenci davranışları ile başa çıkmada kendilerini ne derecede yeterli hissettiklerini belirlemektir.

Araştırmanın sonucunda; öğretmenler istenmeyen öğrenci davranışlarını azaltmak için okul ortamında en çok başvurulan yöntemler arasında davranışın nedenleri hakkında çocukla konuşma ve aile ile işbirliği yapmanın yer aldığını belirtmişlerdir. Benzer şekilde öğretmenler kendileri de istenmeyen öğrenci davranışlarıyla karşılaştıklarında davranışın nedenleri hakkında çocukla konuşma ve istenmeyen davranışın tekrarlanmaması için çocuğu uyarma gibi yöntemleri tercih ettiklerini ifade etmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden sadece bir tanesi sorun davranışla karşılaştığında rehberlik servisinden yardım istediğini belirtmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen bir diğer bulgu ise öğretmenlerin büyük çoğunluğunun olumsuz öğrenci davranışları ile başa çıkmada etkili bir rollerinin olduğuna inanmasıdır.

Özer (2009)'in Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği bölümü son sınıflarında öğrenim görmekte olan 302 öğretmen adayıyla yaptığı çalışmanın amacı; fakülte-uygulama okulu işbirliği modeli kapsamında öğretmenlik uygulaması dersini alan öğretmen adaylarının sınıf içinde gözlemledikleri istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlarla başetmede kullanılabilecek stratejilere ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın sonucunda; adaylarının sınıf içinde gözlemledikleri istenmeyen öğrenci davranışları ile başetmede kullanılabilecek stratejilere ilişkin görüşlerinin adayların cinsiyetine göre dağılımı incelendiğinde, adayların problem davranışlar için seçtikleri stratejiler benzerlik göstermektedir.

Öğretmen adayları istenmeyen öğrenci davranışları ile başetmede kullanılabilecek stratejiler olarak sözel müdahale stratejilerini istenmeyen davranışların çoğunluğu için tercih etmişlerdir.

Sözel müdahale stratejilerinden sözlü uyarma, sınıf kurallarının hatırlatılması, öğrencinin yerini değiştirme ve dersin işlenişinde değişiklik yapma stratejileri,

istenmeyen davranışlara karşı uygulanabilecek stratejiler olarak adaylar tarafından diğer stratejilere göre daha çok tercih edilmiştir.

Sözel müdahale stratejilerinden sonra adayların en çok tercih ettikleri stratejiler, beden dili stratejileridir. Beden dili stratejilerinden göz teması derse ilgi eksikliği ile ilgili davranışlara müdahalede adaylar tarafından daha çok tercih edilmiştir.

İstenmeyen öğrenci davranışları için ceza stratejilerini tercih eden az sayıda aday vardır.

Sınıf öğretmenleri karşılaştıkları istenmeyen davranışlar karşısında en çok sözlü uyarı (söz ile uyarı), davranışın nedenini araştırma (soru sorma), beden dili (göz teması kurma), görmezden gelme ve davranış düzenleme (açıklama yapma) stratejilerini kullanırlar (Danaoğlu 2009).

Sezgin ve Duran (2010)'ın yaptığı araştırmanın amacı; ilköğretim okulu öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla karşılaşma ve bu davranışlara yönelik önleyici stratejiler ile müdahale yöntemlerini kullanma düzeylerini araştırmaktır.

Yapılan araştırma sonucunda, öğretmenlerin öğrencilerin istenmeyen davranışlarına yönelik en fazla tercih ettikleri önleyici stratejilerin konunun ya da öğrenilenlerin önemini vurgulama, kavramlar ya da konular arasında geçişleri pürüzsüz yapma ve öğrencilerin derse aktif katılımını sağlamadır. Bu bulgular, öğretmenlerin önleyici stratejiler olarak daha çok kavramsal organizasyona dönük seçenekleri kullandıklarını göstermektedir.

Araştırmanın sonuçları, öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik olarak öğrencinin bulunduğu yere ya da sıraya yönelme, soru sorarak öğrenciyi derse katma ve öğrencinin adını söyleyerek dikkatini çekme gibi müdahale yöntemlerini daha fazla kullandıklarını göstermektedir.

Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına müdahale amacıyla öncelikli olarak sözsüz ve daha sonra sözlü yöntemleri tercih ettikleri belirtilebilir.

Şenkulak (2010)'ın yaptığı araştırmanın amacı; ortaöğretim kurumlarındaki İngilizce öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışları çözme becerilerini belirlemektir.

Araştırma sonucunda; öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışları karşısında en çok uyguladıkları stratejilerin dersten sonra öğrenciyle konuşmak, öğrenciyle yaptığı davranış hakkında konuşmak, öğrenciye sınıfın kurallarını hatırlatmak, göz teması kurmak, öğrenciden derhal davranışını sonlandırmasını istemek, öğrenciye adıyla seslenmek, tüm sınıfı uyarıp sınıf kurallarını vurgulamak, rehber öğretmenle görüşmek, öğrenciye konuyla ilgili sorular sormak, öğrencinin ailesiyle konuşmak ve öğrenciyi derse katmaya çalışmak şeklinde sıralanan stratejilerdir.

Öğretmenlerin en az kullandıkları stratejiler ise fiziksel ceza vermek, öğrenciyi teneffüse çıkarmamak, öğrenciyi dersten dışarı atma, tüm sınıfı cezalandırmak, öğrencinin onurunu kırmak, öğrenciyi sınıf içi eğitsel aktivitelere katmamak, öğrenciyi müdüre yollamak, öğrenciyi sevdiği şeylerden alıkoymak, öğretim yöntemini değiştirerek öğretim disiplinini sağlamak ve el kol hareketleriyle öğrencinin dikkatini çekmek şeklinde sıralanan stratejilerdir.

Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışları karşısında kullandıkları stratejiler, sonuca ve çözüme ulaşma süresine göre kısa vadeli, orta vadeli ve uzun vadeli olarak üç grupta ele alınmıştır. Öğrencinin ailesiyle konuşmak, öğrenciyi müdüre ya da disipline yollamak gibi stratejiler uzun vadeli; öğrenciyi sevdiği şeylerden alıkoymak, öğrenciye söz hakkı vermemek ve öğrenciyi azarlamak gibi stratejiler orta vadeli; öğrenciye konuyla ilgili sorular sormak, göz teması kurmak ve öğrenciye adıyla seslenmek gibi stratejiler de kısa vadeli stratejiler olarak değerlendirilmiştir. Buna göre öğretmenlerin kısa vadeli stratejileri, orta vadeliyle kıyasla; orta vadeli stratejileri, uzun vadeli stratejilere kıyasla daha çok kullandıkları görülmüştür. Ayrıca orta vadeli stratejilerin, genel olarak tüm stratejilere kıyasla daha az; uzun vadeli stratejilerin ise genel olarak tüm stratejilere kıyasla daha çok kullanıldıkları belirlenmiştir.

Erol ve ark. (2010)'nın Teknik Eğitim Fakültesi Yapı ve Tesisat Öğretmenliği bölümünde okuyan 58 öğrenciyle yaptığı çalışmanın amacı; öğretmen adaylarının öğrenim hayatlarında tanık oldukları ve unutamadıkları sınıf anılarını içeren hikâyeleştirilmiş örnek olayların betimsel incelenmesi yoluyla sınıf yönetiminde yaygın olarak karşılaşılan olayların incelenmesidir.

Araştırma sonucunda, en çok kullanılan öğretmen stratejileri; fiziksel ceza, öğrenci ile ilgilenme, öğrencinin güvenini sarsma, sözlü hakaret ve problemi anlamaya çalışma olmuştur.

En az kullanılan öğretmen stratejileri; ödüllendirme, sorumluluk verme, idareye sevk etme, dersten atma olmuştur.

Çapri ve ark. (2010)'nın çalışmasında; ilköğretim sınıf ve branş öğretmenlerinin sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının görülme sıklığına ilişkin görüşlerini incelemiştir.

Araştırmanın sonucunda; sınıfta yaşanan olaylara öğretmenlerin genellikle olumsuz tepkiler verdikleri görülmüştür. Bu çalışmada da öğretmenlerin meydana gelen olaylara çoğunlukla fiziksel ceza uygulayarak tepki gösterdikleri, sözlü hakarete buldukları ve düşük not vererek cezalandırmayı tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Fakat öğrenci anıları incelendiğinde, bazı öğretmenler meydana gelen olaylar karşısında informal cezalar vermek yerine problemi anlamaya çalışmış, görmezden gelmiş ve öğrenciye sorumluluk vererek meydana gelen olaylar karşısında etkili olmuşlardır.

İnce (2011)'nin yaptığı araştırmanın amacı; sınıfta istenmeyen davranışlara karşı öğretmenlerin disiplin uygulamalarıyla ilgili ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi; bunların çeşitli değişkenlere göre farklılaşma durumlarını tespit etmek ve aralarındaki ilişkiyi incelemektir.

Yapılan araştırma sonucunda, sınıfta istenmeyen davranışlara karşı öğretmenlerin disiplin uygulamalarıyla ilgili öğrenci görüşlerinin, ailelerin gelir durumuna göre farklılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır.

‘Sınıf disiplinini bozduğumuzda öğretmenlerimiz bize vurabilirler’, ‘Öğretmenlerimiz bize kızdıklarında, bizle alay edebilirler. İfadelerine en fazla gelir düzeyi düşük olanlar, en az gelir düzeyi yüksek olanlar katılmışlardır. ‘Yanlış davranışlarda bulunduğumuzda, öğretmenlerimiz bizi sınıf dışına göndererek cezalandırabilirler.’ ifadesine en fazla gelir düzeyi yüksek olanlar, en az gelir düzeyi düşük olanlar katılmıştır. Bu bulgulara göre ailenin gelir düzeyi arttıkça, öğrencinin çağdaş disiplin uygulamalarını benimsediği sonucuna ulaşılmıştır.

Teymuroğlu (2011)’nin yaptığı araştırmanın amacı; ilköğretim okullarında Sosyal Bilgiler derslerinde sınıf içerisinde istenmeyen öğrenci davranışlarının önlenmesi ve giderilmesine ilişkin öğretmen görüşlerinin araştırılmasıdır.

Araştırma sonucunda; sınıf yönetimini sağlamak için de sınıf kurallarını öğrencilerle birlikte belirleme, göz teması kurma, grup çalışmalarına katılmalarını sağlama, derse motive olmalarını sağlama, farklı öğretim yöntemleri kullanma, bireysel farklılıklara dikkat etme, hoşgörülü olma, sınıf kurallarına herkesin uymasını bekleme ve sınıf ortamında karşılıklı saygı duygusunun önemi hatırlatma yöntemlerini kullanmaktadır.

Bay ve ark. (2011)’nin yaptıkları araştırmada; öğretmenlerin istenmeyen davranışlara “davranış hakkındaki düşüncesini ortaya koyma”, “kuralı hatırlatma”, “anlamli yüz ifadesi”, “göz teması” gibi tepkisel yaklaşımlarda buldukları tespit edilmiştir. Ayrıca aynı araştırmada öğretmenlerin “ceza” yöntemini kullanmadıkları sonucuna da varılmıştır.

İstenmeyen davranışlara karşı en sık kullanılan öğretmen stratejileri; öğüt verme, okul rehberlik hizmetine yönlendirme, öğrenciye doğru direkt bakma; en az kullanılan stratejiler; öğrencinin adını söyleme, istenmeyen davranış gösteren öğrencinin yanında durma, aileyle iletişime geçmedir (Omoteso ve Semudara 2011).

Öğretmenlerin istenmeyen davranışlara karşı en çok “sözlü olarak uyarma”, “yapmak istemeyeceği bir iş verme”, “sınıfın kurallarını hatırlatma” ve “sesli uyarma” tepkilerini verdikleri belirlenmiştir. Nitel görüşme sonuçlarına göre de öğretmenler en çok sözlü uyarıda bulunma ve sınıf kurallarını anlatma ve hatırlatma tepkilerini vermektedirler (Doğar 2013).

Şahin ve Arslan (2014) 15 ilkokul ve ortaokul öğretmeniyle yaptığı çalışmada; öğretmenlerin sınıf içerisinde istenmeyen öğrenci davranışları ile karşılaştıklarında kullandıkları; sınıf içerisinde uyarma, öğrencinin yerini değiştirme, öğrencilerin aileleriyle görüşme, öğrencileri elindeki imkânlarla korkutma stratejileri öğrenciler üzerinde olumsuz etkiler oluştururken, sorumluluk vererek derse katma, sözel olmayan -jest, mimik, göz teması, ses, tonlama vb. yöntemlerle uyarma, ders sonunda birebir görüşme stratejileri öğrenciler üzerinde olumlu etkiler oluşturmaktadır.

Şiddetli düzeyde istenmeyen davranış gösteren öğrencide; direkt tartışmaya girme, sınıf öğretmeniyle konuşma, olumlu öğrenciyi model olarak gösterme, aileyle iletişim kurma, teneffüse çıkarmama, stratejisi kullanılmıştır.

Sakallıoğlu (2014)'nin "Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin sınıf içerisinde karşılaştıkları istenmeyen davranışlar ve bunları yönetmede kullandıkları stratejiler" adlı çalışmasında; araştırmacının kendi geliştirdiği anket kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda en çok kullanılan strateji; "kurallar", "ilişki" ve "teşvik", en az kullanılan strateji ise "azarlama" çıkmıştır.

Kurallar stratejisini kullanan öğretmenler öğrencilerden kendilerinden beklenen davranışların neler olduğunu hatırlattıkları, ilişki stratejisini kullanan öğretmenler ise, öğrenci ile sıcak ve saygıya dayalı bir ilişki geliştirmeye çalıştıkları ortaya çıkmıştır.

Tulley ve Lian (1995)'in yaptıkları çalışmada istenmeyen disiplin sorunlarına karşı aday öğretmenlerin uyguladıkları disiplin stratejileri yedi grupta toplanmıştır:

1) II. Tip ceza (bir yerde yalnız bırakma, verilen ayrıcalıkları geri alma, izole etme),

2) Açıklama yapma (doğru veya istenilen davranışı öğrenci veya tüm sınıfla tartışma),

- 3) Tehdit ve ikaz,
- 4) Olumlu pekiştiriciler kullanma (övgü kullanma, onaylama, ödül verme),
- 5) Strateji değiştirme (sesi alçaltma ve yükseltme, öğrenciye doğru gitme, yeni öğretim yaklaşımı veya politikaları kullanma),
- 6) I. Tip ceza (dayak, öğrenciye bağırma, rezil etme),
- 7) Herhangi bir davranışta bulunmama (öğrenci davranışını önemsememe)dır.

Lewis ve ark. (2005)'nin, Avustralya, Çin ve İsrail'de yaptığı çalışmada, Çinli öğretmenlerin Avustralya ve İsraili öğretmenlere göre daha az cezalandırıcı ve saldırgan stratejiler kullandığı, öğrencileri daha çok destekledikleri ve eğitimin içine çektikleri belirtmişlerdir. Avustralya'da daha çok cezalandırıcı stratejiler kullanılmaktadır. Agresif stratejilerin kullanımının artmasına bağlı olarak istenmeyen öğrenci davranışlarının arttığı görülmüştür.

2.7.2. Beden Eğitimi Dersi İle İlgili Araştırmalar:

Güven (2004)'in beden eğitimi öğretmeninin sınıf yönetiminin öğretmen davranışı boyutuna ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada; öğrenciler sınıf düzenine ilişkin istenmeyen davranış gösterdiklerinde;

- Yumuşak bir ses tonu ile bağırmandan uyarır (% 52)
- Sert ve otoriter bir tavırla uyarır, gerekirse ceza veririm (% 39)
- Sınıf içi etkinlikten uzaklaştırırım (% 4,8)
- Rehberlik servisine gönderirim (% 1,6) .

Çiftçi (2006) tarafından 8. ve 11. sınıf öğrencileriyle yapılan çalışmada; beden eğitimi öğretmenleri ve diğer öğretmenlerin şiddete başvurup başvurmadıklarını, eğer başvuruyorlarsa bunun türünü, şeklini ve düzeyini; cinsiyet, medeni durum ve yaş değişkenleri açısından araştırmak ve bu durumu, ortadan kaldırmak için öneriler geliştirmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin % 54,8'i okulda öğretmenleri tarafından şiddete uğramaktadır. Erkek öğrenciler kız öğrencilere göre öğretmenlerinden daha fazla şiddet görmektedir. Şiddeti en fazla okul yöneticilerinin uyguladığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin % 19,5'i fiziksel, % 21,8'i duygusal anlamda beden eğitimi öğretmenleri tarafından şiddet görmektedir. Beden eğitimi öğretmenleri, fiziksel olarak en fazla “şınava, mekik çektirme; top fırlatma; koşturma”; duygusal olarak “aşağılama ve sınıfta yalnız bırakma” şeklinde şiddet uygulamaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerinin en fazla “sınıf düzenini bozucu davranışlarda bulunma” nedeniyle öğrencilere şiddet uyguladığı tespit edilmiştir. Öğrenciler, şiddeti çoğunlukla derslikte görmektedir. Ayrıca, şiddet gören öğrencilerin davranışlarında düzelmeye aksine hiçbir değişiklik olmadığı hatta daha da bozulduğu ve öğrencilerin bir sorun karşısında çözüm olarak şiddet uygulama eğilimli oldukları saptanmıştır.

Kulinna (2007)'nin, üç farklı (hafif, orta ve şiddetli düzeyde istenmeyen davranış gösteren öğrenci) istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullanılan 27 stratejiden oluşan, 199 beden eğitimi öğretmenine uyguladığı çalışmada, en çok kullanılan stratejiler şunlardır;

Hafif ve orta şiddette istenmeyen davranış gösteren öğrenci tipinde de en çok kullanılan beş strateji aynı çıkmıştır. Bunlar; direkt tartışma, öğrencinin iyi davranışı yakalayıp övme, olumlu öğrenciyi model olarak gösterme, sınıf öğretmeniyle konuşma, eğer öğrenci dersin bir kısmında iyiye, serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme.

Korkmaz ve ark. (2007)'nin yaptığı çalışmada; beden eğitimi öğretmenlerinin düzeni bozan davranışlarla karşılaştıklarında hangi davranış yöntemini kullandıklarını öğrenmeyi amaçlamışlardır. Beden eğitimi öğretmenleri istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı; samimi bir sınıf ortamı oluşturma, bu tür davranış gösterenleri olumlu davranış gösteren öğrenciler ile diyalog kurmasını sağlama, gözlerinin içine bakma şeklinde davranışlarla bu sorunu çözme yoluna gitmeyi benimsemektedirler.

Araştırmanın sonucunda; beden eğitimi öğretmenlerinin ciddiye alınabilecek türden negatif davranışlarla pek karşılaşmadığını, ortaya çıkan davranışların genellikle hafif ve giderilebilir davranışlar olduğunu belirtmişlerdir.

Araştırmacılara göre, bu durum dersin içeriği ile açıklanabilir. Beden eğitimi derslerinin çoğunlukla oyun içerikli olması ve öğrencilerin hareket gereksinimlerini ilgilerine göre özgürce karşılayabilmeleri, ciddi düzeyde istenmeyen davranışların az görülmesinin temel nedeni olabilir. Beden eğitimi derslerinin genellikle açık alanlarda ve spor salonlarında yürütülmesi, yüksek şiddet düzeyli istenmeyen davranışların bu derslerde daha az sıklıkta görülmesinin bir başka nedeni olabilir. Kapalı sınıf ortamlarında yer alan sınıflarda, sabit ve hareketsiz bir biçimde işlenen birçok teorik dersin zamanla öğrencinin derse olan ilgisini ve motivasyonunu azalttığı, yeterince hareket olanağı bulamayan öğrencilerin istenmeyen davranışlara yöneldiği söylenebilir.

Aslan ve ark. (2011)'nin yaptığı araştırmanın amacı, beden eğitimi derslerinde görülen istenmeyen davranışlar karşısında öğretmenlerin kullandığı yöntemleri belirlemektir.

Araştırma sonucunda, istenmeyen öğrenci davranışlarında öğretmenlerin en çok kullandıkları yöntemler; “Öğrenciyi uygun bir dille uyarmak”, “Olumlu davranışları ödüllendirmek”, “Öğrencinin bu davranışının nedenini anlamaya çalışmak” ve öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarında en az kullandıkları yöntemler ise “ Öğrenciyi fiziksel olarak cezalandırmak (saçını, kulağını çekmek vb.)”, “Öğrenciyi dersten çıkarmak ”, “Öğrencinin üzerine yürür gibi yapmak” gibi yöntemlerdir. Olumlu yöntemleri uygulayabilen öğretmenlerin, kaçınılması gereken stratejileri de kullanmaya devam ettikleri gözlenmiştir. Buna göre, istenmeyen öğrenci davranışları karşısında öğretmenler tarafından en az “cezalandırıcı” , daha sonra “iyileştirici” en fazla “önleyici” disiplin yaklaşımları kullanılmıştır.

Çankaya ve Çanakçı (2011)'nin yaptıkları araştırmada öğretmenlerin istenmeyen davranışlara karşı başvurdukları çözüm yollarının “olumsuz not vermek, göz teması kurmak, sözlü uyarıda bulunmak, ödül ve ceza vermek, bireysel rehberlik

yapmak, aile ile işbirliği yapmak” gibi kısa ve uzun vadeli önlemler olduğu gözlenmiştir.

Beden eğitimi öğretmenleri ders ortamında birinci sırada “öğrencilerin derse uygun olmayan kıyafetle gelmelerini” istenmeyen öğrenci davranışı olarak görüp olumsuz tepki vermektedirler. Öğrencilerin % 20’si istenmeyen davranışlar karşısında öğretmenlerin olumsuz dönüt verdiklerini, öğretmenler sözlü dönüt verirken en fazla “geri zekalı, salak, dengesiz, özürlü, soytarı, serseri” biçiminde ifadeler kullandıkları ifade edilmiştir.

Pehlivan (2012)’ın yaptığı araştırmanın amacı; beden eğitimi ders ortamında istenmeyen öğrenci davranışlarının neler olduğu, istenmeyen öğrenci davranışları karşısında beden eğitimi öğretmenlerinin sözlü dönüt verme biçimleri, bu sözlü dönüt verme biçimlerinin okul düzeyi ve öğretmen yaşına göre farklılık gösterip göstermediği, öğretmenlerin sözlü dönüt verirken kullandıkları söylem biçimleri ve olumlu ve olumsuz dönüt alan öğrencilerin başarı güdüleri arasında fark olup olmadığının araştırılmasıdır.

Araştırmanın sonucunda; beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışları karşısında dönüt verme biçimlerinde, öğrenci tarafından algılanan öğretmenin yaşının etkili olup olmadığına ilişkin sonuçlar incelenmiş ve öğretmenlerin çoğunlukla, “cesaretlendirici ve teşvik edici” yönde dönütler verdiği bulunmuştur.

Öğretmenler sınıf ortamında istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejiler; 4,30 ortalama ile “Kurallar” birinci sırada, 4,24 ortalama ile “İlişki” ikinci sırada ve 4,15 ortalama ile “Teşvik” üçüncü sırada yer almaktadır. En az kullandıkları strateji ise; 2,96 ortalama ile “Azarlama” olduğu ortaya çıkmıştır (Sakallıoğlu 2014).

O’Sullivan ve Dyson (1994) “11 lise beden eğitimi öğretmenin beklenti, rutin ve kurallar” isimli yaptığı çalışmada; beden eğitimi öğretmenlerinin sınıflarında başlıca disiplin problemi görmemişlerdir ve bu algı, sınıflarındaki az sayıda uygulanan yönergelerde de desteklenmiştir. Onlar bu rutin işleri, kuralları ve beklentilerini dönemin başında belirlemişlerdir ve sınıf yönetiminde bu beklentilerini

uygulamak için büyük çaba harcamışlardır. Sene başında hazırlanan yıllık plandaki beklentilerin, öğrencilere öğretilen davranışlar kadar özenli olduğu görüldü.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yürütülmesinde izlenen model, evren, örneklem, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, verilerin çözüm ve yorumlanmasına ilişkin bilgiler sunulmaktadır.

3.1. Araştırma Deseni ve Modeli

Bu araştırmada, ortaokul ve liselerde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin neler olduğunun belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla mevcut bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan tarama modeli kullanılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Bu çalışma Kırıkkale ili sınırları içinde bulunan tüm devlet ortaokul ve liselerinde görev yapan 129 beden eğitimi öğretmeni ile gerçekleşmiştir.

Araştırma için uygulanan anket sayısı 129 olup, amaca uygun doldurulmayan anket sayısı 5'dir. Bu öğretmenlerin 42'sini kadın, 82'sini erkekler oluşturmaktadır. 1-5 yıllık kıdeme sahip öğretmenlerin sayısı 33, 6-10 yıllık kıdeme sahip öğretmenlerin sayısı 20, 11-15 yıllık kıdeme sahip öğretmenlerin sayısı 24, 16-20 yıllık kıdeme sahip öğretmenlerin sayısı 32, 21 yıldan fazla kıdeme sahip öğretmenlerin sayısı ise 15'dir.

3.3. Veri Toplama aracı:

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılmak üzere, ilgili literatür tarandı.

Veri toplama aracı, uzman görüşleri alınarak, Kulinna (2007) tarafından beden eğitimi öğretmenlerine yönelik hazırlanan "Davranış Tutum Anketi"nin ikinci ve üçüncü bölümleri kullanıldı. Orijinal ölçeğin Cronbach alfa güvenirlik katsayısı 0,89'dur.

Araştırmanın alt problemlerine dayalı olarak hazırlanan anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerin kişisel bilgileri yer almaktadır. İkinci bölümde istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları stratejilerin sıklığını belirlemek amaçlanmıştır.

Anket formunda yer alan istenmeyen öğrenci davranışları hafif, orta ve şiddetli olarak üç sınıfa ayrılmıştır. Bunlar:

En yaygın istenmeyen hafif davranışlar (1. Tip Öğrenci); yerinde duramama, dikkatini toplayamama, yönergeleri takip edememe, dikkat çekme ve gülmedir.

En yaygın istenmeyen orta şiddette davranışlar (2. Tip Öğrenci); konuşma, tartışma, söz kesme ve diğer öğrencilerle alay etme.

En yaygın istenmeyen şiddetli davranışlar (3. Tip Öğrenci); kaba ve dikkatsizce oynamak, güvensiz hareketler, diğer öğrencileri itme veya çekme, zorbalık ve diğer öğrencileri tehdit etmedir (Kulinna ve ark. 2006).

Davranış Tutum Anketinin Orijinali Türkçeye Çevrilirken İzlenen İşlem Yolu:

Çalışmanın ilk basamağı olarak ölçeği geliştiren araştırmacıyla iletişime geçilerek Türkçe adaptasyon çalışması için izin istenmiş ve alınan izini takiben ölçek orijinal dili olan İngilizce 'den hedef dil olan Türkçe 'ye çevirisine başlanmıştır. İlk olarak ölçek iki dil bilen (Türkçe ve İngilizce) üç beden eğitimi öğretmeni tarafından Türkçeye çevrilmiş, bu sırada anlaşılamayan beş madde yazara mail yoluyla sorulmuş, yazarın tekrar mail yoluyla gönderdiği maddelerin açıklamaları Türkçeye çevrilmiştir.

Danışman öğretim üyesi ve uzmanlar tarafından Türkçe ve İngilizce ölçek arasındaki tutarlılık incelenmiştir. Türkçeye çevrilen üç ölçek yine iki İngilizce öğretmeni tarafından tekrar İngilizceye çevrilmiştir. Daha sonra danışman öğretim üyesi ve araştırmacı çevrilen ölçeği incelemişler, karşılaştırmaları yapmışlar ve

ölçeğe uygulanabilir son halini vermişlerdir. Türkçe Davranış Tutum Anketi on beden eğitimi öğretmenine verilerek ölçeğin maddelerini incelemeleri, anlaşılması zor olan ya da net olmayan olası ifadeleri belirlemeleri istenmiş ve bu uygulamanın devamında belirlenen ve gerekli görülen düzeltmeler yapılmıştır. Yapılan bütün bu çalışmalar sonucunda, ölçek uzmanlar tarafından içerik geçerliği olan ölçek olarak değerlendirilmiştir.

Ölçek bizzat araştırmacı tarafından beden eğitimi öğretmenlerine uygulanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Verilerin istatistiksel analizi SPSS 13.0 istatistik paket programında yapılmıştır.

Anketin ikinci bölümünde bulunan 27 stratejiye ait verilerin yüzde ve aritmetik ortalama değerleri bulunarak yorumlama yapılmıştır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen davranışlara karşı kullanılan stratejilerin sıklığı bakımından farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ilk önce verilerin normal dağılım gösterip göstermediği için Shapiro-Wilk testi uygulanmıştır. Verilerin normal dağılım göstermediği için iki grup karşılaştırmasında Mann-Whitney U testi ve ikiden fazla grup karşılaştırmasında Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için Bonferroni düzeltme testi uygulanmıştır. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı, Cronbach Alfa: 0,889 olarak saptanmıştır. Anlamlılık düzeyi $\alpha=0.05$ olarak belirlenmiştir.

BÖLÜM III

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın kişisel bilgilerine ve alt problemlerine ilişkin bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

3.1. Kişisel Bilgilere Ait Bulgular

Bu bölümde, araştırmaya katılan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin bağımsız değişkenlere (cinsiyet, mesleki kıdem, yaş, mezun olunan okul, eğitim düzeyi, okul türü, sınıf mevcudu, okul mevcudu, ders alanı, sınıf yönetimi, spor alanı türü, aynı ders alanını paylaşma, okulun yerleşim yeri) ilişkin dağılımlar, tablolar ve açıklamalar yer almaktadır.

Tablo 1: Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlere göre değerlendirilmeleri

Öğretmenlerin Cinsiyetleri	Sayısı (N)	%
Erkek	82	66.1
Kadın	42	33.9
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin % 66,1'i erkek, % 33,9'u kadın öğretmendir. Erkek öğretmenler çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 2: Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem düzeylerine göre değerlendirilmeleri

Kıdem	Sayısı (N)	%
1-5	33	26.6
6-10	20	16.1
11-15	24	19.4
16-20	32	25.8
21 yıl ve üstü	15	12.1
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin kıdemleri 1-5 yıl arası olanlar % 26,6'sını, 6-10 yıl arası olanlar % 16,1'ini, 11-15 yıl arası olanlar %

19,4'ünü, 16-20 yıl arası olanlar 25,8'ini, 21 yıl ve üstü % 12,1'ini oluşturmaktadır.

Tablo 3: Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre değerlendirilmeleri

Yaş	Sayısı (N)	%
25 yaş ve altı	10	8.1
26-30 yaş	20	16.1
31-35 yaş	20	16.1
36-40 yaş	34	27.4
41-45 yaş	26	21.0
46 yaş ve üstü	14	11.3
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin yaş dağılımı şöyledir: 25 yaş ve altı % 8.1, 26-30 yaş arası % 16.1, 31-35 yaş arası % 16.1, 36-40 yaş arası % 27.4, 41-45 yaş arası % 21, 46 yaş ve üstü % 11.3'dür. Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bölümünün 36-40 yaş arasında oldukları gözlenmiştir.

Tablo 4: Beden eğitimi öğretmenlerinin mezun oldukları okullara göre değerlendirilmeleri

Mezuniyet	Sayısı (N)	%
BESYO ve Beden Eğitimi Öğretmenliği	111	89.5
Sınıf Öğretmenliği	13	10.5
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin mezun oldukları okul dağılımı şöyledir: BESYO ve beden eğitimi öğretmenliği mezunu % 89.5, sınıf öğretmenliği mezunu %10.5'dir. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin büyük bölümünü BESYO ve beden eğitimi öğretmenliği mezunu olduğu gözlenmiştir.

Tablo 5: Beden eğitimi öğretmenlerinin eğitim düzeyine göre değerlendirilmeleri

Eğitim Düzeyi	Sayısı (N)	%
Yüksekokul	16	12.9
Lisans	98	79
Yüksek Lisans	10	8.1
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin eğitim düzeyleri şöyledir: Yüksekokul % 12.9, lisans % 79, yüksek lisans % 8.1'dir. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin büyük bölümünün eğitim düzeyinin lisans olduğu gözlenmiştir.

Tablo 6: Beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştıkları okul türüne göre değerlendirilmeleri

Okul Türü	Sayısı (N)	%
Ortaokul	72	58.1
Lise	52	41.9
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştıkları okul türü şöyledir: Ortaokul % 58.1, Lise % 41.9'dur. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin büyük bölümünün ortaokulda çalıştığı gözlenmiştir.

Tablo 7: Beden eğitimi öğretmenlerinin ders verdikleri sınıfların mevcutlarına göre değerlendirilmeleri

Sınıf Mevcudu	Sayısı (N)	%
20'den az	27	21.8
21-25	41	33.1
26-30	38	30.6
31 ve üzeri	18	14.5
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştıkları sınıf mevcudu şöyledir: 20'den az sınıf mevcudu % 21.8, 21-25 arası sınıf mevcudu % 33.1, 26-30

arası sınıf mevcudu % 30.6, 31 ve üzeri sınıf mevcudu % 14.5' dir. Elde edilen bulgulara göre en yoğun sınıf mevcudunun 21-25 arası olduğu gözlenmiştir.

Tablo 8: Beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştıkları okulun mevcutlarına göre değerlendirilmeleri

Öğrenci Sayısı	Sayısı (N)	%
500'den az	73	58.9
501-1000	35	28.2
1001 ve üzeri	16	12.9
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştıkları okul mevcudu şöyledir: 500'den az okul mevcudu % 58.9, 501-1000 arası okul mevcudu % 28.2, 1001 ve üzeri okul mevcudu % 12.9' dur. Elde edilen bulgulara göre en yoğun okul mevcudunun 500'den az olduğu gözlenmiştir.

Tablo 9: Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğüne göre değerlendirilmeleri

Ders Alanı	Sayısı (N)	%
500 m ² ve altı	67	54
501-1000 m ²	40	32.2
1001-1500m ²	8	6.5
1501m ² ve üstü	9	7.3
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğü şöyledir: 500 m² ve altı % 54, 501-1000 m² arası % 32.2, 1001-1500 m² arası % 6.5, 1501 m² ve üstü % 7.3'dür. Elde edilen bulgulara göre en çok sahip olunan ders alanı 501-1000 m² arası olduğu gözlenmiştir.

Tablo 10: Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimlerini değerlendirmeleri

Sınıf Yönetimi	Sayısı (N)	%
Oldukça iyi	34	27.4
İyi	77	62.1
Orta	12	9.7
Ortanın altı	1	0.8
Kötü	0	0
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimlerini değerlendirmelerine göre dağılımı şöyledir: Oldukça iyi % 27.4, iyi % 62.1, orta % 9.7, ortanın altı % 0.8'dir. Elde edilen bulgulara göre en çok kendilerini iyi olarak değerlendirdikleri gözlenmiştir.

Tablo 11: Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın türüne göre değerlendirilmeleri

Ders Alanı	Sayısı (N)	%
Spor Salonu	36	29
Okul Bahçesi	88	71
Diğer	0	0
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alan türüne göre dağılımı şöyledir: Spor salonu % 29, okul bahçesi % 71'dir. Elde edilen bulgulara göre en çok beden eğitimi öğretmenlerinin dersi okul bahçesinde işlediği gözlenmiştir.

Tablo 12: Birden fazla beden eğitimi öğretmenin ortak ders saatinde, aynı alanı paylaşımına göre gruplandırılmış değerlendirmeleri

Ders Saati	Sayısı (N)	%
Hiç paylaşmama	61	49.21
2	5	4.03
4	3	2.41
5	1	0.81
6	4	3.23
8	6	4.84
10	8	6.45
12	2	1.61
14	1	0.81
16	4	3.23
18	10	8.06
20	7	5.65
22	2	1.61
24	3	2.41
25	1	0.81
26	2	1.61
30	4	3.23
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin ortak ders saatinde aynı alanı paylaşımlarına göre gruplandırılmış dağılımları şöyledir: Hiç paylaşmama % 49.21 ders saatini paylaşma % 8.06, 10 ders saati % 6.45, 20 ders saati % 5.65, 8 ders saati % 4.84, 2 ders saati % 4.03 ve diğer ders saatleri daha az görülmüştür.

Tablo 13: Birden fazla beden eğitimi öğretmenin aynı ders saatinde, aynı alanı paylaşımına göre değerlendirmeleri

Ders Saati	Sayısı (N)	%
Hiç paylaşmama	61	49.2
1-15 ders saati	30	24.2
16-30 ders saati	33	26.6
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin ortak ders saatinde aynı alanı paylaşımlarına göre dağılımı şöyledir: Hiç paylaşmama % 49.2, 1-15 ders saati

paylaşma % 24.2, 16-30 ders saati paylaşma % 26.6'dır.

Tablo 14: Okulun bulunduğu yerleşim yerine göre değerlendirilmeleri

Yerleşim Yeri	Sayısı (N)	%
Köy-Belde-İlçe	20	16.1
Kenar mahalle	55	44.4
Şehir merkezi	49	39.5
Toplam	124	100

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştıkları okulların bulunduğu yerleşim yerine göre dağılımı şöyledir:

Köy, belde ve ilçede bulunan okullar arasında fark gözlenmediği için aynı kategoride değerlendirilmişlerdir.

Köy, belde ve ilçeler % 16.1,

Çalışma yapılan köyler: Köprüküy, Yeniyapan, İmamoğlu Çeşmesi.

Çalışma yapılan beldeler: Yukarı Mahmutlar, Aşağı Mahmutlar, Hasan Dede, Konur.

Çalışma yapılan ilçeler: Bahşılı, Keskin (5 okul), Delice (2 okul), Karakeçili, Sulakyurt, Yahşihan (3 okul).

Kenar mahalle % 44.4.

Şehir merkezi % 39.5'dur.

Elde edilen bulgulara göre en çok okulların bulunduğu yerleşim yeri, kenar mahalle olarak gözlenmiştir.

3.2. Problem ve Alt Problemlere Ait Tablo ve Yorumlar:

Tablo 15: Beden Eğitimi Dersinde Karşılaşılan (3 Öğrenci Tipi İçin) İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Karşı Kullanılan Stratejilerin Sıklığına İlişkin Ort. ve Ss. Değerleri

Öğrenci Tipi	Hafif		Orta		Şiddetli	
	X	Ss	X	Ss	X	Ss
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,91	±1,03	3,96	±0,99	4,00	±1,00
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,73	±1,22	3,67	±1,16	3,70	±1,20
Eğer öğrenci dersin bir kısmında iyiyse serbest zaman/aktiviteyle ödüllendirme	3,68	±1,01	3,58	±0,99	3,55	±1,12
Direkt yanlış yaptığını söylemektense, olumlu bir eleştiriyi dikkatini çekme	3,48	±1,06	3,59	±1,00	3,69	±1,07
Öğrenciyi daha çok önemseme/ ilgi gösterme	3,32	±1,09	3,31	±1,05	3,33	±1,12
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,12	±1,16	3,24	±1,08	3,46	±1,35
Okulun Rehberlik hizmetinden faydalanma	3,00	±1,26	3,43	±1,12	3,73	±1,16
Sınıf öğretmeniyle konuşma	2,95	±1,22	3,20	±1,17	3,48	±1,19
Aileyle iletişime geçme	2,82	±1,18	3,27	±1,04	3,84	±1,02
Öğrencinin istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,34	±1,22	2,50	±1,25	2,60	±1,35
Şınav veya koşu yapma	2,30	±1,18	2,53	±1,26	2,73	±1,36
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,23	±1,10	2,36	±1,20	2,53	±1,27
Davranışı görmezden gelme	2,02	±1,16	1,97	±1,13	1,88	±1,12
Gruba ceza vererek baskı uygulama	1,98	±1,10	2,21	±1,18	2,45	±1,26
Öğrenciye bağırma	1,93	±0,83	2,26	±0,96	2,57	±1,14
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	1,87	±0,99	2,21	±1,14	2,57	±1,27
Başka bir öğrenciden yardım alma	1,80	±0,97	1,85	±0,95	2,01	±1,08
Başka öğretmenden yardım isteme	1,73	±0,97	1,85	±0,97	2,15	±1,06
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,72	±0,85	1,91	±0,98	2,13	±1,10
İstenmeyen davranış gösteren öğrencilerle birlikte kenarda/ bir odada bekletme	1,59	±0,84	1,77	±1,03	1,99	±1,24
Öğrenciyle sözleşme imzalama	1,56	±0,92	1,73	±1,04	1,90	±1,20
Okul idaresine gönderme	1,50	±0,73	1,76	±0,91	2,05	±1,13
Öğrencinin notunu düşürme	1,46	±0,74	1,79	±1,01	2,10	±1,32
Öğrenciyle direkt tartışmaya girme	1,31	±0,62	1,44	±0,86	1,56	±0,89
Teneffüse çıkarmama	1,23	±0,58	1,32	±0,63	1,44	±0,83
Fiziksel ceza uygulama	1,13	±0,44	1,27	±0,61	1,33	±0,72
Öğrenciyi dersten atma	1,09	±0,38	1,15	±0,52	1,23	±0,60

Not: (n=124) Stratejiler, hafif istenmeyen davranış değerleri dikkate alınarak büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenci tipi ayırmaksızın istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları en sık stratejinin, “Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme” olduğu görüldü. 1. ve 2. öğrenci tipine karşı kullanılan en sık 2. stratejinin de “Doğru davranışlar için ekstra puan verme” olduğu görüldü. Bu strateji 3. öğrenci tipinde 3. en sık kullanılan stratejidir. Bu stratejileri; “Eğer öğrenci dersin bir kısmında iyiye serbest zaman ya da aktiviteyle ödüllendirme”, “Direkt yanlış yaptığını söylemektense, olumlu bir eleştiriyle dikkatini çekme” ve “Öğrenciyi daha çok önemseme ya da ilgi gösterme” izlemektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin üç öğrenci tipine karşı en az kullandıkları stratejinin de “Öğrenciyi dersten atma” olduğu görüldü. Bu stratejiyi, “Fiziksel ceza uygulama” ve “Teneffüse çıkarmama” izlemektedir.

Tablo 16: Beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen birinci tip (hafif) davranış gösteren öğrenci için kullandıkları stratejilerin ayrıntılı analizi

Birinci Tip Öğrenci (Hafif)	1	2	3	4	5
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	1	13	26	40	44
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	6	18	23	34	43
Eğer öğrenci dersin bir kısmında iyiyse serbest zaman/aktiviteyle ödüllendirme	2	16	29	50	27
Öğrenciyi daha çok önemseme/ ilgi gösterme	5	23	44	31	21
Direkt yanlış yaptığını söylemektense, olumlu bir eleştiriyile dikkatini çekme	5	19	31	49	20
Okul Rehberlik hizmetinden faydalanma	16	31	33	25	19
Sınıf öğretmeniyle konuşma	15	34	33	26	16
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	14	20	41	35	14
Aileyle iletişime geçme	17	34	40	20	13
Öğrencinin istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	40	33	27	17	7
Davranışı görmezden gelme	57	29	21	13	4
Diğer öğrencilerden o öğrenciyile ilgilenmelerini isteme	40	36	32	12	4
Şınav veya koşu yaptırma	42	30	29	19	4
Öğrenciyile sözleşme imzalama	79	29	10	3	3
Gruba ödül veya ceza vererek baskı uygulama	56	31	23	11	3
Başka öğretmenden yardım isteme	66	37	12	7	2
Başka bir öğrenciden yardım alma	62	34	21	5	2
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	58	34	23	8	1
Öğrenciyile bağırma	42	54	23	5	0
Okul dışı uzmandan yardım alma	64	34	23	3	0
İstenmeyen davranış gösteren öğrencilerle birlikte kenarda/ bir odada bekletme	76	26	19	3	0
Okul idaresine gönderme	78	31	14	1	0
Öğrencinin notunu düşürme	83	27	12	2	0
Öğrenciyile direkt tartışmaya girme	94	22	7	1	0
Teneffüse çıkarmama	105	11	7	1	0
Fiziksel ceza uygulama	113	6	5	0	0
Öğrenciyile dersten atma	116	6	1	1	0

Not: 1=Asla kullanmam, 2=Nadiren kullanırım, 3=Bazen kullanırım, 4=Sık sık kullanırım, 5=Her zaman kullanırım.

Not 2= Her zaman kullanırım seçeneği dikkate alınarak büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır.

Tablo 16'ya göre; beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen davranış gösteren 1. tip (hafif) öğrencide en fazla kullandıkları strateji: “Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme” ‘dir. Bu stratejiyi “Doğru davranışlar için ekstra puan verme” takip ettiği görülmüştür.

En az kullanılan stratejiler şunlardır: “Öğrenciyi dersten atma”, “Fiziksel ceza uygulama”, “Teneffüse çıkarmama”, “Öğrenciyle direkt tartışmaya girme”, “Öğrencinin notunu düşürme”, “Okul idaresine gönderme”, “İstenmeyen davranış gösteren öğrencilerle birlikte kenarda ya da bir odada bekletme”, “Okul dışı uzmandan yardım alma” ve “Öğrenciye bağırma” olarak gözlenmiştir.

“Öğrenciyi dersten atma”, “Fiziksel ceza uygulama” ve “Teneffüse çıkarmama” stratejileri “Her zaman kullanım” seçeneği işaretlenmemesine rağmen, “Nadiren kullanım”, “Bazen kullanım” ve “Sık sık kullanım” seçenekleri işaretlenmiştir. Bu stratejiler mevzuata uygun olmayan stratejilerdir.

Tablo 17: Beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen ikinci tip (orta) davranış gösteren öğrenci için kullandıkları stratejilerin ayrıntılı analizi

İkinci Tip Öğrenci (Orta)	1	2	3	4	5
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	1	11	24	44	44
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	6	14	32	35	37
Okul Rehberlik hizmetinden faydalanma	5	23	34	38	24
Eğer öğrenci dersin bir kısmında iyiyse serbest zaman/aktiviteyle ödüllendirme	2	17	34	49	22
Direkt yanlış yaptığını söylemektense, olumlu bir eleştiriyile dikkatini çekme	4	14	32	53	21
Öğrenciyi daha çok önemseme/ ilgi gösterme	4	22	50	28	20
Sınıf öğretmeniyle konuşma	9	29	32	36	18
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	8	19	49	31	17
Aileyle iletişime geçme	6	23	41	40	14
Öğrencinin istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	35	28	35	16	10
Diğer öğrencilerden o öğrenciyile ilgilenmelerini isteme	38	32	32	15	7
Şınav veya koşu yaptırma	36	26	28	28	6
Gruba ödül veya ceza vererek baskı uygulama	47	28	30	14	5
Davranışı görmezden gelme	59	28	22	12	3
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	45	29	32	15	3
Öğrenciyile sözleşme imzalama	73	22	21	5	3
Öğrenciyile direkt tartışmaya girme	88	25	6	2	3
Başka öğretmenden yardım isteme	55	43	17	7	2
Öğrencinin notunu düşürme	67	25	25	5	2
İstenmeyen davranış gösteren öğrencilerle birlikte kenarda/ bir odada bekletme	72	17	27	7	1
Okul dışı uzmandan yardım alma	57	28	33	5	1
Başka bir öğrenciden yardım alma	57	37	23	6	1
Öğrenciyile bağırma	33	37	44	9	1
Okul idaresine gönderme	63	34	21	6	0
Teneffüse çıkarmama	95	18	11	0	0
Fiziksel ceza uygulama	102	11	11	0	0
Öğrenciyile dersten atma	113	6	3	2	0

Not: 1=Asla kullanmam,2=Nadiren kullandırım,3=Bazen kullandırım,4=Sık sık kullandırım,5=Her zaman kullandırım.

Not 2= Her zaman kullandırım seçeneği dikkate alınarak büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır

Tablo 17'ye göre beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen 2. tip (orta) davranışı gösteren öğrenci için en fazla “Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme” ve “Doğru davranışlar için ekstra puan verme” stratejilerini kullandıkları görülmüştür.

En az kullanılan stratejiler ise : “Öğrenciyi dersten atma”, “Fiziksel ceza uygulama”, “Okul idaresine gönderme” ve “Teneffüse çıkarmama” ’dır. “Öğrenciyle direkt tartışmaya girme” stratejisi de 88 asla kullanmam seçeneği işaretlenerek bu maddeleri izlemektedir.

Tablo 18: Beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen üçüncü tip (şiddetli) davranış gösteren öğrenci için kullandıkları stratejilerin ayrıntılı analizi

Üçüncü Tip Öğrenci (Şiddetli)	1	2	3	4	5
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	1	9	28	37	49
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	6	17	26	34	41
Aileyle iletişime geçme	2	9	36	37	40
Okul Rehberlik hizmetinden faydalanma	5	15	28	36	40
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	14	17	28	28	37
Direkt yanlış yaptığını söylemektense, olumlu bir eleştiriyi dikkatini çekme	5	12	30	47	30
Eğer öğrenci dersin bir kısmında iyiyse serbest zaman/aktiviteyle ödüllendirme	7	14	34	42	27
Sınıf öğretmeniyle konuşma	9	17	31	40	27
Öğrenciyi daha çok önemseme/ ilgi gösterme	4	26	44	25	25
Şınav veya koşu yaptırma	33	23	27	27	14
Öğrencinin istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	36	25	28	22	13
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	32	30	32	19	11
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	33	32	30	18	11
Öğrencinin notunu düşürme	61	21	20	13	9
Gruba ödül veya ceza vererek baskı uygulama	39	25	33	19	8
Okul idaresine gönderme	50	37	24	7	6
İstenmeyen davranış gösteren öğrencilerle birlikte kenarda/ bir odada bekletme	65	19	22	12	6
Öğrenciyle sözleşme imzalama	68	21	20	9	6
Öğrenciye bağırma	27	31	40	20	6
Başka öğretmenden yardım isteme	41	42	26	12	3
Okul dışı uzmandan yardım alma	48	29	33	11	3
Davranışı görmezden gelme	68	19	23	12	2
Öğrenciyle direkt tartışmaya girme	77	32	9	4	2
Başka bir öğrenciden yardım alma	54	30	27	11	2
Teneffüse çıkarmama	92	14	15	2	1
Fiziksel ceza uygulama	99	11	12	2	0
Öğrenciyi dersten atma	105	10	8	1	0

Not: 1=Asla kullanmam, 2=Nadiren kullanırım, 3=Bazen kullanırım, 4=Sık sık kullanırım, 5=Her zaman kullanırım.

Not 2= Her zaman kullanırım seçeneği dikkate alınarak büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır

Tablo 18’de beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen 3. tip (şiddetli) davranışı gösteren öğrenciye karşı en çok kullandıkları stratejilerin “Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme” ve “Doğru davranışlar için ekstra puan verme” olduğu görülmüştür.

En az kullanılan stratejiler ise şöyledir: “Öğrenciyi dersten atma” ve “Fiziksel ceza uygulama”dır.

“Okul rehberlik hizmetinden faydalanma” stratejisi, her zaman seçeneği; 1. tip (hafif) öğrencide 19 defa ve 2.tip (orta) öğrencide 24 defa işaretlenmişken, 3. tip (şiddetli) öğrencide 40 defa işaretlenmiştir.

“Öğrencinin notunu düşürme” stratejisi 1. tip (hafif) öğrenci için her zaman seçeneği hiç işaretlenmemişken, 3. tip (şiddetli) öğrenci için bu seçenek 9 kere işaretlenmiştir.

Tablo 19: Beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen üç tip (hafif-orta-şiddetli) davranış gösteren öğrenciler için kullandıkları stratejilerin ayrıntılı analizi

Üç Tip Öğrenci (Hafif-Orta-Şiddetli)	1	2	3	4	5
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3	33	78	121	137
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	18	49	81	103	121
Okul Rehberlik hizmetinden faydalanma	26	69	95	99	83
Eğer öğrenci dersin bir kısmında iyiyse serbest zaman/aktiviteyle ödüllendirme	11	47	97	141	76
Direkt yanlış yaptığını söylemektense, olumlu bir eleştiriyi dikkatini çekme	14	45	93	149	71
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	36	56	118	94	68
Aileyle iletişime geçme	25	66	117	97	67
Öğrenciyi daha çok önemseme/ ilgi gösterme	13	71	138	84	66
Sınıf öğretmeniyle konuşma	33	80	96	102	61
Öğrencinin istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	111	86	90	55	30
Şınav veya koşu yaptırma	111	79	84	74	24
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	111	100	94	45	22
Gruba ödül veya ceza vererek baskı uygulama	142	84	86	44	16
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	135	93	87	42	15
Öğrenciyle sözleşme imzalama	220	72	51	17	12
Öğrencinin notunu düşürme	211	73	57	20	11
Davranışı görmezden gelme	184	76	66	37	9
İstenmeyen davranış gösteren öğrencilerle birlikte kenarda/ bir odada bekletme	213	62	68	22	7
Başka öğretmenden yardım isteme	162	122	55	26	7
Öğrenciye bağırma	102	122	107	34	7
Okul idaresine gönderme	191	102	59	14	6
Öğrenciyle direkt tartışmaya girme	259	79	22	7	5
Başka bir öğrenciden yardım alma	173	101	71	22	5
Okul dışı uzmandan yardım alma	169	91	89	19	4
Teneffüse çıkarmama	292	43	33	3	1
Fiziksel ceza uygulama	314	28	28	2	0
Öğrenciyi dersten atma	334	22	12	4	0

Not:1=Asla kullanmam, 2=Nadiren kullanırım, 3=Bazen kullanırım, 4=Sık sık kullanırım, 5=Her zaman kullanırım.

Not 2= Her zaman kullanırım seçeneği dikkate alınarak büyükten küçüğe doğru sıralanmıştır

Üç Farklı öğrenci tipine verilen cevapların bir araya getirilmesiyle oluşturulan Tablo 19'a göre en sık kullanılan stratejiler: "Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme", "Doğru davranışlar için ekstra puan verme", "Eğer öğrenci dersin bir kısmında iyiye serbest zaman/aktiviteyle ödüllendirme", "Direkt yanlış yaptığını söylemektense, olumlu bir eleştiriyle dikkatini çekme" olarak görülmüştür.

"Öğrenciyi dersten atma" ve "Fiziksel ceza uygulama", stratejilerinin araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenleri tarafından her zaman kullanım seçeneği hiç işaretlenmemiştir.

Tablo 20: Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (1. tip öğrenci)	Kadın (n=42)		Erkek (n=82)		Z	P
	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Öğrenciyi dersten atma	1,12	±0,40	1,07	±0,38	-0,986	0,324
Teneffüse çıkarmama	1,29	±0,55	1,20	±0,60	-1,678	0,093
İdareye gönderme	1,52	±0,74	1,49	±0,72	-0,253	0,801
Bir kenarda bekletme	1,64	±0,91	1,56	±0,80	-0,370	0,711
Aileyle iletişime geçme	2,67	±1,10	2,90	±1,21	-1,265	0,206
Görmezden gelme	2,10	±1,25	1,98	±1,12	-0,382	0,703
Direkt yanlış yaptığını söylemektense, olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,52	±0,99	3,46	±1,10	-0,091	0,927
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,00	±1,10	3,18	±1,19	-0,909	0,363
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,79	±0,98	3,98	±1,05	-1,211	0,226
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	1,81	±0,92	1,90	±1,03	-0,328	0,743
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,21	±1,00	3,38	±1,13	-0,879	0,379
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,48	±1,29	3,85	±1,17	-1,565	0,118
Öğrenci dersin bir kısmında iyiyse serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,71	±0,92	3,66	±1,06	-0,127	0,899
Sözleşme imzalama	1,36	±0,66	1,67	±1,02	-1,689	0,091
Fiziksel ceza uygulama	1,12	±0,40	1,13	±0,47	-0,134	0,894
Direkt tartışmaya girme	1,38	±0,66	1,28	±0,59	-0,876	0,381
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,76	±0,91	1,71	±1,00	-0,728	0,467
Rehberlik servisine gönderme	3,05	±1,19	2,98	±1,31	-0,341	0,733
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,62	±0,70	1,77	±0,92	-0,511	0,609
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	2,88	±1,17	2,99	±1,25	-0,491	0,624
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,95	±1,06	1,72	±0,92	-1,191	0,233
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,00	±1,04	2,34	±1,12	-1,637	0,102
Öğrencinin bir daha istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,24	±1,19	2,39	±1,24	-0,595	0,552
Şınav veya koşu yaptırma	2,57	±1,23	2,16	±1,14	-1,773	0,076
Grup baskısı uygulama	2,14	±1,09	1,90	±1,11	-1,403	0,161
Not düşürme	1,50	±0,71	1,44	±0,76	-0,887	0,375
Öğrenciye bağırma	2,10	±1,03	1,84	±0,69	-1,035	0,301

*(p<0,05)

Mann Whitney U testi sonucunda oluşturulan Tablo 20 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleriyle, istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı stratejilerin kullanım sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

“Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme” hem kadın hem de erkek beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı en sık kullandıkları stratejidir (Kadın öğretmenlerin aritmetik ortalaması: $X=3,79$, erkek öğretmenlerin aritmetik ortalaması: $X=3,98$).

Kadın beden eğitimi öğretmenlerin en az kullandıkları stratejiler: ”Öğrenciyi dersten atma” (aritmetik ortalaması: $X=1,12$) ve “Fiziksel ceza uygulama” (aritmetik ortalaması: $X=1,12$) stratejileridir.

Erkek beden eğitimi öğretmenlerin en az kullandığı strateji: ”Öğrenciyi dersten atma” (aritmetik ortalaması: $X=1,07$) stratejisidir.

Tablo 21: Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (2. tip öğrenci)	Kadın (n=42)		Erkek (n=82)		Z	P
	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Öğrenciyi dersten atma	1,21	±0,65	1,11	±0,44	-0,883	0,377
Teneffüse çıkarmama	1,40	±0,70	1,28	±0,59	-1,010	0,312
İdareye gönderme	1,81	±0,83	1,73	±0,94	-0,828	0,408
Bir kenarda bekletme	1,81	±1,02	1,76	±1,04	-0,303	0,762
Aileyle iletişime geçme	3,17	±1,08	3,32	±1,03	-0,852	0,394
Görmezden gelme	2,02	±1,12	1,94	±1,14	-0,494	0,621
Direkt yanlış yaptığını söylemektense, olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,60	±0,89	3,59	±1,07	-0,134	0,894
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,29	±0,94	3,22	±1,14	-0,353	0,724
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,79	±1,00	4,05	±0,98	-1,509	0,131
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,26	±1,06	2,18	±1,18	-0,528	0,597
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,21	±1,07	3,35	±1,03	-0,657	0,511
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,36	±1,25	3,83	±1,09	-2,070	0,038*
Öğrenci dersin bir kısmında iyiye serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,74	±0,83	3,50	±1,06	-1,232	0,218
Sözleşme imzalama	1,64	±0,96	1,78	±1,08	-0,700	0,484
Fiziksel ceza uygulama	1,21	±0,56	1,29	±0,64	-0,715	0,475
Direkt tartışmaya girme	1,45	±0,89	1,44	±0,85	-0,036	0,971
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,95	±0,99	1,80	±0,96	-0,932	0,351
Rehberlik servisine gönderme	3,45	±1,09	3,41	±1,14	-0,106	0,915
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,83	±0,96	1,95	±0,99	-0,644	0,519
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,17	±1,10	3,22	±1,21	-0,313	0,754
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,83	±0,88	1,85	±0,98	-0,113	0,910
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,10	±1,19	2,50	±1,19	-1,892	0,058
Öğrencinin bir daha istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,40	±1,19	2,55	±1,29	-0,487	0,626
Şınav veya koşu yaptırma	2,79	±1,32	2,40	±1,22	-1,517	0,129
Grup baskısı uygulama	2,40	±1,11	2,11	±1,22	-1,570	0,116
Not düşürme	1,90	±1,03	1,73	±0,99	-1,136	0,256
Öğrenciye bağırma	2,48	±1,11	2,15	±0,86	-1,531	0,126

*(p<0,05)

Mann Whitney U testi sonuçlarına göre Tablo 21 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre, istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı “Doğru davranışlar için ekstra puan verme” stratejisinin kullanım sıklığının aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$).

Erkek beden eğitimi öğretmenlerinin ($X = 3,83$) “Ekstra puan verme” stratejisini kadın beden eğitimi öğretmenlerine ($X = 3,36$) göre daha sık kullandıklarına rastlanmıştır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre, istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı diğer 26 stratejinin kullanım sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir ($p > 0,05$).

Genel olarak, beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerinin, istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı stratejilerin kullanım sıklığını etkilemediği söylenebilir.

Tablo 22: Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (3. tip öğrenci)	Kadın (n=42)		Erkek (n=82)		Z	P
	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Öğrenciyi dersten atma	1,31	±0,68	1,20	±0,55	-0,894	0,371
Teneffüse çıkarmama	1,57	±0,89	1,37	±0,79	-1,662	0,096
İdareye gönderme	2,29	±1,13	1,93	±1,11	-1,920	0,055
Bir kenarda bekletme	2,19	±1,33	1,89	±1,19	-1,174	0,240
Aileyle iletişime geçme	3,93	±0,95	3,79	±1,05	-0,593	0,553
Görmezden gelme	2,07	±1,22	1,78	±1,07	-1,311	0,190
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,71	±0,94	3,67	±1,13	-0,097	0,923
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,55	±1,23	3,41	±1,41	-0,369	0,712
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,86	±1,03	4,07	±0,98	-1,183	0,237
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,74	±1,25	2,49	±1,28	-1,033	0,301
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,19	±1,11	3,40	±1,12	-0,969	0,332
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,48	±1,31	3,82	±1,13	-1,343	0,179
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,57	±0,99	3,54	±1,19	-0,049	0,961
Sözleşme imzalama	1,88	±1,23	1,91	±1,19	-0,381	0,704
Fiziksel ceza uygulama	1,33	±0,72	1,33	±0,72	-0,174	0,862
Direkt tartışmaya girme	1,60	±0,86	1,55	±0,90	-0,462	0,644
Başka bir öğretmenden yardım isteme	2,24	±1,03	2,10	±1,08	-0,902	0,367
Rehberlik servisine gönderme	3,64	±1,21	3,78	±1,13	-0,556	0,578
Okul dışı uzmandan yardım alma	2,10	±1,16	2,15	±1,08	-0,426	0,670
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,40	±1,21	3,51	±1,18	-0,507	0,612
Başka bir öğrenciden yardım isteme	2,07	±1,02	1,98	±1,11	-0,701	0,483
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,24	±1,25	2,68	±1,27	-1,951	0,051
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,55	±1,29	2,63	±1,38	-0,247	0,805
Şınav veya koşu yaptırma	2,95	±1,36	2,61	±1,36	-1,295	0,195
Grup baskısı uygulama	2,62	±1,06	2,37	±1,35	-1,360	0,174
Not düşürme	2,38	±1,29	1,95	±1,31	-2,218	0,027*
Öğrenciye bağırma	2,88	±1,13	2,41	±1,12	-2,245	0,025*

*(p<0,05)

Mann Whitney U testiyle yapılan analiz sonuçlarına göre Tablo 22 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleriyle, istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı “ Not düşürme” stratejisinin kullanım sıklığının aritmetik ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Kadın beden eğitimi öğretmenleri ($X = 2,38$), erkek beden eğitimi öğretmenlerine göre ($X = 1,95$) “Not düşürme” stratejisini daha sık kullandıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Yine “ Öğrenciye bağırma” stratejisinin kullanım sıklığı ile beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmıştır ($p < 0,05$). Kadın beden eğitimi öğretmenleri ($X = 2,88$) “Öğrenciye bağırma” stratejisini erkek beden eğitimi öğretmenlerine ($X = 2,41$) göre daha sık kullandıkları tespit edilmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetleriyle, istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı diğer 25 stratejinin kullanım sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı stratejilerin kullanım sıklığına, cinsiyet değişkeninin önemli bir farka neden olmadığı söylenebilir.

Tablo 23: Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (1. tip öğrenci)	Ortaokul (n=72)		Lise (n=52)		Z	P
	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Öğrenciyi dersten atma	1,08	±0,40	1,10	±0,36	-0,470	0,638
Teneffüse çıkarmama	1,19	±0,57	1,27	±0,60	-0,987	0,324
İdareye gönderme	1,42	±0,62	1,62	±0,84	-1,070	0,285
Bir kenarda bekletme	1,57	±0,89	1,62	±0,77	-0,742	0,458
Aileyle iletişime geçme	2,76	±1,18	2,90	±1,18	-0,779	0,436
Görmezden gelme	2,08	±1,26	1,92	±1,01	-0,323	0,747
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,57	±0,98	3,37	±1,17	-0,887	0,375
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,18	±1,23	3,04	±1,07	-0,686	0,493
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,88	±0,99	3,96	±1,08	-0,674	0,501
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	1,90	±0,92	1,83	±1,08	-0,890	0,373
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,42	±1,02	3,19	±1,17	-1,064	0,287
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,67	±1,23	3,81	±1,21	-0,644	0,520
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,69	±1,03	3,65	±0,99	-0,369	0,712
Sözleşme imzalama	1,51	±0,77	1,63	±1,10	-0,086	0,931
Fiziksel ceza uygulama	1,14	±0,42	1,12	±0,47	-0,935	0,350
Direkt tartışmaya girme	1,26	±0,56	1,38	±0,69	-1,030	0,303
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,79	±1,02	1,63	±0,89	-0,841	0,400
Rehberlik servisine gönderme	3,10	±1,26	2,87	±1,27	-1,178	0,239
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,68	±0,85	1,77	±0,85	-0,654	0,513
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	2,99	±1,19	2,90	±1,27	-0,359	0,720
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,85	±1,00	1,73	±0,93	-0,651	0,515
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,29	±1,17	2,13	±1,01	-0,537	0,591
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,39	±1,19	2,27	±1,27	-0,699	0,484
Şınav veya koşu yaptırma	2,28	±1,25	2,33	±1,10	-0,467	0,640
Grup baskısı uygulama	1,90	±1,08	2,10	±1,14	-1,017	0,309
Not düşürme	1,39	±0,64	1,56	±0,85	-0,909	0,363
Öğrenciyi bağırma	1,99	±0,81	1,85	±0,85	-1,044	0,297

*(p<0,05)

Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı stratejilerin kullanım sıklığı arasındaki farklılığı bulmak için yapılan Mann Whitney U testi sonucuna göre; istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

“Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme” hem kadın hem de erkek beden eğitimi öğretmenlerinin en sık sık kullandıkları strateji olmuştur.

“Öğrenciyi dersten atma” ise kadın ve erkekler için en az kullanılan strateji olduğu saptanmıştır.

Tablo 24. Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (2. tip öğrenci)	Ortaokul (n=72)		Lise (n=52)		Z	P
	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Öğrenciyi dersten atma	1,08	±0,40	1,23	±0,65	-1,551	0,121
Teneffüse çıkarmama	1,31	±0,62	1,35	±0,65	-0,363	0,717
İdareye gönderme	1,69	±0,87	1,85	±0,96	-0,822	0,411
Bir kenarda bekletme	1,81	±1,10	1,73	±0,93	-0,051	0,959
Aileyle iletişime geçme	3,22	±1,05	3,33	±1,04	-0,588	0,557
Görmezden gelme	2,04	±1,19	1,87	±1,03	-0,623	0,533
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,69	±0,90	3,44	±1,13	-1,034	0,301
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,36	±1,12	3,08	±1,01	-1,246	0,213
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,92	±1,00	4,02	±0,98	-0,578	0,563
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,28	±1,14	2,12	±1,13	-0,810	0,418
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,38	±1,01	3,21	±1,09	-0,790	0,430
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,64	±1,15	3,71	±1,18	-0,430	0,667
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,71	±0,93	3,40	±1,05	-1,617	0,106
Sözleşme imzalama	1,74	±0,93	1,73	±1,17	-0,628	0,530
Fiziksel ceza uygulama	1,25	±0,58	1,29	±0,67	-0,019	0,985
Direkt tartışmaya girme	1,33	±0,67	1,60	±1,05	-1,516	0,129
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,94	±1,02	1,73	±0,89	-1,163	0,245
Rehberlik servisine gönderme	3,44	±1,11	3,40	±1,14	-0,322	0,748
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,83	±0,93	2,02	±1,04	-0,935	0,350
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,22	±1,06	3,17	±1,31	-0,044	0,965
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,92	±0,99	1,75	±0,88	-0,874	0,382
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,42	±1,24	2,29	±1,14	-0,492	0,623
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,60	±1,22	2,37	±1,30	-1,169	0,242
Şınav veya koşu yaptırma	2,54	±1,32	2,52	±1,18	-0,089	0,929
Grup baskısı uygulama	2,17	±1,20	2,27	±1,17	-0,568	0,570
Not düşürme	1,71	±0,97	1,90	±1,05	-0,992	0,321
Öğrenciyi bağırma	2,32	±0,98	2,17	±0,94	-0,719	0,472

*(p<0,05)

Yapılan Mann Whitney U testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı stratejilerin kullanım sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p>0,05$).

“Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme” hem kadın hem de beden eğitimi öğretmenlerinin en sık sık kullandıkları strateji olmuştur. Erkek beden eğitimi öğretmenleri bu stratejiyi (ortalama $X= 4,02$) çok sık kullandığı gözlenmiştir.

“Öğrenciyi dersten atma” ise kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenleri için en az kullanılan strateji olduğu saptanmıştır.

Tablo 25: Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (3. tip öğrenci)	Ortaokul (n=72)		Lise (n=52)		Z	P
	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
Öğrenciyi dersten atma	1,19	±0,57	1,29	±0,64	-1,019	0,308
Teneffüse çıkarmama	1,39	±0,83	1,50	±0,83	-1,023	0,306
İdareye gönderme	1,99	±1,17	2,13	±1,07	-1,097	0,273
Bir kenarda bekletme	2,14	±1,36	1,79	±1,04	-1,118	0,264
Aileyle iletişime geçme	3,90	±0,97	3,75	±1,08	-0,617	0,537
Görmezden gelme	1,97	±1,17	1,75	±1,05	-0,948	0,343
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,75	±1,02	3,60	±1,14	-0,656	0,512
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,58	±1,37	3,29	±1,30	-1,330	0,184
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,94	±1,03	4,08	±0,95	-0,643	0,520
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,61	±1,30	2,52	±1,24	-0,297	0,767
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,32	±1,12	3,35	±1,12	-0,158	0,875
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,61	±1,21	3,83	±1,20	-1,062	0,288
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,72	±1,05	3,31	±1,18	-1,905	0,057
Sözleşme imzalama	1,93	±1,19	1,87	±1,22	-0,449	0,654
Fiziksel ceza uygulama	1,31	±0,66	1,37	±0,79	-0,007	0,994
Direkt tartışmaya girme	1,47	±0,77	1,69	±1,02	-1,216	0,224
Başka bir öğretmenden yardım isteme	2,29	±1,09	1,94	±1,00	-1,850	0,064
Rehberlik servisine gönderme	3,71	±1,22	3,77	±1,08	-0,058	0,954
Okul dışı uzmandan yardım alma	2,03	±1,06	2,27	±1,16	-1,136	0,256
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,53	±1,10	3,40	±1,30	-0,384	0,701
Başka bir öğrenciden yardım isteme	2,11	±1,17	1,87	±0,93	-0,957	0,339
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,54	±1,28	2,52	±1,28	-0,031	0,975
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,69	±1,33	2,48	±1,38	-0,954	0,340
Şınav veya koşu yaptırma	2,78	±1,49	2,65	±1,17	-0,340	0,734
Grup baskısı uygulama	2,39	±1,26	2,54	±1,26	-0,659	0,510
Not düşürme	2,03	±1,34	2,19	±1,28	-0,893	0,372
Öğrenciye bağırma	2,61	±1,22	2,52	±1,04	-0,264	0,792

*(p<0,05)

Beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen 1. (hafif) ve 2. (orta) öğrenci tipinde olduğu gibi istenmeyen 3. (şiddetli) öğrenci tipinde de stratejilerin kullanım sıklığı ile okul türü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Yine “Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme” (ortaokul aritmetik ortalaması $X=3,94$; lise aritmetik ortalaması $X=4,08$) en sık kullanılan strateji, “Öğrenciyi dersten atma” (ortaokul aritmetik ortalaması $X=1,19$; lise aritmetik ortalaması $X=1,24$) en az kullanılan strateji olmuştur.

Tablo 26: Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem yıllarına göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (1. tip öğrenci)	1 (1-5 yıl, n=33)		2 (6-10 yıl, n=20)		3 (11-15 yıl, n=24)		4 (16-20 yıl, n=32)		5 (21 yıl ve üzeri, n=15)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
	Öğrenciyi dersten atma	1,12	±0,42	1,00	±0,00	1,04	±0,20	1,16	±0,57	1,07				
Teneffüse çıkarmama	1,30	±0,68	1,20	±0,52	1,21	±0,51	1,16	±0,51	1,27	±0,70	1,587	4	0,811	
İdareye gönderme	1,58	±0,66	1,50	±0,83	1,42	±0,58	1,63	±0,91	1,20	±0,41	3,749	4	0,441	
Bir kenarda bekletme	1,79	±0,99	1,55	±0,83	1,38	±0,58	1,63	±0,83	1,47	±0,83	2,855	4	0,582	
Aileyle iletişime geçme	2,52	±1,03	2,65	±1,04	2,63	±1,24	3,34	±1,18	2,93	±1,28	9,936	4	0,042*	1-4
Görmezden gelme	2,15	±1,23	2,50	±1,40	2,00	±0,88	1,75	±1,08	1,67	±1,11	7,070	4	0,132	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,48	±1,09	3,50	±1,15	3,38	±1,17	3,38	±1,01	3,87	±0,83	2,438	4	0,656	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,18	±1,13	2,95	±1,19	3,33	±1,17	3,06	±1,11	3,00	±1,36	1,823	4	0,768	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,79	±1,02	4,00	±0,86	3,96	±1,12	3,81	±1,12	4,20	±0,94	2,106	4	0,716	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	1,97	±0,95	1,90	±1,02	1,67	±0,82	2,00	±1,14	1,67	±0,98	2,385	4	0,665	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,48	±1,12	3,45	±1,05	3,04	±1,16	3,31	±1,03	3,27	±1,10	3,016	4	0,555	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,42	±1,25	3,35	±1,35	4,04	±1,00	3,84	±1,14	4,13	±1,30	7,723	4	0,102	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,58	±1,12	3,80	±1,01	3,58	±1,14	3,78	±0,87	3,67	±0,90	0,922	4	0,921	
Sözleşme imzalama	1,45	±0,87	1,50	±1,10	1,54	±0,78	1,75	±1,05	1,53	±0,74	2,951	4	0,566	
Fiziksel ceza uygulama	1,24	±0,61	1,00	±0,00	1,08	±0,41	1,16	±0,45	1,07	±0,26	4,783	4	0,310	
Direkt tartışmaya girme	1,33	±0,65	1,20	±0,52	1,46	±0,66	1,28	±0,68	1,27	±0,46	3,404	4	0,493	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,82	±0,95	2,05	±1,28	1,75	±1,07	1,56	±0,76	1,40	±0,63	3,516	4	0,475	
Rehberlik servisine gönderme	2,85	±1,06	2,70	±1,30	2,96	±1,30	3,19	±1,26	3,40	±1,55	3,570	4	0,467	
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,61	±0,75	1,75	±0,79	1,50	±0,66	1,88	±1,04	1,93	±0,96	2,843	4	0,584	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,00	±0,97	2,80	±1,20	2,63	±1,31	3,00	±1,37	3,47	±1,25	5,204	4	0,267	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,79	±0,86	1,90	±1,21	1,71	±1,00	1,81	±0,86	1,80	±1,15	0,671	4	0,955	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,18	±1,16	2,35	±1,14	2,08	±1,25	2,25	±0,98	2,33	±1,05	1,491	4	0,828	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,42	±1,17	2,60	±1,27	1,75	±1,22	2,53	±1,14	2,33	±1,29	9,601	4	0,048*	-
Şınav veya koşu yaptırma	2,82	±1,33	2,10	±0,97	2,08	±1,18	2,41	±1,07	1,53	±0,83	13,718	4	0,008*	1-5
Grup baskısı uygulama	2,18	±1,16	1,75	±0,91	2,13	±1,19	1,84	±1,17	1,93	±0,96	3,061	4	0,548	
Not düşürme	1,52	±0,80	1,40	±0,68	1,50	±0,66	1,47	±0,84	1,33	±0,62	1,153	4	0,886	
Öğrenciyi bağırma	2,24	±0,97	1,90	±0,72	1,75	±0,74	1,94	±0,80	1,53	±0,64	7,952	4	0,093	

*(p<0,05)

Kruskal Wallis testi sonucunda oluşturulan Tablo 26'da, 1. tip (hafif) öğrenci için “Aileyle iletişime geçme”, “Öğrencinin bir daha istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme” ve “Şınav veya koşu yaptırma” stratejilerinin beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem yıllarına göre kullanma düzeyleri farklılık göstermektedir ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Aileyle iletişime geçme” stratejisinde, 1-5 mesleki kıdem yılı sahip ($X=2.52$) beden eğitimi öğretmenleri ile 16-20 mesleki kıdem yılına sahip ($X=3.34$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0.05$)

“Öğrencinin bir daha istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme” stratejisinde, istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$).

“Şınav veya koşu yaptırma” stratejisinde, 1-5 mesleki kıdem yılına sahip ($X=2.82$) beden eğitimi öğretmenleri ile 21 yıl üzeri mesleki kıdeme sahip ($X=1.53$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0.05$).

Genel olarak, beden eğitimi öğretmenlerinin 1. tip öğrencinin istenmeyen davranışına karşı kullandığı stratejilerin çoğunda fark bulunmaması, mesleki kıdem yılının kullanılan stratejinin sıklığını etkilemediği söylenebilir.

Tablo 27: Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem yıllarına göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (2. tip öğrenci)	1 (1-5 yıl, n=33)		2 (6-10 yıl, n=20)		3 (11-15 yıl, n=24)		4 (16-20 yıl, n=32)		5 (21 yıl ve üzeri, n=15)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ss	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,18	±0,64	1,15	±0,49	1,04	±0,20	1,22	±0,66	±1,07	0,26	1,383	4	0,847	
Teneffüse çıkarmama	1,33	±0,65	1,40	±0,60	1,29	±0,62	1,31	±0,64	±1,27	0,70	1,677	4	0,795	
İdareye gönderme	1,88	±0,86	1,90	±1,07	1,75	±0,94	1,69	±0,90	±1,47	0,74	3,096	4	0,542	
Bir kenarda bekletme	2,00	±1,09	1,65	±0,99	1,75	±0,94	1,81	±1,12	±1,40	0,83	4,360	4	0,359	
Aileyle iletişime geçme	2,88	±1,08	3,40	±1,10	3,25	±0,99	3,50	±0,95	±3,47	1,06	6,025	4	0,197	
Görmezden gelme	2,12	±1,14	2,15	±1,31	2,17	±1,09	1,75	±1,08	±1,53	0,92	6,307	4	0,177	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,67	±0,82	3,60	±0,99	3,46	±1,22	3,44	±0,98	±3,93	1,10	2,949	4	0,566	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,39	±1,03	2,95	±1,10	3,38	±1,24	3,19	±0,97	±3,20	1,15	2,739	4	0,602	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,82	±1,01	4,00	±0,79	4,08	±1,10	3,88	±1,04	±4,20	0,94	2,613	4	0,625	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,18	±1,24	2,50	±1,05	2,08	±1,10	2,25	±1,16	±2,00	1,07	2,552	4	0,635	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,27	±1,07	3,25	±0,91	3,29	±1,12	3,41	±1,01	±3,27	1,22	0,912	4	0,923	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,45	±1,20	3,25	±1,29	4,00	±0,93	3,75	±1,08	±4,00	1,25	6,521	4	0,163	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,73	±1,10	3,55	±0,83	3,42	±1,02	3,56	±0,95	±3,60	1,06	1,723	4	0,787	
Sözleşme imzalama	1,73	±1,10	1,60	±1,19	1,67	±0,87	1,78	±1,04	±1,93	1,03	2,335	4	0,674	
Fiziksel ceza uygulama	1,36	±0,74	1,25	±0,64	1,21	±0,51	1,22	±0,55	±1,27	0,59	0,682	4	0,954	
Direkt tartışmaya girme	1,45	±0,87	1,50	±1,10	1,67	±0,82	1,31	±0,86	±1,27	0,46	6,935	4	0,139	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	2,03	±0,95	2,05	±1,32	1,79	±1,10	1,72	±0,73	±1,60	0,63	2,798	4	0,592	
Rehberlik servisine gönderme	3,24	±1,03	3,45	±1,23	3,38	±1,01	3,50	±1,08	±3,73	1,44	2,767	4	0,597	
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,88	±1,02	2,00	±1,08	1,63	±0,77	2,06	±1,01	±2,00	1,00	2,817	4	0,589	
Sınıf öğretmenleriyle iletişime geçme	3,24	±0,94	3,30	±1,26	2,92	±1,28	3,06	±1,22	±3,73	1,16	5,158	4	0,271	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,73	±0,76	1,80	±1,01	1,88	±1,08	1,94	±0,91	±1,93	1,16	0,815	4	0,936	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,24	±1,23	2,35	±1,23	2,38	±1,38	2,44	±1,11	±2,47	1,13	0,819	4	0,936	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,55	±1,15	2,95	±1,19	1,92	±1,35	2,66	±1,15	±2,40	1,40	10,039	4	0,040*	-
Şınav veya koşu yaptırma	3,12	±1,39	2,65	±1,14	2,17	±1,13	2,53	±1,14	±1,67	0,98	15,824	4	0,003*	1-3 1-5
Grup baskısı uygulama	2,33	±1,24	2,15	±1,14	2,42	±1,28	2,00	±1,16	±2,13	1,06	2,085	4	0,720	
Not düşürme	1,91	±1,04	1,75	±1,02	1,71	±0,75	1,75	±1,19	±1,80	0,94	1,296	4	0,862	
Öğrenciyi bağırma	2,45	±1,00	2,65	±0,75	2,17	±1,05	2,13	±0,91	±1,73	0,88	9,208	4	0,056	

*(p<0,05)

Kruskal Wallis testiyle yapılan analiz sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem yılları ile istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı iki stratejinin kullanım sıklığı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır. Bunlar: “Öğrencinin bir dahaki sefere istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme” ve “Şınav veya koşu yaptırma” stratejileridir.

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Öğrencinin bir daha istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme” stratejisinde, istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$).

“Şınav veya koşu yaptırma” stratejisinde, 1-5 mesleki kıdem yılına sahip ($X=3.12$) beden eğitimi öğretmenleri ile 11-15 mesleki kıdem yılı ($X=2.17$) ve 21 yıl üzeri mesleki kıdeme yılına sahip ($X=1.67$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0.05$).

Stratejilerin çoğunda fark bulunmaması, mesleki kıdem yılının kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediğini göstermiştir.

Tablo 28. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem yıllarına göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (3. tip öğrenci)	1 (1-5 yıl, n=33)		2 (6-10 yıl, n=20)		3 (11-15 yıl, n=24)		4 (16-20 yıl, n=32)		5 (21 yıl ve üzeri, n=15)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ss	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,33	±0,69	1,25	±0,64	1,17	±0,38	1,25	±0,72	1,07	±0,26	1,998	4	0,736	
Teneffüse çıkarmama	1,48	±0,91	1,65	±0,99	1,29	±0,69	1,44	±0,80	1,27	±0,70	2,814	4	0,589	
İdareye gönderme	2,30	±1,19	2,30	±1,42	2,00	±1,18	1,78	±0,87	1,80	±0,86	3,915	4	0,418	
Bir kenarda bekletme	2,61	±1,50	1,75	±1,07	1,96	±1,20	1,81	±1,03	1,40	±0,83	10,996	4	0,027*	1-5
Aileyle iletişime geçme	3,70	±0,92	3,90	±1,02	3,63	±1,24	4,00	±0,88	4,07	±1,10	2,833	4	0,586	
Görmezden gelme	2,18	±1,26	2,00	±1,03	2,04	±1,20	1,59	±1,01	1,40	±0,83	8,638	4	0,071	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,73	±1,01	3,55	±1,15	3,54	±1,28	3,66	±1,00	4,07	±0,88	2,246	4	0,691	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,70	±1,26	3,20	±1,61	3,58	±1,32	3,31	±1,31	3,40	±1,35	2,123	4	0,713	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,85	±1,12	4,05	±0,83	4,13	±1,12	3,91	±0,89	4,27	±0,96	3,071	4	0,546	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,48	±1,33	2,95	±1,47	2,67	±1,34	2,53	±1,11	2,20	±1,08	2,914	4	0,572	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,24	±1,12	3,30	±0,92	3,29	±1,27	3,44	±1,11	3,40	±1,24	0,773	4	0,942	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,45	±1,30	3,40	±1,23	4,04	±1,04	3,78	±1,10	3,93	±1,33	5,217	4	0,266	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,70	±1,10	3,15	±1,04	3,29	±1,20	3,75	±1,14	3,73	±1,03	6,117	4	0,191	
Sözleşme imzalama	1,91	±1,35	1,75	±1,21	1,92	±1,18	1,91	±1,06	2,07	±1,28	1,246	4	0,870	
Fiziksel ceza uygulama	1,36	±0,82	1,35	±0,81	1,33	±0,64	1,25	±0,62	1,40	±0,74	0,930	4	0,920	
Direkt tartışmaya girme	1,55	±0,79	1,65	±1,14	1,79	±0,93	1,38	±0,87	1,53	±0,64	5,602	4	0,231	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	2,42	±0,97	2,30	±1,26	2,04	±1,33	1,97	±0,82	1,87	±0,92	5,829	4	0,212	
Rehberlik servisine gönderme	3,42	±1,20	4,05	±1,23	3,79	±0,93	3,72	±1,14	3,93	±1,28	5,072	4	0,280	
Okul dışı uzmandan yardım alma	2,12	±1,22	2,30	±1,08	1,83	±1,01	2,16	±1,08	2,33	±1,11	3,058	4	0,548	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,58	±1,00	3,55	±1,28	3,33	±1,27	3,22	±1,26	3,93	±1,10	4,348	4	0,361	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	2,03	±1,05	1,90	±1,07	1,96	±1,08	2,13	±1,07	1,93	±1,28	1,139	4	0,888	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,39	±1,30	2,55	±1,39	2,58	±1,44	2,56	±1,19	2,67	±1,05	0,920	4	0,922	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,67	±1,22	3,05	±1,28	1,96	±1,40	2,72	±1,33	2,67	±1,50	9,001	4	0,061	
Şınav veya koşu yaptırma	3,42	±1,50	2,85	±1,27	2,29	±1,23	2,69	±1,18	1,80	±1,01	17,360	4	0,002*	1-3 1-5
Grup baskısı uygulama	2,61	±1,25	2,40	±1,23	2,67	±1,31	2,22	±1,26	2,33	±1,29	2,665	4	0,615	
Not düşürme	2,27	±1,38	2,30	±1,49	2,04	±1,08	1,91	±1,40	1,93	±1,16	2,487	4	0,647	
Öğrenciye bağırma	2,88	±1,14	3,20	±1,06	2,50	±1,22	2,22	±0,97	1,93	±0,96	15,113	4	0,004*	2-4 2-5

*(p<0,05)

Kruskal Wallis testiyle yapılan analiz sonucunda, üç stratejinin sıklığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Bunlar; “Bir kenarda bekletme”, “Şınav veya koşu yaptırma ve “Öğrenciye bağırma” stratejileridir.

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Bir kenarda bekletme” stratejisinde, 1-5 mesleki kıdem yılına sahip ($X=2.61$) beden eğitimi öğretmenleri ile 21 yıl üzeri mesleki kıdeme sahip ($X=1.40$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

“Şınav veya koşu yaptırma” stratejisinde, 1-5 mesleki kıdem yılına sahip ($X=3.42$) beden eğitimi öğretmenleri ile 11-15 mesleki kıdem yılı ($X=2.29$) ve 21 yıl üzeri mesleki kıdeme yılına sahip ($X=1.80$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0.05$).

“Öğrenciye bağırma” stratejisinde, 6-10 mesleki kıdem yılına sahip ($X= 3.20$) beden eğitimi öğretmenleri ile 16-20 mesleki kıdem yılı ($X=2.22$) ve 21 yıl üzeri mesleki kıdeme sahip ($X=1.93$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem yıllarının istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışına karşı kullanılan stratejilerin sıklığını etkilemediği söylenebilir.

Tablo 29: Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (1. tip öğrenci)	1 (25 ve altı, n=10)		2 (26-30 arası, n=20)		3 (31-35 arası, n=20)		4 (36-40 arası, n=34)		5 (41-45 arası, n=26)		6 (46 ve üzeri, n=14)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,10	±0,32	1,15	±0,49	1,00	±0,00	1,15	±0,56	1,04	±0,20	1,07	±0,27	2,642	5	0,755	
Teneffüse çıkarmama	1,60	±0,97	1,20	±0,52	1,20	±0,41	1,15	±0,50	1,15	±0,54	1,36	±0,74	7,081	5	0,215	
İdareye gönderme	1,40	±0,52	1,65	±0,81	1,50	±0,76	1,38	±0,60	1,54	±0,86	1,57	±0,76	1,566	5	0,905	
Bir kenarda bekletme	1,90	±0,88	1,55	±1,05	1,50	±0,69	1,62	±0,82	1,65	±0,85	1,36	±0,74	4,308	5	0,506	
Aileyle iletişime geçme	3,00	±1,05	2,25	±1,02	2,75	±1,02	2,65	±1,12	3,42	±1,36	2,93	±1,07	12,853	5	0,025*	2-5
Görmezden gelme	2,20	±1,62	2,50	±1,28	2,15	±1,14	1,85	±0,93	1,85	±1,08	1,71	±1,27	6,372	5	0,272	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,60	±1,07	3,65	±1,04	3,50	±1,24	3,29	±1,09	3,35	±1,02	3,86	±0,86	3,584	5	0,611	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,50	±1,27	3,15	±1,14	2,90	±1,07	3,12	±1,12	3,12	±1,37	3,14	±1,03	1,993	5	0,850	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,70	±1,16	3,90	±0,97	3,95	±0,94	3,71	±1,12	4,08	±1,02	4,21	±0,97	3,656	5	0,600	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	1,90	±0,99	1,85	±0,99	2,05	±1,05	1,82	±0,90	1,85	±1,08	1,79	±1,05	0,963	5	0,966	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,30	±1,34	3,40	±0,94	3,60	±1,19	3,00	±1,04	3,38	±1,17	3,50	±0,85	5,171	5	0,395	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,80	±1,14	3,35	±1,35	3,25	±1,29	4,03	±1,09	3,88	±1,14	3,86	±1,29	7,192	5	0,207	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,90	±0,88	3,50	±1,19	3,65	±1,14	3,53	±1,05	4,00	±0,85	3,57	±0,76	4,426	5	0,490	
Sözleşme imzalama	1,50	±1,27	1,35	±0,67	1,60	±1,19	1,53	±0,61	1,69	±1,12	1,71	±0,83	4,116	5	0,533	
Fiziksel ceza uygulama	1,30	±0,67	1,25	±0,64	1,00	±0,00	1,09	±0,38	1,15	±0,46	1,07	±0,27	5,114	5	0,402	
Direkt tartışmaya girme	1,50	±0,71	1,30	±0,66	1,20	±0,52	1,38	±0,60	1,38	±0,75	1,07	±0,27	5,677	5	0,339	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,80	±1,03	1,95	±1,05	1,75	±1,07	1,71	±0,94	1,69	±1,01	1,43	±0,65	2,625	5	0,758	
Rehberlik servisine gönderme	2,30	±0,82	3,25	±1,12	2,55	±1,23	2,82	±1,09	3,38	±1,47	3,50	±1,40	11,257	5	0,047*	-
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,80	±0,92	1,55	±0,60	1,75	±0,72	1,59	±0,78	1,77	±1,11	2,07	±0,92	3,903	5	0,564	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	2,70	±0,67	3,15	±1,09	2,70	±1,13	2,62	±1,26	3,31	±1,41	3,36	±2,95	7,890	5	0,162	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	2,00	±0,67	2,00	±1,17	1,50	±0,89	1,85	±0,93	1,69	±0,97	1,86	±1,10	5,373	5	0,372	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,50	±1,27	2,00	±1,03	2,00	±1,26	2,26	±0,96	2,38	±1,20	2,29	±1,07	3,267	5	0,659	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,40	±1,17	2,35	±1,27	2,55	±1,32	2,03	±1,09	2,58	±1,33	2,29	±1,20	3,465	5	0,629	
Şınav veya koşu yaptırma	3,70	±1,16	2,55	±1,23	2,20	±1,20	2,12	±0,91	2,19	±1,17	1,71	±1,07	16,827	5	0,005	1-3 ; 1-4 1-5 ; 1-6
Grup baskısı uygulama	2,60	±0,97	2,05	±1,23	1,65	±0,93	2,09	±1,19	1,81	±0,98	2,00	±1,18	6,839	5	0,233	
Not düşürme	1,70	±0,67	1,55	±0,89	1,30	±0,57	1,50	±0,71	1,38	±0,70	1,43	±0,94	4,303	5	0,507	
Öğrenciye bağırma	2,30	±1,16	2,15	±0,99	1,90	±0,79	2,06	±0,69	1,73	±0,78	1,43	±0,51	10,024	5	0,075	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, üç stratejide istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Bunlar; “Aileyle iletişime geçme”, “Rehberlik servisine gönderme ve “Şınav veya koşu yaptırma ”stratejileridir.

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Aileyle iletişime geçme” stratejisinde, 26-30 yaş arası ($X=2.25$) beden eğitimi öğretmenleri ile 41-45 yaş arası ($X=3.42$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p < 0.05$).

“Rehberlik servisine gönderme” stratejisinde, istatistiksel olarak bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$).

“Şınav veya koşu yaptırma” stratejisinde, 25 yaş altı ($X=3.70$) beden eğitimi öğretmenleri ile 31-35 yaş arası ($X=2.20$); 36-40 yaş arası ($X=2.12$); 41-45 yaş arası ($X=2.19$); 46 yaş ve üzeri ($X=1.71$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p < 0.05$).

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarının, kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği sonucuna varılabilir.

Tablo 30: Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (2. tip öğrenci)	1 (25 ve altı, n=10)		2 (26-30 arası, n=20)		3 (31-35 arası, n=20)		4 (36-40 arası, n=34)		5 (41-45 arası, n=26)		6 (46 ve üzeri, n=14)		X ²	S d	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
	Öğrenciyi dersten atma	1,10	±0,32	1,30	±0,80	1,00	±0,00	1,24	±0,70	1,08	±0,27	1,07				
Teneffüse çıkarmama	1,60	±0,84	1,15	±0,49	1,45	±0,60	1,26	±0,57	1,31	±0,68	1,36	±0,74	6,129	5	0,294	
İdareye gönderme	1,70	±0,82	2,00	±0,92	1,70	±0,92	1,65	±0,92	1,77	±0,95	1,79	±0,89	2,715	5	0,744	
Bir kenarda bekletme	2,30	±1,06	1,70	±1,13	1,65	±0,81	1,74	±0,96	2,00	±1,23	1,36	±0,74	6,837	5	0,233	
Aileyle iletişime geçme	3,40	±0,97	2,65	±1,04	3,65	±1,04	3,06	±0,98	3,62	±1,02	3,36	±0,93	13,811	5	0,017*	2-3 ; 2-5
Görmezden gelme	2,10	±1,29	2,35	±1,27	2,10	±1,07	1,97	±1,09	1,73	±1,08	1,57	±1,02	6,302	5	0,278	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,60	±0,84	3,80	±0,95	3,65	±0,99	3,44	±1,02	3,31	±1,09	4,07	±0,92	7,133	5	0,211	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,80	±1,03	3,25	±1,02	2,90	±1,07	3,32	±1,09	3,23	±1,21	3,14	±0,86	4,667	5	0,458	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,70	±1,16	3,95	±0,94	3,95	±0,89	3,82	±1,09	4,12	±0,95	4,21	±0,97	2,820	5	0,728	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,00	±1,25	2,25	±1,33	2,50	±1,00	2,24	±1,05	2,08	±1,20	2,07	±1,14	3,056	5	0,691	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,30	±1,16	3,10	±1,02	3,50	±1,15	3,18	±0,83	3,38	±1,24	3,50	±1,02	2,529	5	0,772	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,90	±1,10	3,30	±1,34	3,20	±1,20	3,97	±0,94	3,73	±1,15	3,86	±1,23	7,574	5	0,181	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	4,10	±0,74	3,45	±1,10	3,60	±0,99	3,44	±0,96	3,69	±1,12	3,50	±0,76	4,422	5	0,490	
Sözleşme imzalama	1,80	±1,18	1,65	±0,99	1,65	±1,18	1,71	±0,80	1,69	±1,12	2,07	±1,00	3,930	5	0,560	
Fiziksel ceza uygulama	1,30	±0,67	1,35	±0,75	1,15	±0,49	1,29	±0,63	1,23	±0,59	1,29	±0,61	1,313	5	0,934	
Direkt tartışmaya girme	1,50	±0,71	1,45	±1,00	1,50	±1,10	1,56	±0,79	1,35	±0,89	1,21	±0,43	4,415	5	0,491	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	2,10	±0,99	2,05	±1,05	1,80	±1,11	1,79	±0,98	1,85	±0,97	1,64	±0,63	2,673	5	0,750	
Rehberlik servisine gönderme	2,80	±0,92	3,60	±1,14	3,05	±1,05	3,38	±0,99	3,69	±1,23	3,79	±1,25	9,749	5	0,083	
Okul dışı uzmandan yardım alma	2,00	±1,15	1,75	±0,85	2,05	±1,15	1,79	±0,84	1,88	±1,07	2,21	±0,97	2,499	5	0,777	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,20	±0,79	3,30	±1,03	3,05	±1,10	2,97	±1,27	3,38	±1,36	3,50	±1,09	3,459	5	0,630	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	2,00	±0,67	1,60	±0,75	1,70	±0,98	2,06	±0,98	1,77	±0,99	1,93	±1,14	4,974	5	0,419	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,70	±1,49	2,00	±1,03	2,15	±1,46	2,41	±1,02	2,50	±1,21	2,57	±1,22	4,493	5	0,481	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,70	±1,06	2,50	±1,28	2,85	±1,35	2,18	±1,11	2,58	±1,33	2,50	±1,40	3,756	5	0,585	
Sınav veya koşu yaptırma	4,00	±1,15	2,85	±1,27	2,60	±1,19	2,38	±1,07	2,23	±1,21	1,86	±1,17	19,263	5	0,002*	1-3 ; 1-4 1-5 ; 1-6
Grup baskısı uygulama	2,90	±1,10	2,10	±1,25	2,05	±1,10	2,32	±1,20	2,00	±1,17	2,21	±1,25	5,521	5	0,356	
Not düşürme	2,30	±1,16	1,80	±0,95	1,75	±0,91	1,85	±1,08	1,54	±0,95	1,79	±1,05	5,399	5	0,369	
Öğrenciye bağırma	2,80	±1,14	2,40	±0,99	2,35	±0,88	2,50	±0,86	1,88	±0,91	1,64	±0,84	14,468	5	0,013*	1-6

*(p<0,05)

Kruskal Wallis testiyle yapılan analiz sonucunda, üç stratejide istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Bunlar; “Aileyle iletişime geçme”, “Şınav veya koşu yaptırma, “ ve “Öğrenciye bağırma” stratejileridir.

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Aileyle iletişime geçme” stratejisinde, 26-30 yaş arası ($X=2.65$) beden eğitimi öğretmenleri ile 31-35 yaş arası ($X=3.65$); 41-45 yaş arası ($X=3.62$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

“Şınav veya koşu yaptırma” stratejisinde, 25 yaş altı ($X=4.00$) beden eğitimi öğretmenleri ile 31-35 yaş ($X=2.60$); 36-40 yaş ($X=2.38$); 41-45 yaş ($X=2.23$); 46 yaş ve üzeri ($X=1.86$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0.05$).

“Öğrenciye bağırma” stratejisinde, 25 yaş altı ($X=2.80$) beden eğitimi öğretmenleri ile 46 yaş ve üzeri ($X= 1.64$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0.05$).

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarının kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği söylenebilir.

Tablo 31: Beden eğitimi öğretmenlerin yaşlarına göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (3. tip öğrenci)	1 (25 ve altı, n=10)		2 (26-30 arası, n=20)		3 (31-35 arası, n=20)		4 (36-40 arası, n=34)		5 (41-45 arası, n=26)		6 (46 ve üzeri, n=14)		X ²	S d	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
	Öğrenciyi dersten atma	1,60	±0,84	1,35	±0,75	1,05	±0,22	1,32	±0,73	1,12	±0,43	1,07				
Teneffüse çıkarmama	1,80	±1,32	1,35	±0,67	1,55	±0,89	1,35	±0,77	1,42	±0,81	1,36	±0,74	2,426	5	0,788	
İdareye gönderme	2,50	±1,27	2,35	±1,18	2,05	±1,23	1,76	±1,13	2,08	±1,02	1,93	±0,92	6,766	5	0,239	
Bir kenarda bekletme	3,30	±1,57	2,00	±1,38	1,90	±1,17	1,97	±1,11	1,92	±1,16	1,36	±0,74	12,110	5	0,033*	1-3 ; 1-4 1-5 ; 1-6
Aileyle iletişime geçme	3,70	±0,67	3,75	±0,97	4,10	±1,02	3,38	±1,04	4,31	±0,88	3,93	±1,07	14,752	5	0,011*	4-5
Görmezden gelme	2,10	±1,29	2,40	±1,35	1,95	±0,89	1,88	±1,20	1,54	±0,90	1,50	±0,94	8,281	5	0,141	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,70	±0,82	3,95	±1,05	3,40	±1,27	3,62	±1,10	3,50	±1,03	4,21	±0,80	7,021	5	0,219	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	4,00	±1,25	3,55	±1,39	3,20	±1,44	3,53	±1,33	3,38	±1,42	3,29	±1,20	3,052	5	0,692	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,90	±1,29	4,05	±1,00	3,85	±0,99	3,91	±1,03	4,15	±0,88	4,14	±1,03	1,732	5	0,885	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,40	±1,35	2,55	±1,43	3,05	±1,36	2,62	±1,23	2,46	±1,14	2,14	±1,17	4,482	5	0,482	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,00	±1,33	3,25	±0,97	3,35	±1,09	3,26	±1,08	3,42	±1,30	3,64	±1,01	2,342	5	0,800	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,90	±1,37	3,30	±1,38	3,30	±1,17	3,94	±0,98	3,85	±1,22	3,86	±1,23	6,446	5	0,265	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,90	±0,99	3,40	±1,10	3,30	±1,08	3,47	±1,24	3,81	±1,20	3,57	±0,85	4,936	5	0,424	
Sözleşme imzalama	1,90	±1,52	2,00	±1,38	1,75	±1,21	1,88	±1,07	1,81	±1,13	2,21	±1,25	2,447	5	0,784	
Fiziksel ceza uygulama	1,50	±1,08	1,35	±0,75	1,30	±0,73	1,29	±0,63	1,31	±0,68	1,36	±0,74	0,083	5	1,000	
Direkt tartışmaya girme	1,80	±0,79	1,45	±0,83	1,65	±1,14	1,65	±0,85	1,58	±0,99	1,21	±0,43	5,262	5	0,385	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	2,60	±0,97	2,35	±0,99	2,00	±1,12	2,18	±1,17	2,04	±1,08	1,86	±0,86	5,291	5	0,381	
Rehberlik servisine gönderme	2,80	±1,23	3,70	±1,17	3,70	±1,22	3,79	±1,07	3,92	±1,16	4,00	±1,04	7,038	5	0,218	
Okul dışı uzmandan yardım alma	2,30	±1,42	2,00	±1,08	2,35	±1,14	1,97	±1,03	2,00	±1,10	2,50	±1,09	3,994	5	0,550	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,70	±1,34	3,50	±0,89	3,45	±1,10	3,29	±1,27	3,58	±1,39	3,57	±1,09	1,762	5	0,881	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	2,60	±1,07	1,75	±0,97	1,85	±1,04	2,18	±1,09	1,88	±1,11	2,00	±1,18	6,398	5	0,269	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,80	±1,55	2,20	±1,15	2,20	±1,40	2,68	±1,25	2,65	±1,20	2,71	±1,27	4,582	5	0,469	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,70	±1,25	2,70	±1,30	2,85	±1,35	2,24	±1,28	2,85	±1,49	2,50	±1,40	4,209	5	0,520	
Şınav veya koşu yaptırma	4,10	±0,71	3,00	±1,34	2,80	±1,44	2,56	±1,21	2,42	±1,24	1,93	±1,21	23,117	5	0,000*	1-2 ; 1-3 1-4 ; 1-5 1-6
Grup baskısı uygulama	3,10	±0,88	2,40	±1,19	2,30	±1,30	2,56	±1,26	2,23	±1,37	2,43	±1,34	5,151	5	0,398	
Not düşürme	2,90	±1,37	2,25	±1,33	2,05	±1,36	2,12	±1,30	1,81	±1,33	1,86	±1,17	7,346	5	0,196	
Öğrenciye bağırma	3,40	±0,84	2,65	±0,99	2,85	±1,35	2,85	±1,10	2,04	±0,96	1,79	±0,89	20,485	5	0,001	1-5 ; 1-6

*(p<0,05)

Kruskal Wallis testiyle yapılan analiz sonucunda, üç stratejide istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Bunlar; “Bir kenarda bekletme”, “Aileyle iletişime geçme” ve “Şınav veya koşu yaptırma”, stratejileridir.

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Bir kenarda bekletme” stratejisinde, 25 yaş altı ($X=3.30$) beden eğitimi öğretmenleri ile 31-35 yaş arası ($X=1.90$); 36-40 yaş arası ($X=1.97$); 41-45 yaş arası ($X=1.92$); 46 yaş ve üzeri ($X=1.36$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

“Aileyle iletişime geçme” stratejisinde, 36-40 yaş arası ($X=3.38$) beden eğitimi öğretmenleri ile 41-45 yaş arası ($X=4.31$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

“Şınav veya koşu yaptırma” stratejisinde, 25 yaş ve altı ($X=4.10$) beden eğitimi öğretmenleri ile 26-30 yaş arası ($X=3.00$); 31-35 yaş arası ($X=2.80$); 36-40 yaş arası ($X=2.56$); 41-45 yaş arası ($X=2.42$); 46 yaş ve üzeri ($X=1.93$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

“Öğrenciye bağırma” stratejisinde, 25 yaş altı ($X=3.40$) beden eğitimi öğretmenleri ile 41-45 yaş arası ($X=2.04$); 46 yaş üzeri ($X=2.04$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarının kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği söylenebilir.

Tablo 32: Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri sınıf mevcuduna göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (1. tip öğrenci)	1 (20'den az, n=27)		2 (21-25 arası, n=41)		3 (26-30 arası, n=38)		4 (31 ve üzeri, n=34)		X ²	S d	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,04	±0,19	1,15	±0,42	1,08	±0,49	1,06	±0,24	3,735	4	0,443	
Teneffüse çıkarmama	1,26	±0,71	1,27	±0,59	1,26	±0,60	1,00	±0,00	3,975	4	0,409	
İdareye gönderme	1,44	±0,70	1,49	±0,64	1,66	±0,91	1,28	±0,46	2,180	4	0,703	
Bir kenarda bekletme	1,63	±0,79	1,51	±0,81	1,68	±0,96	1,50	±0,71	1,860	4	0,761	
Aileyle iletişime geçme	2,81	±1,11	2,68	±1,11	2,76	±1,24	3,28	±1,27	4,585	4	0,333	
Görmezden gelme	2,07	±1,11	1,90	±0,94	2,08	±1,36	2,06	±1,30	0,554	4	0,968	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,59	±0,89	3,49	±1,21	3,32	±1,09	3,67	±0,91	1,871	4	0,759	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,33	±1,24	3,20	±1,03	2,84	±1,24	3,22	±1,11	3,040	4	0,551	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	4,00	±0,83	3,93	±1,08	3,87	±1,04	3,83	±1,20	0,233	4	0,994	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	1,81	±0,92	1,78	±0,94	2,03	±1,03	1,83	±1,15	1,711	4	0,789	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,52	±1,09	3,20	±1,05	3,32	±1,04	3,33	±1,28	2,004	4	0,735	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,56	±1,15	3,63	±1,36	3,76	±1,13	4,11	±1,18	3,868	4	0,424	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,85	±0,99	3,44	±1,05	3,66	±1,02	4,00	±0,84	5,403	4	0,248	
Sözleşme imzalama	1,41	±0,80	1,71	±1,01	1,61	±0,95	1,39	±0,85	4,003	4	0,406	
Fiziksel ceza uygulama	1,11	±0,42	1,12	±0,46	1,13	±0,41	1,17	±0,51	1,438	4	0,837	
Direkt tartışmaya girme	1,33	±0,62	1,34	±0,66	1,21	±0,47	1,44	±0,78	1,433	4	0,838	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,93	±1,17	1,93	±0,93	1,42	±0,79	1,61	±0,92	9,278	4	0,055	
Rehberlik servisine gönderme	1,73	±0,97	3,04	±1,34	2,66	±1,13	3,24	±1,22	4,544	4	0,337	
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,56	±0,75	1,54	±0,71	1,84	±0,89	2,11	±1,08	5,794	4	0,215	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,11	±1,19	3,02	±1,04	2,84	±1,26	2,78	±1,59	1,379	4	0,848	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	2,00	±0,96	1,66	±0,79	1,68	±1,12	2,06	±1,00	6,148	4	0,188	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,44	±1,31	1,95	±1,07	2,32	±0,99	2,33	±1,03	4,253	4	0,373	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,04	±1,19	2,41	±1,20	2,42	±1,20	2,44	±1,38	2,964	4	0,564	
Şınav veya koşu yaptırma	2,30	±1,41	2,39	±1,07	2,13	±1,23	2,44	±0,98	2,331	4	0,675	
Grup baskısı uygulama	1,81	±0,96	2,02	±1,17	1,97	±1,13	2,17	±1,15	2,246	4	0,691	
Not düşürme	1,22	±0,58	1,41	±0,67	1,76	±0,88	1,28	±0,57	10,663	4	0,031*	1-3
Öğrenciye bağırma	2,04	±0,85	1,93	±0,88	1,89	±0,73	1,83	±0,92	1,700	4	0,791	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri sınıf mevcudu ve istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin sıklığında sadece birinde fark bulunmuştur. Bu strateji: “Not düşürme” dir ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Not düşürme” stratejisinde, 20’den az ($X=1.22$) sınıf mevcudu ile 26-30 arası ($X=1.76$) sınıf mevcudu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışının, ders işledikleri sınıf mevcutlarının stratejilerin kullanım sıklığı etkilemediği söylenebilir.

Tablo 33: Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri sınıf mevcuduna göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (2. tip öğrenci)	1 (20'den az, n=27)		2 (21-25 arası, n=41)		3 (26-30 arası, n=38)		4 (31 ve üzeri, n=34)		χ^2	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,19	±0,62	1,15	±0,48	1,16	±0,59	1,06	±0,24	0,745	4	0,946	
Teneffüse çıkarmama	1,33	±0,68	1,32	±0,61	1,39	±0,68	1,17	±0,51	2,521	4	0,641	
İdareye gönderme	1,78	±0,97	1,71	±0,75	1,97	±1,10	1,39	±0,50	3,755	4	0,440	
Bir kenarda bekletme	1,81	±1,00	1,63	±0,97	1,97	±1,20	1,61	±0,78	2,655	4	0,617	
Aileyle iletişime geçme	3,15	±1,03	3,27	±1,03	3,29	±1,09	3,39	±1,09	2,989	4	0,560	
Görmezden gelme	2,00	±1,14	2,02	±1,04	1,97	±1,28	1,78	±1,00	1,128	4	0,890	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,70	±0,91	3,61	±1,12	3,45	±1,03	3,67	±0,84	1,721	4	0,787	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,37	±1,15	3,27	±1,12	3,08	±1,08	3,33	±0,91	2,162	4	0,706	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	4,04	±0,85	4,00	±1,00	3,92	±1,00	3,83	±1,20	0,331	4	0,988	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,15	±1,32	2,12	±1,10	2,34	±1,10	2,22	±1,06	1,264	4	0,867	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,26	±1,02	3,32	±1,06	3,29	±1,01	3,39	±1,20	0,160	4	0,997	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,48	±1,19	3,63	±1,24	3,71	±1,06	3,94	±1,16	2,931	4	0,569	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,78	±1,01	3,46	±0,98	3,42	±1,00	3,89	±0,90	7,136	4	0,129	
Sözleşme imzalama	1,44	±0,89	2,05	±1,16	1,68	±1,02	1,56	±0,86	8,619	4	0,071	
Fiziksel ceza uygulama	1,19	±0,48	1,24	±0,62	1,39	±0,72	1,17	±0,51	3,420	4	0,490	
Direkt tartışmaya girme	1,48	±0,89	1,46	±0,78	1,42	±0,92	1,39	±0,92	1,955	4	0,744	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,85	±1,10	2,17	±0,95	1,61	±0,86	1,67	±0,91	9,985	4	0,041*	-
Rehberlik servisine gönderme	3,48	±1,16	3,24	±1,04	3,61	±1,13	3,39	±1,24	2,263	4	0,688	
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,78	±0,93	1,85	±1,09	1,97	±0,85	2,11	±1,08	2,038	4	0,729	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,37	±1,15	3,29	±0,96	3,05	±1,27	3,06	±1,43	1,571	4	0,814	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,96	±0,94	1,78	±0,91	1,74	±1,03	2,06	±0,87	3,316	4	0,506	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,52	±1,31	2,24	±1,24	2,32	±1,12	2,50	±1,15	1,160	4	0,885	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,26	±1,13	2,61	±1,26	2,58	±1,31	2,44	±1,34	2,129	4	0,712	
Şınav veya koşu yaptırma	2,48	±1,53	2,68	±1,21	2,39	±1,22	2,56	±1,04	2,321	4	0,677	
Grup baskısı uygulama	1,96	±1,22	2,29	±1,19	2,24	±1,22	2,33	±1,08	2,359	4	0,670	
Not düşürme	1,37	±0,69	1,80	±1,14	2,18	±1,04	1,56	±0,70	12,034	4	0,017*	1-3
Öğrenciyi bağırma	2,37	±1,08	2,17	±1,00	2,34	±0,85	2,11	±0,96	3,087	4	0,543	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi analiz sonucunda, iki stratejinin sıklığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Bunlar; “Başka bir öğretmenden yardım isteme”, “Not düşürme”, stratejileridir.

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Başka bir öğretmenden yardım isteme” stratejisinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır($p>0.05$).

“Not düşürme” stratejisinde, 20’den az ($X=1.37$) sınıf mevcudu ile 26-30 arası ($X=2.18$) sınıf mevcudu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri sınıf mevcutlarının kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği söylenebilir.

Tablo 34: Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri sınıf mevcuduna göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (3. tip öğrenci)	1 (20'den az, n=27)		2 (21-25 arası, n=41)		3 (26-30 arası, n=38)		4 (31 ve üzeri, n=34)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,30	±0,72	1,17	±0,50	1,29	±0,69	1,17	±0,38	0,674	4	0,955	
Teneffüse çıkarmama	1,52	±0,98	1,44	±0,81	1,42	±0,76	1,33	±0,84	1,892	4	0,756	
İdareye gönderme	2,15	±1,26	2,02	±1,11	2,13	±1,19	1,78	±0,81	1,888	4	0,756	
Bir kenarda bekletme	2,04	±1,19	1,95	±1,40	2,03	±1,20	1,94	±1,11	0,891	4	0,926	
Aileyle iletişime geçme	3,74	±1,13	3,95	±0,84	3,84	±1,05	3,72	±1,18	3,526	4	0,474	
Görmezden gelme	2,15	±1,17	1,80	±1,10	1,87	±1,14	1,67	±1,08	2,932	4	0,569	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,78	±1,05	3,68	±1,19	3,58	±1,06	3,78	±0,88	1,143	4	0,887	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,74	±1,38	3,56	±1,38	3,16	±1,37	3,44	±1,15	5,126	4	0,275	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	4,15	±0,95	3,98	±0,99	4,03	±1,03	3,78	±1,06	1,661	4	0,798	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,44	±1,42	2,46	±1,29	2,74	±1,29	2,67	±0,97	2,039	4	0,729	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,37	±1,15	3,29	±1,12	3,37	±1,08	3,28	±1,23	0,194	4	0,996	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,48	±1,28	3,66	±1,24	3,74	±1,08	4,06	±1,26	4,564	4	0,335	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,67	±1,11	3,51	±1,19	3,34	±1,07	3,89	±1,08	8,280	4	0,082	
Sözleşme imzalama	1,67	±1,18	2,27	±1,36	1,74	±1,08	1,78	±0,94	6,915	4	0,140	
Fiziksel ceza uygulama	1,33	±0,78	1,27	±0,67	1,45	±0,80	1,22	±0,55	3,462	4	0,484	
Direkt tartışmaya girme	1,56	±0,75	1,61	±0,86	1,55	±1,01	1,50	±0,92	1,399	4	0,844	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	2,15	±1,06	2,39	±1,12	1,87	±0,99	2,17	±1,04	7,065	4	0,133	
Rehberlik servisine gönderme	3,59	±1,25	3,68	±1,15	3,89	±1,11	3,72	±1,18	1,099	4	0,894	
Okul dışı uzmandan yardım alma	2,04	±1,06	2,00	±1,20	2,24	±1,00	2,33	±1,19	2,530	4	0,639	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,52	±1,09	3,71	±1,01	3,24	±1,26	3,39	±1,50	2,768	4	0,597	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	2,33	±1,14	1,90	±0,92	1,74	±1,06	2,33	±1,24	7,051	4	0,133	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,78	±1,42	2,41	±1,32	2,47	±1,16	2,56	±1,20	1,160	4	0,885	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,41	±1,19	2,68	±1,46	2,66	±1,34	2,61	±1,42	1,915	4	0,751	
Şınav veya koşu yaptırma	2,74	±1,68	2,85	±1,30	2,55	±1,39	2,78	±0,94	1,396	4	0,845	
Grup baskısı uygulama	2,19	±1,24	2,46	±1,16	2,50	±1,39	2,72	±1,23	2,644	4	0,619	
Not düşürme	1,56	±1,12	2,17	±1,32	2,53	±1,43	1,83	±1,04	10,186	4	0,037*	1-3
Öğrenciyi bağırma	2,59	±1,12	2,51	±1,12	2,66	±1,24	2,50	±1,10	0,723	4	0,949	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, bir stratejide istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Bu strateji; “Not düşürme”dir.

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Not düşürme” stratejisinde, 20’den az ($X=1.56$) sınıf mevcudu ile 26-30 arası ($X=2.53$) sınıf mevcudu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri sınıf mevcudunun istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı stratejilerin kullanım sıklığını etkilemediği söylenebilir.

Tablo 35. Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğüne göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (1. tip öğrenci)	1 (500 m2'den az, n=66)		2 (501-1000 m2 arası, n=41)		3 (1001 m2 ve üstü, n=38)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,03	±0,17	1,17	±0,59	1,12	±0,33	3,343	3	0,342	
Teneffüse çıkarmama	1,24	±0,61	1,17	±0,50	1,29	±0,69	1,077	3	0,783	
İdareye gönderme	1,45	±0,68	1,51	±0,71	1,65	±0,93	0,494	3	0,920	
Bir kenarda bekletme	1,65	±0,90	1,49	±0,81	1,59	±0,62	1,481	3	0,687	
Aileyle iletişime geçme	2,68	±1,14	2,85	±1,15	3,29	±1,31	4,325	3	0,228	
Görmezden gelme	2,11	±1,25	1,95	±1,00	1,82	±1,19	2,390	3	0,496	
Olumlu bir eleştiriyi ile dikkatini çekme	3,47	±1,07	3,41	±1,09	3,71	±0,99	1,890	3	0,596	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,12	±1,20	3,27	±1,10	2,76	±1,15	3,051	3	0,384	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,88	±1,05	3,93	±1,03	4,00	±1,00	0,169	3	0,982	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	1,94	±1,02	1,76	±1,02	1,88	±0,78	1,402	3	0,705	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,45	±1,07	3,17	±1,18	3,18	±0,88	1,759	3	0,624	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,67	±1,26	3,90	±1,20	3,53	±1,12	1,909	3	0,591	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,71	±1,00	3,59	±1,07	3,76	±0,90	0,791	3	0,852	
Sözleşme imzalama	1,45	±0,81	1,59	±0,81	1,94	±1,43	2,075	3	0,557	
Fiziksel ceza uygulama	1,12	±0,41	1,12	±0,46	1,18	±0,53	3,913	3	0,271	
Direkt tartışmaya girme	1,24	±0,63	1,39	±0,54	1,41	±0,71	6,230	3	0,101	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,80	±0,98	1,63	±0,94	1,65	±1,00	1,973	3	0,578	
Rehberlik servisine gönderme	2,82	±1,29	3,20	±1,17	3,24	±1,35	3,789	3	0,285	
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,59	±0,74	1,66	±0,82	2,35	±1,06	10,547	3	0,014*	1-3 ; 2-3
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	2,73	±1,22	3,27	±1,23	3,06	±1,09	5,066	3	0,167	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,77	±0,96	1,68	±0,96	2,18	±1,01	3,908	3	0,272	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,24	±1,14	2,10	±1,07	2,47	±1,07	3,628	3	0,305	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,44	±1,25	2,10	±1,24	2,53	±1,01	3,576	3	0,311	
Şınav veya koşu yaptırma	2,39	±1,16	2,07	±1,13	2,47	±1,37	2,456	3	0,483	
Grup baskısı uygulama	1,88	±1,06	2,24	±1,20	1,76	±0,97	3,321	3	0,345	
Not düşürme	1,42	±0,70	1,54	±0,81	1,41	±0,71	1,364	3	0,714	
Öğrenciyi bağırma	1,94	±0,86	1,90	±0,83	1,94	±0,75	0,164	3	0,983	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğü ve istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerden sadece birinde fark bulunmuştur. “Okul dışı uzmandan yardım alma” stratejisinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Okul dışı uzmandan yardım alma” stratejisinde, 500 m²'den az ($X=1.59$) ders işlenen alanın büyüklüğü ile 1001 m² üzeri ($X=2.53$) ve 501-1000 m² arası ($X=1.66$) ders işlenen alanın büyüklüğü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğünün kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği düşünülebilir.

Tablo 36. Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğüne göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (2. tip öğrenci)	1 (500m2'den az, n=66)		2 (501-1000 m2 arası, n=41)		3 (1001 m2 ve üstü, n=38)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,12	±0,51	1,17	±0,59	1,18	±0,39	2,767	3	0,429	
Teneffüse çıkarmama	1,29	±0,58	1,34	±0,69	1,41	±0,71	0,732	3	0,866	
İdareye gönderme	1,77	±0,91	1,73	±0,90	1,76	±0,97	0,122	3	0,989	
Bir kenarda bekletme	1,83	±1,10	1,71	±0,98	1,71	±0,85	0,264	3	0,967	
Aileyle iletişime geçme	3,11	±1,08	3,39	±1,02	3,59	±0,87	4,998	3	0,172	
Görmezden gelme	2,09	±1,22	1,90	±0,97	1,65	±1,06	3,370	3	0,338	
Olumlu bir eleştiriyi ile dikkatini çekme	3,59	±0,94	3,51	±1,10	3,76	±1,03	1,963	3	0,580	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,26	±1,07	3,24	±1,14	3,18	±1,01	0,541	3	0,910	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,92	±1,00	4,02	±0,99	3,94	±1,03	0,260	3	0,967	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,32	±1,13	2,02	±1,23	2,24	±0,90	2,539	3	0,468	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,41	±1,07	3,17	±1,12	3,24	±0,75	1,515	3	0,679	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,56	±1,19	3,88	±1,14	3,59	±1,06	2,258	3	0,521	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,68	±0,91	3,44	±1,07	3,53	±1,07	2,195	3	0,533	
Sözleşme imzalama	1,59	±0,94	1,78	±0,99	2,18	±1,38	3,400	3	0,334	
Fiziksel ceza uygulama	1,27	±0,65	1,24	±0,58	1,29	±0,59	1,112	3	0,774	
Direkt tartışmaya girme	1,41	±1,01	1,46	±0,55	1,53	±0,87	5,875	3	0,118	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,92	±1,00	1,80	±0,93	1,71	±0,99	1,655	3	0,647	
Rehberlik servisine gönderme	3,38	±1,17	3,51	±1,03	3,41	±1,18	0,852	3	0,837	
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,89	±1,01	1,68	±0,82	2,53	±1,01	10,110	3	0,018*	1-3 ; 2-3
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,06	±1,19	3,34	±1,17	3,41	±1,06	2,666	3	0,446	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,74	±0,83	1,78	±1,01	2,41	±1,06	6,603	3	0,086	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,30	±1,21	2,29	±1,19	2,76	±1,15	3,563	3	0,313	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,65	±1,26	2,17	±1,24	2,71	±1,16	5,098	3	0,165	
Şınav veya koşu yaptırma	2,65	±1,21	2,34	±1,35	2,53	±1,23	2,257	3	0,521	
Grup baskısı uygulama	2,09	±1,11	2,49	±1,33	2,00	±1,06	2,695	3	0,441	
Not düşürme	1,79	±0,97	1,90	±1,14	1,53	±0,80	2,146	3	0,543	
Öğrenciyi bağırma	2,36	±0,92	2,15	±1,06	2,12	±0,86	1,838	3	0,607	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğü ve istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerden sadece birinde fark bulunmuştur. “Okul dışı uzmandan yardım alma” stratejisinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Okul dışı uzmandan yardım alma” stratejisinde, 500 m²'den az ($X=1.89$) ders işlenen alanın büyüklüğü ile 1001 m² üzeri ($X=2.53$) ve;

501-1000 m² arası ($X=1.68$) ders işlenen alanın büyüklüğü ile 1001 m² üzeri ($X=2.53$) ders işlenen alanın büyüklüğü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

Genel olarak Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğünün kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği söylenebilir.

Tablo 37. Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğüne göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (3. tip öğrenci)	1 (500m2'den az, n=66)		2 (501-1000 m2 arası, n=41)		3 (1001 m2 ve üstü, n=38)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,20	±0,53	1,24	±0,66	1,35	±0,70	1,991	3	0,574	
Teneffüse çıkarmama	1,47	±0,88	1,37	±0,77	1,47	±0,80	1,213	3	0,750	
İdareye gönderme	2,03	±1,19	2,10	±1,14	2,00	±0,87	0,862	3	0,835	
Bir kenarda bekletme	2,08	±1,29	1,90	±1,24	1,88	±1,05	0,739	3	0,864	
Aileyle iletişime geçme	3,74	±1,01	4,00	±1,00	3,82	±1,07	5,442	3	0,142	
Görmezden gelme	2,06	±1,23	1,66	±0,94	1,71	±1,05	4,209	3	0,240	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,70	±1,05	3,66	±1,11	3,71	±1,10	1,017	3	0,797	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,39	±1,39	3,59	±1,36	3,41	±1,18	1,832	3	0,608	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	4,00	±1,02	4,02	±0,96	3,94	±1,03	0,078	3	0,994	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,64	±1,27	2,41	±1,32	2,71	±1,16	1,898	3	0,594	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,45	±1,11	3,22	±1,19	3,12	±0,93	2,045	3	0,563	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,58	±1,20	3,93	±1,25	3,65	±1,06	3,118	3	0,374	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,55	±1,11	3,56	±1,16	3,53	±1,12	0,054	3	0,997	
Sözleşme imzalama	1,82	±1,14	1,90	±1,20	2,24	±1,44	1,522	3	0,677	
Fiziksel ceza uygulama+	1,30	±0,74	1,29	±0,64	1,53	±0,80	2,686	3	0,443	
Direkt tartışmaya girme	1,55	±1,01	1,59	±0,63	1,59	±0,94	3,665	3	0,300	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	2,21	±1,05	2,12	±1,12	1,94	±1,03	1,475	3	0,688	
Rehberlik servisine gönderme	3,79	±1,20	3,73	±1,07	3,53	±1,23	1,166	3	0,761	
Okul dışı uzmandan yardım alma	2,14	±1,19	1,90	±0,94	2,65	±1,00	7,870	3	0,069	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,42	±1,22	3,54	±1,21	3,53	±1,07	1,071	3	0,784	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,89	±0,98	1,93	±1,06	2,65	±1,32	5,648	3	0,130	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,50	±1,35	2,41	±1,20	2,94	±1,09	5,883	3	0,117	
çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,82	±1,37	2,20	±1,31	2,76	±1,20	6,091	3	0,107	
Şınav veya koşu yaptırma	2,86	±1,33	2,54	±1,43	2,65	±1,32	2,082	3	0,556	
Grup baskısı uygulama	2,33	±1,21	2,78	±1,35	2,12	±1,11	4,452	3	0,217	
Not düşürme	2,15	±1,39	2,17	±1,30	1,71	±0,99	2,489	3	0,477	
Öğrenciye bağırma	2,79	±1,18	2,39	±1,09	2,18	±0,95	5,101	3	0,165	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğü ve istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir ($p>0,05$).

Beden eğitimi öğretmenlerinin ders işledikleri alanın büyüklüğünün kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği sonucuna varılmıştır.

Tablo 38. Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun mevcuduna göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (1. tip öğrenci)	1 (500'den az, n=73)		2 (501-1000 arası, n=35)		3 (1001 ve üstü, n=16)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,08	±0,32	1,14	±0,55	1,00	±0,00	1,385	2	0,500	
Teneffüse çıkarmama	1,29	±0,66	1,20	±0,53	1,00	±0,00	3,729	2	0,155	
İdareye gönderme	1,44	±0,67	1,71	±0,86	1,31	±0,60	3,910	2	0,142	
Bir kenarda bekletme	1,60	±0,81	1,60	±0,88	1,50	±0,89	0,436	2	0,804	
Aileyle iletişime geçme	2,79	±1,13	2,91	±1,29	2,75	±1,18	0,330	2	0,848	
Görmezden gelme	2,16	±1,20	1,89	±1,08	1,63	±1,09	3,901	2	0,142	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,52	±1,11	3,51	±1,04	3,25	±0,93	1,317	2	0,518	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,18	±1,15	3,20	±1,18	2,69	±1,14	2,795	2	0,247	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,90	±1,02	4,11	±0,93	3,50	±1,21	3,197	2	0,202	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	1,88	±0,93	1,91	±1,15	1,75	±0,93	0,324	2	0,850	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,40	±1,09	3,26	±1,04	3,13	±1,20	0,666	2	0,717	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,63	±1,23	4,00	±1,16	3,56	±1,26	2,746	2	0,253	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,67	±0,96	3,63	±1,17	3,81	±0,91	0,321	2	0,852	
Sözleşme imzalama	1,62	±0,97	1,54	±0,89	1,38	±0,81	1,121	2	0,571	
Fiziksel ceza uygulama	1,11	±0,43	1,20	±0,53	1,06	±0,25	1,720	2	0,423	
Direkt tartışmaya girme	1,30	±0,62	1,37	±0,65	1,25	±0,58	0,656	2	0,720	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,84	±1,08	1,60	±0,69	1,50	±0,89	1,800	2	0,407	
Rehberlik servisine gönderme	2,89	±1,24	3,29	±1,30	2,88	±1,26	2,366	2	0,306	
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,63	±0,75	1,77	±0,94	2,00	±1,03	1,751	2	0,417	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,01	±1,17	2,97	±1,27	2,63	±1,36	1,323	2	0,516	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,92	±1,00	1,57	±0,92	1,75	±0,93	4,045	2	0,132	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,21	±1,20	2,26	±0,89	2,25	±1,13	0,446	2	0,800	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,34	±1,25	2,37	±1,31	2,25	±0,93	0,003	2	0,999	
Şınav veya koşu yaptırma	2,36	±1,26	2,26	±1,09	2,13	±1,02	0,310	2	0,856	
Grup baskısı uygulama	1,95	±1,08	2,17	±1,18	1,75	±1,06	1,915	2	0,384	
Not düşürme	1,38	±0,68	1,80	±0,87	1,06	±0,25	13,688	2	0,001*	1-2 ; 2-3
Öğrenciye bağırma	1,95	±0,83	1,94	±0,84	1,81	±0,83	0,460	2	0,794	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun mevcudu ve istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerden sadece birinde fark bulunmuştur. “Not düşürme” stratejisinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Not düşürme” stratejisinde, 500’den az ($X=1.38$) okul mevcudu ile 501-1000 arası ($X=1.80$) okul mevcudu arasında ve;

501-1000 arası ($X=1.80$) okul mevcudu ile 1001 ve üstü ($X=1.06$) okul mevcudu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

Genel olarak Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun mevcudu, kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği söylenebilir.

Tablo 39. Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun mevcuduna göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (2. tip öğrenci)	1 (500'den az, n=73)		2 (501-1000 arası, n=35)		3 (1001 ve üstü, n=16)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,14	±0,48	1,23	±0,69	1,00	±0,00	1,916	2	0,384	
Teneffüse çıkarmama	1,34	±0,65	1,29	±0,62	1,31	±0,60	0,266	2	0,875	
İdareye gönderme	1,70	±0,84	2,00	±1,06	1,50	±0,73	3,089	2	0,213	
Bir kenarda bekletme	1,82	±1,03	1,71	±0,99	1,69	±1,14	0,612	2	0,736	
Aileyle iletişime geçme	3,23	±1,03	3,46	±1,15	3,00	±0,82	3,239	2	0,198	
Görmezden gelme	2,16	±1,19	1,80	±1,08	1,44	±0,63	6,194	2	0,045*	-
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,64	±1,05	3,54	±0,98	3,44	±0,89	0,956	2	0,620	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,26	±1,09	3,31	±1,21	3,00	±0,63	1,420	2	0,492	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,93	±0,98	4,14	±0,94	3,69	±1,14	2,290	2	0,318	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,19	±1,20	2,29	±1,13	2,13	±0,89	0,270	2	0,874	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,34	±1,02	3,31	±1,05	3,13	±1,20	0,249	2	0,883	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,60	±1,18	3,89	±1,11	3,50	±1,21	1,960	2	0,375	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,64	±0,98	3,54	±1,07	3,38	±0,89	1,162	2	0,559	
Sözleşme imzalama	1,77	±1,07	1,77	±1,09	1,50	±0,73	0,456	2	0,796	
Fiziksel ceza uygulama	1,25	±0,60	1,40	±0,74	1,06	±0,25	3,241	2	0,198	
Direkt tartışmaya girme	1,45	±0,83	1,49	±0,95	1,31	±0,79	0,890	2	0,641	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,95	±1,05	1,74	±0,82	1,69	±0,87	0,977	2	0,614	
Rehberlik servisine gönderme	3,37	±1,06	3,63	±1,26	3,250	±1,06	2,009	2	0,366	
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,88	±0,94	2,00	±1,08	1,88	±0,96	0,186	2	0,911	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,16	±1,13	3,34	±1,26	3,06	±1,18	1,131	2	0,568	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,96	±0,98	1,66	±0,94	1,75	±0,77	3,046	2	0,218	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,33	±1,28	2,46	±1,09	2,31	±1,08	0,667	2	0,716	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,58	±1,27	2,43	±1,33	2,31	±1,01	0,673	2	0,714	
Şınav veya koşu yaptırma	2,60	±1,34	2,51	±1,15	2,25	±1,13	0,859	2	0,651	
Grup baskısı uygulama	2,15	±1,17	2,43	±1,24	2,00	±1,10	1,784	2	0,410	
Not düşürme	1,58	±0,82	2,40	±1,24	1,44	±0,63	13,922	2	0,001*	1-2 ; 2-3
Öğrenciyi bağırma	2,27	±0,98	2,23	±0,94	2,25	±1,00	0,024	2	0,988	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun mevcudu ve istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerden ikisinde fark bulunmuştur. Bunlar: “Görmezden gelme” ve “Not düşürme ” stratejilerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Görmezden gelme” stratejisinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark çıkmamıştır ($p<0.05$).

“Not düşürme” stratejisinde, 500’den az ($X=1.58$) okul mevcudu ile 501-1000 arası ($X=2.40$) okul mevcudu ve;

501-1000 arası ($X=2.40$) okul mevcudu ile 1001 ve üstü ($X=1.44$) okul mevcudu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun mevcudu, kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği sonucuna varılmıştır.

Tablo 40. Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun mevcuduna göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (3. tip öğrenci)	1 (500'den az, n=73)		2 (501-1000 arası, n=35)		3 (1001 ve üstü, n=16)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,25	±0,60	1,29	±0,71	1,06	±0,25	1,280	2	0,527	
Teneffüse çıkarmama	1,47	±0,85	1,40	±0,81	1,38	±0,81	0,561	2	0,755	
İdareye gönderme	1,97	±1,11	2,34	±1,16	1,75	±1,06	4,663	2	0,097	
Bir kenarda bekletme	2,07	±1,29	1,91	±1,17	1,81	±1,17	0,525	2	0,769	
Aileyle iletişime geçme	3,89	±0,99	3,91	±1,09	3,44	±0,89	3,558	2	0,169	
Görmezden gelme	2,05	±1,18	1,77	±1,11	1,31	±0,60	5,975	2	0,050	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,68	±1,14	3,71	±0,99	3,63	±0,96	0,240	2	0,887	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,51	±1,34	3,49	±1,38	3,19	±1,33	0,876	2	0,645	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,99	±1,03	4,09	±0,98	3,88	±0,89	0,775	2	0,679	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,51	±1,33	2,74	±1,31	2,50	±0,82	0,916	2	0,633	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,36	±1,12	3,37	±1,11	3,13	±1,15	0,519	2	0,771	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,59	±1,26	4,00	±1,08	3,56	±1,15	2,975	2	0,226	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,66	±1,04	3,37	±1,24	3,44	±1,21	1,226	2	0,542	
Sözleşme imzalama	1,99	±1,31	1,74	±1,12	1,88	±0,81	1,201	2	0,548	
Fiziksel ceza uygulama	1,29	±0,70	1,54	±0,85	1,06	±0,25	6,615	2	0,037*	-
Direkt tartışmaya girme	1,56	±0,85	1,63	±0,97	1,44	±0,89	0,937	2	0,626	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	2,25	±1,12	2,03	±1,01	1,94	±0,93	1,384	2	0,500	
Rehberlik servisine gönderme	3,70	±1,13	3,91	±1,25	3,50	±1,1	2,304	2	0,316	
Okul dışı uzmandan yardım alma	2,12	±1,07	2,17	±1,27	2,06	±0,93	0,005	2	0,998	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,48	±1,11	3,43	±1,36	3,56	±1,21	0,097	2	0,953	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	2,14	±1,08	1,69	±0,96	2,13	±1,20	4,782	2	0,092	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,52	±1,36	2,66	±1,19	2,31	±1,08	1,026	2	0,599	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,70	±1,35	2,57	±1,44	2,25	±1,13	1,354	2	0,508	
Şınav veya koşu yaptırma	2,93	±1,48	2,54	±1,15	2,19	±1,05	4,331	2	0,115	
Grup baskısı uygulama	2,45	±1,27	2,57	±1,29	2,19	±1,17	1,060	2	0,588	
Not düşürme	1,86	±1,21	2,86	±1,46	1,50	±0,63	14,909	2	0,001*	1-2 ; 2-3
Öğrenciyi bağırma	2,64	±1,13	2,49	±1,12	2,44	±1,26	0,854	2	0,653	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun mevcudu ve istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerden ikisinde fark bulunmuştur. Bunlar: “Fiziksel ceza uygulama” ve “Not düşürme” stratejilerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Fiziksel ceza uygulama” stratejisinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark çıkmamıştır ($p<0.05$).

“Not düşürme” stratejisinde, 500’den az ($X=1.86$) okul mevcudu ile 501-1000 arası ($X=2.86$) okul mevcudu ve;

501-1000 arası ($X=2.86$) okul mevcudu ile 1001 ve üstü ($X=1.50$) okul mevcudu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$).

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun mevcudu, kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği görülmüştür.

Tablo 41. Beden eğitimi öğretmenlerinin aynı ders ortamını paylaşımına göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (1. tip öğrenci)	1 (0-Hiç, n=61)		2 (1-12 ders saati, n=30)		3 (13 ders saati ve üstü, n=33)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzelme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,08	±0,28	1,17	±0,65	1,03	±0,17	0,927	2	0,629	
Teneffüse çıkarmama	1,26	±0,63	1,23	±0,57	1,15	±0,51	1,232	2	0,540	
İdareye gönderme	1,48	±0,67	1,63	±0,89	1,42	±0,66	0,673	2	0,714	
Bir kenarda bekletme	1,61	±0,78	1,63	±0,85	1,52	±0,94	1,312	2	0,519	
Aileyle iletişime geçme	2,70	±1,15	3,13	±1,20	2,76	±1,20	2,496	2	0,287	
Görmezden gelme	2,26	±1,22	1,90	±0,99	1,67	±1,11	6,635	2	0,036*	-
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,46	±1,12	3,57	±1,01	3,45	±1,03	0,172	2	0,918	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,03	±1,14	3,30	±1,21	3,12	±1,17	1,201	2	0,549	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,93	±1,01	3,87	±1,11	3,91	±1,01	0,054	2	0,973	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	1,85	±0,95	1,90	±1,12	1,88	±0,96	0,032	2	0,984	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,34	±0,96	3,43	±1,07	3,18	±1,31	0,834	2	0,659	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,74	±1,20	3,77	±1,19	3,67	±1,31	0,049	2	0,976	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,59	±0,99	3,90	±0,92	3,64	±1,11	1,497	2	0,473	
Sözleşme imzalama	1,62	±0,99	1,70	±1,06	1,33	±0,60	2,139	2	0,343	
Fiziksel ceza uygulama	1,16	±0,52	1,17	±0,46	1,03	±0,17	2,190	2	0,335	
Direkt tartışmaya girme	1,26	±0,63	1,33	±0,55	1,39	±0,66	2,089	2	0,352	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,80	±1,03	1,80	±1,06	1,52	±0,71	1,398	2	0,497	
Rehberlik servisine gönderme	3,07	±1,21	3,10	±1,42	2,790	±1,22	1,247	2	0,536	
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,75	±0,85	1,70	±0,84	1,67	±0,89	0,393	2	0,822	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,05	±1,13	2,97	±1,19	2,76	±1,41	1,099	2	0,577	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,90	±0,93	1,77	±0,94	1,64	±1,08	3,697	2	0,157	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,21	±1,11	2,30	±1,06	2,18	±1,16	0,374	2	0,830	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,21	±1,17	2,90	±1,27	2,06	±1,14	8,457	2	0,015*	1-2 ; 2-3
Şınav veya koşu yaptırma	2,52	±1,18	2,27	±1,26	1,91	±1,04	6,132	2	0,047*	1-3
Grup baskısı uygulama	1,97	±0,98	2,00	±1,29	2,00	±1,17	0,127	2	0,939	
Not düşürme	1,33	±0,60	1,70	±0,99	1,48	±0,67	3,328	2	0,189	
Öğrenciye bağırma	1,97	±0,80	1,90	±0,88	1,88	±0,86	0,502	2	0,778	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin aynı ders ortamını paylaşımı ve istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerden üçünde fark bulunmuştur. “Görmezden gelme”, “Öğrencinin bir daha ki sefere istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme” ve “Şınav veya koşu yaptırma” stratejilerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Görmezden gelme” stratejisinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark çıkmamıştır ($p<0,05$).

“Öğrencinin bir daha ki sefere istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme” stratejisinde, ders ortamını hiç paylaşmayan ($X=2,21$) beden eğitimi öğretmenleri ile 1-12 ders saati paylaşan ($X=2,90$) beden eğitimi öğretmenleri ve;

1-12 ders saati paylaşan ($X=2,90$) beden eğitimi öğretmenleri ile 13 ders ve üstü ders saati paylaşan ($X=2,06$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$)

“Şınav veya koşu yaptırma” stratejisinde, ders ortamını hiç paylaşmayan ($X=2,52$) beden eğitimi öğretmenleri ile 13 ders saati ve üstü paylaşan ($X=1,91$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin aynı ders ortamını paylaşımının, kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği söylenebilir.

Tablo 42. Beden eğitimi öğretmenlerinin aynı ders ortamını paylaşımına göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (2. tip öğrenci)	1 (0-Hiç, n=61)		2 (1-12 ders saati, n=30)		3 (13 ders saati ve üstü, n=33)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,10	±0,30	1,27	±0,83	1,12	±0,48	0,409	2	0,815	
Teneffüse çıkarmama	1,31	±0,62	1,43	±0,73	1,24	±0,56	1,351	2	0,509	
İdareye gönderme	1,72	±0,80	1,93	±1,01	1,67	±0,99	1,693	2	0,429	
Bir kenarda bekletme	1,75	±0,98	1,87	±1,07	1,73	±1,10	0,558	2	0,756	
Aileyle iletişime geçme	3,11	±1,08	3,60	±0,89	3,24	±1,06	4,237	2	0,120	
Görmezden gelme	2,23	±1,17	1,77	±0,94	1,67	±1,11	7,367	2	0,025*	-
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,54	±1,09	3,63	±1,03	3,64	±0,82	0,035	2	0,983	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,13	±1,04	3,40	±1,25	3,30	±0,98	1,972	2	0,373	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,93	±1,00	3,93	±1,05	4,03	±0,95	0,218	2	0,897	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,15	±1,14	2,30	±1,24	2,24	±1,06	0,381	2	0,826	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,28	±0,90	3,50	±1,17	3,18	±1,18	1,828	2	0,401	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,64	±1,17	3,83	±1,05	3,58	±1,25	0,519	2	0,771	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,54	±0,96	3,73	±0,98	3,52	±1,06	0,665	2	0,717	
Sözleşme imzalama	1,80	±1,11	1,93	±1,17	1,42	±0,66	2,905	2	0,234	
Fiziksel ceza uygulama	1,28	±0,64	1,30	±0,65	1,21	±0,55	0,292	2	0,864	
Direkt tartışmaya girme	1,38	±0,76	1,57	±1,07	1,45	±0,83	0,557	2	0,757	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,89	±1,03	2,03	±1,03	1,64	±0,74	2,267	2	0,322	
Rehberlik servisine gönderme	3,51	±1,04	3,53	±1,28	3,18	±1,10	2,356	2	0,308	
Okul dışı uzmandan yardım alma	2,03	±1,08	1,93	±0,91	1,67	±0,82	2,414	2	0,299	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,25	±1,14	3,17	±1,12	3,15	±1,30	0,232	2	0,890	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,95	±0,90	1,80	±0,96	1,70	±1,02	2,878	2	0,237	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,36	±1,21	2,47	±1,22	2,27	±1,18	0,434	2	0,805	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,44	±1,18	3,00	±1,34	2,15	±1,20	7,124	2	0,028*	2-3
Şınav veya koşu yaptırma	2,90	±1,42	2,67	±1,21	2,45	±1,37	2,345	2	0,310	
Grup baskısı uygulama	2,43	±1,09	2,40	±1,45	2,55	±1,39	0,246	2	0,884	
Not düşürme	1,49	±0,74	2,07	±1,23	2,09	±1,07	9,298	2	0,010*	1-2 ; 1-3
Öğrenciyi bağırma	2,66	±1,11	2,30	±1,12	2,67	±1,22	2,305	2	0,316	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin aynı ders ortamını paylaşımı ve istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerden üç stratejide fark bulunmuştur. “Görmezden gelme”, “Öğrencinin bir daha ki sefere istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme” ve “Not düşürme” stratejilerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Görmezden gelme” stratejisinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p<0.05$).

“Öğrencinin bir daha ki sefere istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme” stratejisinde, 1-12 ders saati paylaşan ($X=3.00$) beden eğitimi öğretmenleri ile 13 ders saati ve üstü paylaşan ($X=2.15$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$)

“Not düşürme” stratejisinde, ders ortamını hiç paylaşmayan ($X=1.49$) beden eğitimi öğretmenleri ile , 1-12 ders saati paylaşan ($X=2.07$) beden eğitimi öğretmenleri ve;

ders ortamını hiç paylaşmayan ($X=1.49$) beden eğitimi öğretmenleri ile 13 ders saati ve üstü paylaşan ($X=2.09$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin aynı ders ortamını paylaşımının, kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği sonucuna varılmıştır.

Tablo 43. Beden eğitimi öğretmenlerinin aynı ders ortamını paylaşımına göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (3. tip öğrenci)	1 (0-Hiç, n=61)		2 (1-12 ders saati, n=30)		3 (13 ders saati ve üstü, n=33)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,21	±0,55	1,30	±0,75	1,21	±0,55	0,102	2	0,950	
Teneffüse çıkarmama	1,43	±0,85	1,57	±0,86	1,33	±0,78	1,829	2	0,401	
İdareye gönderme	1,98	±1,06	2,10	±1,06	2,12	±1,32	0,324	2	0,851	
Bir kenarda bekletme	1,97	±1,20	2,07	±1,26	1,97	±1,33	0,280	2	0,869	
Aileyle iletişime geçme	3,64	±1,05	4,17	±0,95	3,91	±0,95	5,460	2	0,065	
Görmezden gelme	2,13	±1,18	1,80	±1,06	1,48	±0,97	7,856	2	0,020*	1-3
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,54	±1,22	3,80	±0,89	3,85	±0,91	1,155	2	0,561	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,44	±1,28	3,40	±1,48	3,55	±1,37	0,222	2	0,895	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,92	±1,05	3,97	±1,07	4,18	±0,81	1,008	2	0,604	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,44	±1,35	2,70	±1,29	2,70	±1,10	1,532	2	0,465	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,21	±1,07	3,60	±1,13	3,30	±1,19	2,631	2	0,268	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,61	±1,21	3,90	±1,12	3,70	±1,26	1,139	2	0,566	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,51	±1,09	3,97	±0,81	3,24	±1,32	5,261	2	0,072	
Sözleşme imzalama	1,97	±1,28	2,00	±1,29	1,70	±0,95	0,656	2	0,721	
Fiziksel ceza uygulama	1,34	±0,77	1,40	±0,77	1,24	±0,56	0,825	2	0,662	
Direkt tartışmaya girme	1,54	±0,87	1,60	±0,93	1,58	±0,90	0,179	2	0,914	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	2,21	±1,14	2,27	±1,11	1,91	±0,84	1,505	2	0,471	
Rehberlik servisine gönderme	3,79	±1,11	3,63	±1,40	3,730	±1,01	0,191	2	0,909	
Okul dışı uzmandan yardım alma	2,20	±1,19	2,30	±1,09	1,85	±0,91	2,764	2	0,251	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,48	±1,18	3,33	±1,24	3,61	±1,17	0,769	2	0,681	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	2,11	±1,02	1,97	±1,10	1,85	±1,18	2,491	2	0,288	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,57	±1,32	2,60	±1,28	2,39	±1,20	0,461	2	0,794	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,57	±1,30	3,10	±1,42	2,21	±1,27	6,618	2	0,037*	2-3
Şınav veya koşu yaptırma	2,90	±1,42	2,67	±1,21	2,45	±1,37	2,345	2	0,310	
Grup baskısı uygulama	2,43	±1,09	2,40	±1,45	2,55	±1,39	0,246	2	0,884	
Not düşürme	1,74	±1,08	2,30	±1,47	2,58	±1,41	9,479	2	0,009*	1-3
Öğrenciye bağırma	2,66	±1,11	2,30	±1,12	2,67	±1,22	2,305	2	0,316	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi analiz sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin aynı ders ortamını paylaşımı ve istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerden üç stratejide fark bulunmuştur. “Görmezden gelme”, “Öğrencinin bir daha ki sefere istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme” ve “Not düşürme” stratejilerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Görmezden gelme” stratejisinde, ders ortamını hiç paylaşmayan ($X=2.13$) beden eğitimi öğretmenleri ile 13 ders saati ve üstü paylaşan ($X=1.48$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$)

“Öğrencinin bir daha ki sefere istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme” stratejisinde, 1-12 ders saati paylaşan ($X=3.10$) beden eğitimi öğretmenleri ile 13 ders saati ve üstü paylaşan ($X=2.21$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$)

“Not düşürme” stratejisinde, ders ortamını hiç paylaşmayan ($X=1.74$) beden eğitimi öğretmenleri ile, 13 ders saati ve üstü paylaşan ($X=2.58$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Genel olarak Beden eğitimi öğretmenlerinin aynı ders ortamını paylaşımının, kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği söylenebilir.

Tablo 44. Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptığı okulun yerleşim yerine göre istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (1. tip öğrenci)	1 (Köy, n=20)		2 (Kenar Mahalle, n=55)		3 (Küçük-Orta Şehir, n=49)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,15	±0,49	1,07	±0,26	1,08	±0,45	0,908	2	0,635	
Teneffüse çıkarmama	1,45	±0,83	1,24	±0,58	1,12	±0,44	5,117	2	0,077	
İdareye gönderme	1,50	±0,69	1,42	±0,69	1,59	±0,79	1,534	2	0,464	
Bir kenarda bekletme	1,45	±0,83	1,62	±0,83	1,61	±0,86	1,123	2	0,570	
Aileyle iletişime geçme	2,35	±1,04	3,04	±1,22	2,78	±1,14	4,731	2	0,094	
Görmezden gelme	2,30	±1,26	2,07	±1,15	1,84	±1,12	3,022	2	0,221	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,35	±1,09	3,49	±1,15	3,53	±0,96	0,307	2	0,858	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,05	±1,36	3,29	±1,12	2,96	±1,12	2,424	2	0,298	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,70	±0,92	4,11	±0,96	3,78	±1,12	3,861	2	0,145	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	1,95	±0,89	1,76	±0,90	1,96	±1,12	0,952	2	0,621	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	3,15	±1,14	3,45	±1,12	3,24	±1,03	1,419	2	0,492	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,40	±1,23	3,76	±1,26	3,82	±1,17	1,909	2	0,385	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,40	±0,99	3,73	±1,08	3,73	±0,93	1,976	2	0,372	
Sözleşme imzalama	1,35	±0,67	1,64	±0,85	1,57	±1,08	2,480	2	0,289	
Fiziksel ceza uygulama	1,20	±0,62	1,11	±0,42	1,12	±0,39	0,302	2	0,860	
Direkt tartışmaya girme	1,45	±0,69	1,27	±0,59	1,31	±0,62	1,683	2	0,431	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,70	±1,08	1,84	±1,00	1,61	±0,89	1,895	2	0,388	
Rehberlik servisine gönderme	2,50	±1,28	3,11	±1,24	3,080	±1,26	3,839	2	0,147	
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,50	±0,69	1,67	±0,82	1,86	±0,94	2,150	2	0,341	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	2,90	±0,97	2,93	±1,33	3,00	±1,21	0,283	2	0,868	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,55	±1,00	1,91	±0,95	1,78	±0,98	3,241	2	0,198	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	1,60	±0,94	2,49	±1,17	2,18	±0,99	10,126	2	0,006*	1-2
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	1,90	±1,02	2,27	±1,27	2,59	±1,21	5,177	2	0,075	
Sınav veya koşu yaptırma	2,70	±1,26	2,31	±1,20	2,12	±1,11	3,141	2	0,208	
Grup baskısı uygulama	2,25	±1,12	1,89	±1,12	1,98	±1,09	1,954	2	0,376	
Not düşürme	1,45	±0,89	1,44	±0,66	1,49	±0,77	0,344	2	0,842	
Öğrenciye bağırma	2,25	±1,07	1,84	±0,74	1,90	±0,80	2,228	2	0,328	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun yerleşimine göre ve istenmeyen 1. tip (hafif) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerden sadece birinde fark bulunmuştur. “Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme”, stratejisinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme” stratejisinde, köyde görev yapan ($X=1.60$) beden eğitimi öğretmenleri ile kenar mahallede görev yapan ($X=2.49$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$)

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun yerleşiminin, kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği görülmüştür.

Tablo 45. Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptığı okulun yerleşim yerine göre istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (2. tip öğrenci)	1		2		3		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltme Testi
	Köy (n=20)		Kenar Mahalle (n=55)		Küçük-Orta Şehir (n=49)					
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,20	±0,52	1,13	±0,47	1,14	±0,58	1,214	2	0,545	
Teneffüse çıkarmama	1,60	±0,75	1,29	±0,63	1,24	±0,56	5,863	2	0,053	
İdareye gönderme	1,90	±0,91	1,64	±0,87	1,84	±0,94	2,174	2	0,337	
Bir kenarda bekletme	1,70	±0,92	1,76	±1,04	1,82	±1,07	0,115	2	0,944	
Aileyle iletişime geçme	2,85	±1,09	3,42	±1,08	3,27	±0,95	3,293	2	0,193	
Görmezden gelme	2,35	±1,04	2,05	±1,22	1,71	±1,00	6,457	2	0,040*	-
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,50	±1,10	3,58	±1,05	3,63	±0,93	0,043	2	0,979	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,05	±1,15	3,40	±1,15	3,14	±0,96	2,759	2	0,252	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,80	±0,83	4,11	±0,94	3,86	±1,10	2,485	2	0,289	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,25	±1,29	2,11	±1,10	2,31	±1,12	0,760	2	0,684	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	2,95	±1,00	3,44	±1,08	3,31	±1,00	4,084	2	0,130	
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,30	±1,17	3,71	±1,20	3,78	±1,10	2,731	2	0,255	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,35	±1,04	3,67	±0,98	3,57	±0,98	1,447	2	0,485	
Sözleşme imzalama	1,45	±0,89	1,75	±0,95	1,84	±1,18	2,234	2	0,327	
Fiziksel ceza uygulama	1,35	±0,75	1,25	±0,62	1,24	±0,56	0,188	2	0,910	
Direkt tartışmaya girme	1,50	±0,69	1,47	±0,94	1,39	±0,84	1,356	2	0,508	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	1,85	±1,09	1,93	±1,02	1,78	±0,87	0,456	2	0,796	
Rehberlik servisine gönderme	2,90	±1,17	3,64	±1,02	3,41	±1,15	6,235	2	0,044*	1-2
Okul dışı uzmandan yardım alma	1,85	±0,93	1,84	±1,00	2,02	±0,99	1,190	2	0,552	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,10	±0,97	3,09	±1,29	3,37	±1,09	1,660	2	0,436	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,40	±0,60	1,93	±0,92	1,94	±1,05	5,176	2	0,075	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	1,75	±1,02	2,56	±1,17	2,39	±1,24	7,490	2	0,024*	1-2
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,05	±1,00	2,49	±1,27	2,69	±1,29	3,439	2	0,179	
Şınav veya koşu yaptırma	3,10	±1,37	2,55	±1,21	2,29	±1,21	5,389	2	0,068	
Grup baskısı uygulama	2,40	±1,19	2,16	±1,20	2,18	±1,18	0,796	2	0,672	
Not düşürme	1,70	±0,92	1,62	±0,78	2,02	±1,22	2,095	2	0,351	
Öğrenciye bağırma	2,65	±1,14	2,18	±0,92	2,18	±0,91	3,096	2	0,213	

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun yerleşimine göre ve istenmeyen 2. tip (orta) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerden üçünde fark bulunmuştur. “Görmezden gelme”, “Rehberlik servisine gönderme” ve “Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme” stratejisinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Görmezden gelme” stratejisinde, istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

“Rehberlik servisine gönderme” stratejisinde, köyde görev yapan ($X=2.90$) beden eğitimi öğretmenleri ile kenar mahallede görev yapan ($X=3.64$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$)

“Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme” stratejisinde, köyde görev yapan ($X=1.75$) beden eğitimi öğretmenleri ile kenar mahallede görev yapan ($X=2.56$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0.05$)

Genel olarak beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun yerleşiminin, kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği söylenebilir.

Tablo 46. Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptığı okulun yerleşim yerine göre istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Stratejiler (3. tip öğrenci)	1 Köy (n=20)		2 Kenar Mahalle (n=55)		3 Küçük-Orta Şehir (n=49)		X ²	Sd	P	Bonferroni Düzeltilme Testi
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss				
Öğrenciyi dersten atma	1,50	±0,83	1,16	±0,46	1,20	±0,61	4,295	2	0,117	
Teneffüse çıkarmama	1,85	±1,09	1,38	±0,78	1,33	±0,72	6,943	2	0,031*	-
İdareye gönderme	2,30	±1,30	1,89	±1,07	2,12	±1,11	2,212	2	0,331	
Bir kenarda bekletme	2,15	±1,46	1,89	±1,15	2,04	±1,26	0,551	2	0,759	
Aileyle iletişime geçme	3,70	±0,86	3,98	±1,10	3,73	±0,97	3,104	2	0,212	
Görmezden gelme	2,20	±1,06	1,96	±1,28	1,65	±0,93	4,014	2	0,134	
Olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	3,50	±1,28	3,60	±1,12	3,86	±0,91	1,348	2	0,510	
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme	3,45	±1,43	3,69	±1,33	3,20	±1,31	3,829	2	0,147	
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	3,85	±0,99	4,18	±0,92	3,86	±1,06	3,159	2	0,206	
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	2,55	±1,47	2,55	±1,36	2,61	±1,10	0,361	2	0,835	
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	2,70	±1,13	3,58	±1,12	3,31	±1,02	9,165	2	0,010*	1-2
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	3,15	±1,31	3,76	±1,19	3,86	±1,14	4,704	2	0,095	
Serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	3,30	±0,98	3,56	±1,24	3,63	±1,03	1,785	2	0,410	
Sözleşme imzalama	1,90	±1,37	1,89	±1,15	1,92	±1,20	0,110	2	0,947	
Fiziksel ceza uygulama	1,35	±0,75	1,35	±0,78	1,31	±0,65	0,002	2	0,999	
Direkt tartışmaya girme	1,75	±0,79	1,56	±0,90	1,49	±0,92	3,260	2	0,196	
Başka bir öğretmenden yardım isteme	2,30	±1,17	2,16	±1,10	2,06	±0,99	0,501	2	0,778	
Rehberlik servisine gönderme	3,30	±1,22	3,98	±1,11	3,63	±1,13	6,069	2	0,048*	-
Okul dışı uzmandan yardım alma	2,10	±1,02	2,02	±1,06	2,27	±1,19	1,073	2	0,585	
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	3,45	±1,00	3,42	±1,30	3,55	±1,14	0,272	2	0,873	
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1,95	±1,10	1,96	±0,98	2,08	±1,19	0,149	2	0,928	
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	2,00	±0,97	2,78	±1,32	2,47	±1,28	5,395	2	0,067	
Çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	2,35	±1,23	2,58	±1,42	2,73	±1,32	1,131	2	0,568	
Şınav veya koşu yaptırma	3,45	±1,54	2,82	±1,36	2,33	±1,16	9,304	2	0,010*	1-3
Grup baskısı uygulama	2,75	±1,12	2,47	±1,36	2,31	±1,19	2,150	2	0,341	
Not düşürme	2,10	±1,37	1,95	±1,22	2,27	±1,40	1,275	2	0,529	
Öğrenciye bağırma	3,15	±1,04	2,53	±1,21	2,39	±1,04	6,379	2	0,041*	1-3

*(p<0,05)

Yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun yerleşimine göre ve istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerden beşinde fark bulunmuştur. “Teneffüse çıkarmama”, “Öğrenciyi daha çok önemseme”, “Rehberlik servisine gönderme”, “Şınav veya koşu yaptırma ve “Öğrenciye bağırma” stratejilerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni düzeltme testi sonuçlarına göre; “Teneffüse çıkarmama” ve “Rehberlik servisine gönderme” stratejilerinde, istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

“Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme” stratejisinde, köyde görev yapan ($X=2,70$) beden eğitimi öğretmenleri ile kenar mahallede görev yapan ($X=3,58$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$)

“Şınav veya koşu yaptırma” stratejisinde, köyde görev yapan ($X=3,45$) beden eğitimi öğretmenleri ile küçük-orta şehirde görev yapan ($X=2,33$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$)

“Öğrenciye bağırma” stratejisinde, köyde görev yapan ($X=3,15$) beden eğitimi öğretmenleri ile küçük-orta şehirde görev yapan ($X=2,39$) beden eğitimi öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$)

Genel olarak Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun yerleşiminin, kullandıkları stratejilerin sıklığını etkilemediği sonucuna varılabilir.

BÖLÜM IV

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bulgulara göre beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenci tipi ayırmaksızın istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı en sık kullandıkları stratejiler: “Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme”, “Doğru davranışlar için ekstra puan verme”, “Eğer öğrenci dersin bir kısmında iyiyse serbest zaman ya da aktiviteyle ödüllendirme”, “Direkt yanlış yaptığını söylemektense, olumlu bir eleştiriyle dikkatini çekme” ve “Öğrenciyi daha çok önemseme ya da ilgi gösterme” olarak bulunmuştur. Bu bulgulara göre olumlu stratejilerin sıklıkla kullanıldığını görüyoruz. Fiziksel ceza ve tehdit etme gibi olumsuz stratejilerin çok az kullanıldığı gözlenmiştir. Beden eğitimi dersinde öğrencilerin hareket halinde olmaları, açık havada veya sınıfa göre daha büyük alanlarda dersin işlenmesi nedeniyle istenmeyen davranışlara karşı beden eğitimi öğretmenlerinin daha olumlu tepkiler verdiği söylenebilir.

Kulinna (2007)’nin “Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı tutum ve stratejileri” adlı çalışmasında ise “Direkt tartışmaya girme” stratejisi en sık kullanılan strateji olarak bulunmuştur. Bu strateji bulgularımızda 24. sırada yer almıştır. Bu sonuç çalışmamızı desteklememektedir. Fakat bizim çalışmamıza benzer bir şekilde “Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme”, en sık kullanılan stratejidir ve çalışmamızı desteklemektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenci tipi ayırmaksızın istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı en az kullandıkları stratejinin de “Öğrenciyi dersten atma” olduğu görüldü. Bu stratejiyi, “Fiziksel ceza uygulama” izlemektedir. Bu stratejiler az kullanılmasına rağmen öğretmenler bu stratejileri asla kullanmamalıdır. Çünkü bu stratejiler mevzuata aykırı ve disiplin soruşturması gereken davranışlardır. Bu nedenle beden eğitimi öğretmenlerinin bu davranışlarda bulunmaması gerekir.

Bu bulgunun Kulinna (2007)'nin "Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı tutum ve stratejileri" adlı çalışmasında, 1. sırada "Fiziksel ceza" stratejisi bulunmuştur. Bu sonuç bulgularımızla paralellik göstermektedir.

"Doğru davranışlar için ekstra puan verme" ve "Eğer öğrenci dersin bir kısmında iyiye serbest zaman ya da aktiviteyle ödüllendirme" çalışmamızda en sık kullanılan ilk altı strateji içinde yer alırken, Kulinna'nın çalışmasında 11 ve 16. sıralarda yer aldığı görülmüştür. Olumsuz stratejilerin az kullanımının nedeni beden eğitimi öğretmenlerinin derste oyun ve yarışmalarla öğrencilerle samimi bir ortam oluşturması olarak açıklanabilir.

Bulgularımızın aksine "Şınav veya koşu yaptırma", "Not düşürme", "Teneffüse çıkarmama" stratejileri Kulinna'nın çalışmasında daha sık kullanılmıştır. Bu bulguya göre cezalandırıcı stratejileri beden eğitimi öğretmenlerimizin Amerika'da ki beden eğitimi öğretmenlerinden az kullandığını söyleyebiliriz. Kulinna'nın Amerika'da yaptığı çalışmada rapor edilen 59 istenmeyen öğrenci davranışlarına bakıldığında, okula silah getirme, zorbalık, cinsel taciz ve uyuşturucu kullanımı görülmektedir. Bu tür istenmeyen şiddetli davranışlara karşı beden eğitimi öğretmenlerinin olumsuz stratejileri daha çok kullandıkları sonucuna varılabilir.

Aslan ve ark. (2011)'nin yaptığı "Öğretmenlerin beden eğitimi dersinde ortaya çıkan istenmeyen davranışlara karşı kullandıkları yöntemler" adlı çalışmasında en sık kullanılan 2. strateji "Olumlu davranışları ödüllendirmek" dir. Bu sonuç bulgularımızı desteklemektedir.

Keskin (2002)'in "Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları İstenmeyen Öğrenci Davranışları ve Kullandıkları Başetme Yolları" adlı çalışmasında, Güleç ve Alkış (2004)'in "Öğretmenlerin sınıf ortamında kullandıkları davranış değiştirme

stratejileri” adlı çalışmada, Aslan ve ark. (2011)’nın yaptığı çalışmada “Fiziksel ceza vermek”, “Öğrenciyi dersten çıkarmak”, “Öğrenciyi okul yöneticisine göndermek”, “Öğrenciyi teneffüse çıkarmamak” stratejileri en az kullanılan stratejidir. Bu sonuçlar bulgularımızı desteklemektedir.

Cinsiyet değişkenine ait bulgulara bakıldığında beden eğitimi öğretmenlerinin sadece istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları ”Not düşürme” ve “Öğrenciyi bağırma” stratejilerini kadınların erkeklere göre daha sık kullandığı gözlenmiştir. Bunun nedeni 1 ve 2. tip istenmeyen davranış gösteren öğrencide bu stratejilerin kullanılmasına gerek olmadığı, 3. tip (şiddetli) istenmeyen davranış gösteren öğrenciyeye daha sert tepki verildiği söylenebilir.

Diğer stratejilerin kullanım sıklıklarında fark görülmemiştir. Literatürde; Demir (2003), Özer (2009), Esen (2006), Kahraman (2006), Korkmaz ve ark. (2007), Özbebit (2007), Tolunay (2008), İnce (2011), Sezgin ve Duran (2010), Şenkulak (2010) ; istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı öğretmenlerin kullandıkları stratejiler, öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılık göstermemiştir. Bu sonuçlar, çalışmamızı desteklemektedir.

Teymuroğlu (2011)’nın yaptığı çalışmada, sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin sınıf içinde karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede kullandıkları yöntemlerden “özel olarak ilgilenirim” ve “fiziksel olarak ceza veririm” yöntemlerinde, cinsiyete göre fark bulunmuştur. Bu sonuç çalışmamızı desteklememektedir. Diğer yöntemlerde fark bulunmamıştır. Bu sonuç ise çalışmamıza paralellik göstermektedir.

Baysal (2009), Pehlivan (2012), Atcı (2004), Doğar (2013), Alay (2013)'ın çalışmalarında, retmenlerin cinsiyet değişkenine göre disiplin sorunlarına karşı kullandıkları çözüm yolları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuçlar çalışmamızı desteklememektedir.

Okul türü değişkenine bakıldığında; 3 tip öğrencide de stratejilerin kullanım sıklıkları açısından fark bulunmamıştır. Fakat ‘‘ğrenciye bağırma’’ ve ‘‘ğrencinin notunu düşürme’’ stratejileri 3. tip (şiddetli) ğrencide daha çok sık kullanıldığı gözlenmiştir. Bunun nedeni şiddetli istenmeyen davranış gösteren öğrenciye karşı retmenlerin önyargılı olarak davranmaları olabilir.

Korkmaz ve ark. (2007)'nın yaptığı çalışmada, okul türünün beden eğitimi retmenlerinin kullandıkları stratejileri etkilemediği görülmüştür. Bu sonuç bulgularımızı desteklemektedir.

Mesleki kıdem değişkenine ait bulgulara bakıldığında genel olarak fark bulunmamıştır. 1. Tip (hafif) ğrencide: ‘‘şınav veya koşu yaptırma’’ stratejisinin mesleğe yeni başlayan 1-5 mesleki kıdem yılına sahip beden eğitimi retmenlerinin daha sık kullandığı görülmüştür. Bunun nedeni şınav ve koşunun ceza olarak algılanmaması olabilir. Fakat istenmeyen davranış karşısında bu stratejinin sık kullanımını şınav ve koşu gibi beden eğitimi dersine karşı isteksizlik uyandırabilir. ‘‘Aileyle iletişime geçme’’ stratejisi meslekte daha çok kıdeme sahip beden eğitimi retmenlerinin daha sık kullandığı görülmüştür. Bu durum tecrübeyle açıklanabilir. Öğrencinin istenmeyen davranışının altında yatan nedeni öğrenmek zm için yararlı olabilir.

Demir (2003), Kahraman (2006), zbebit (2007), Korkmaz ve ark. (2007), Tolunay (2008), şenkulak (2010), mesleki kıdem düzey ile istenmeyen ğrenci

davranışlarına karşı öğretmenlerin kullandıkları stratejiler arasında fark bulmamışlardır ve bu sonuçlar çalışmalarımızı desteklemektedir.

Baysal (2009), Sezgin ve Duran (2010), Doğar (2013)'ın çalışmalarında, öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre disiplin sorunlarına karşı kullandıkları çözüm yolları arasında anlamlı bir fark bulmuşlardır ve bu sonuçlar çalışmamızı desteklememektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre istenmeyen davranış gösteren öğrenciye karşı kullandıkları stratejiler arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. 26-30 yaş arasındaki beden eğitimi öğretmenleri “Aileyle iletişime geçme” stratejisini diğer gruptaki öğretmenlerden daha sık kullandıkları görülmüştür. “Rehberlik servisine gönderme” stratejisi 46 yaş ve üzeri beden eğitimi öğretmenlerinin daha sık kullandığı sonucuna varıldı. Bunun nedeni tecrübeli öğretmenlerin sorunu çözmek için, profesyonel uzmanlardan yardım almayı tercih ettikleri söylenebilir. Şiddetli düzeyde istenmeyen davranış gösteren öğrenciye karşı 25 yaş ve altı beden eğitimi öğretmenlerinin” Öğrenciye bağırma” stratejisini daha sık kullanmaları, mesleğe yeni başlamaları, istenmeyen davranışlar karşısında doğru karar verememeleri olarak açıklanabilir. Öğretmenlerin yaşları ilerledikçe öğrencilere verdikleri tepkiler daha olumlu ve sabırlı olabilir.

Literatüre bakıldığında, Kahraman (2006), Şahin (2008), Teymuroğlu (2011)'nun çalışmalarında, istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullanılan öğretmen stratejilerinde, öğretmenlerin yaşı açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuç çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Korkmaz ve ark. (2007), Tolunay (2008), Erzurum ve Kır (2011), Pehlivan (2012)'ın çalışmalarında, istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullanılan öğretmen stratejilerinde, öğretmenlerin yaşı açısından anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuçlar çalışmamızı desteklememektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları yöntemler, öğretmenlerin ders işlediği sınıfların mevcutlarına göre genel olarak farka rastlanmamıştır. Fakat “Not düşürme” stratejisi 26-30 sınıf mevcudu olan sınıflarda daha sık kullanılmıştır. Diğer gruplarda ortalamaların yakın olması 26-30 mevcutlu sınıflardaki farkın açıklanmasını zorlaştırmaktadır. Çünkü 31 ve üzeri mevcudu olan sınıflarda bir fark bulunmamıştır.

Kahraman (2006), Tolunay (2008), Özer (2009), sınıf mevcudu ve istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı öğretmenlerin kullandıkları stratejiler arasında bir fark saptamamıştır. Bu sonuç çalışmamızı desteklemektedir.

Teymuroğlu (2011), sınıf mevcudu ve istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı öğretmenlerin kullandıkları stratejiler arasında “yeni görevler veririm”, “özel olarak konuşurum” stratejilerinde bir fark bulmuştur. Diğer stratejilerde sınıf mevcudu açısından bir fark bulunmamıştır. Bu sonuç çalışmamıza paraleldir.

İnce (2011)’nin çalışmasında, sınıf mevcudu ve istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı öğretmenlerin kullandıkları stratejiler arasında fark bulunmuştur. Fakat yönüyle ilgili bir saptama yapılamamıştır. Bu sonuç çalışmamızla paralellik göstermemektedir.

Ders alanının büyüklüğüne ilişkin bulgular incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları “Okul dışı uzmandan yardım alma” stratejisinde sadece farklılık göstermiştir. 1001 m2 ve üstü alanda ders işleyen öğretmenler bu stratejiyi daha sık kullanmışlardır. Bu değişkenle ilgili literatürde bir bilgiye rastlanmamıştır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptıkları okulların mevcuduna ilişkin bulguya bakıldığında “Not düşürme” stratejisi 1001 ve üstü grupta daha sık kullanılmıştır. Okulların kalabalık olması beden eğitimi öğretmenlerinde daha çok yorgunluğa neden olabilir. Bunun sonucunda olumsuz bir strateji olan not düşürme stratejisine daha çok başvurulabilir.

Aynı ders ortamını başka beden eğitimi öğretmeniyle kullanılmasıyla ilgili değişkene bakıldığında, “Görmezden gelme”, “Öğrencinin bir daha istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme” ve “Not düşürme” stratejilerinde farklılık görülmüştür. “Görmezden gelme” stratejisi ders ortamını paylaşmayan beden eğitimi öğretmenlerinde daha sık kullanılmasının nedeni az öğrenciyle ders işlenirken bu problemlerin görmezden gelerek sönmesi sağlanabilir.

“Öğrencinin bir daha istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme” stratejisi 1-12 ders saati aynı ortamı paylaşan beden eğitimi öğretmenleri daha sık kullandıkları görülmüştür. Diğer gruplarda bu farka rastlanmaması sonucu bu durumu az ya da çok sınıfın aynı ortamı kullanılmasıyla açıklanamamaktadır.

“Not düşürme” stratejisi 13 ve daha üstü aynı ders ortamını paylaşan beden eğitimi öğretmenlerinde daha sık kullanıldığı sonucuna varılmıştır. Bunun nedeni daha çok sınıf ve öğrencinin aynı ortamı paylaşması sonucu olumlu olabilecek stratejilerin kullanılması yerine öğrencinin notla tehdit edilmesi yoluna gidilerek daha çabuk sonuç alma olabilir. Diğer stratejilerde bir farklılık bulunmamıştır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları 22 strateji, çalıştıkları okulun yerleşim yerine göre farklılık göstermemiştir. Fakat beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen 3. tip (şiddetli) öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejilerden beşinde fark bulunmuştur. “Teneffüse çıkarmama”, “Öğrenciyi daha çok önemseme”, “Rehberlik servisine gönderme”, “Sınav veya koşu yaptırma ve “Öğrenciye bağırma” stratejilerinde köy ve kenar mahallede, küçük ve orta büyüklükteki şehirde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin daha sık kullandığı görülmüştür.

Ailenin gelir düzeyiyle, istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı öğretmenlerin kullandıkları stratejiler arasında fark bulunmuştur. Ailenin gelir düzeyi arttıkça, öğrencinin çağdaş disiplin uygulamalarını benimsediği sonucuna ulaşılmıştır (İnce 2011). Bu sonuç çalışmamızı desteklememektedir.

Demir (2003) ve Tolunay (2008), ailenin gelir düzeyiyle, istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı öğretmenlerin kullandıkları stratejiler arasında fark saptamamıştır. Bu sonuç çalışmamıza paralellik göstermektedir.

Öneriler:

- Araştırmamızın sınırlılıklarından biri olarak sadece öğretmen görüşlerine yer verilmesinden dolayı, bundan sonra yapılacak benzer çalışmalarda öğretmen görüşlerinin yanında öğrenci görüşlerinin de belirleneceği nitel ve nicel çalışmaların yürütülmesi önerilebilir.

- Gerek görevdeki öğretmenlerin gerekse öğretmen adaylarının, sözel ve sözel olmayan iletişim becerilerini geliştirmeye ve daha etkili kullanabilmeleri ve sınıflarda ortaya çıkan istenmeyen öğrenci davranışlarıyla başetme stratejileri konusunda gerekli bilgi ve beceriye sahip olmaları gerektiği, bunun için lisans eğitimi sırasında verilen sınıf yönetimi derslerinde ve görevdeki öğretmenler için

düzenlenen hizmet içi eğitim seminerlerinde bu konuya hassasiyetle yaklaşılması gerektiği söylenebilir.

- Farklı bir araştırma yöntemiyle (derslerin video ile kaydedilmesi, gözlem vb.), beden eğitimi öğretmenlerinin ders ortamındaki sınıf yönetimi davranışları analiz edilerek, bu araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılabilir. Buradan hareketle etkili sınıf yönetimine ulaşmada nasıl bir yol izleneceği daha kolay anlaşılabilir.

- Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin geliştirilmesi adına Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştiren bölümlerde okutulmakta olan sınıf yönetimi dersleri yeniden ele alınmalıdır.

- Öğretmen merkezli, sınıfta ve aktiviteden uzak yapılan derslerde öğrencilerin sıkılarak öğrenme ortamını bozan davranışlara girdiği, öğretmen davranışlarının da bunda etken olduğu görülmektedir. Bu çerçevede öğrenciyi sınıf ortamında uzaklaştırarak, rahatlamasını sağlayacak ve hareketli kılacak olan beden eğitimi derslerine daha fazla önem verilmesinin öğretimin işleyişi açısından daha iyi sonuçlar vereceği, ayrıca bu çalışmaların derslere özgü yapılarak, hangi derste ne tür öğretim ortamı oluşturulması gerektiği konularında araştırmaların yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

- İstenmeyen davranış ortaya çıkmadan önlem almaya çalışılmalı, davranış ortaya çıktığında ise müdahale etmekte gecikilmemelidir.

- Bu çalışma yalnızca bir ildeki beden eğitimi öğretmenleriyle yapılmıştır. Aynı şekilde farklı ildeki ve branşlardaki öğretmenler ile veya daha fazla sayıda öğretmen ile çalışma tekrar yapılabilir.

- Okul kurallarının uygulanmasında aile önemli bir faktördür. Okula başlayan her çocuk ailesinden öğrendiği bir takım kuralları beraberinde getirir. Her çocuğun farklı bir aile ortamında yetiştiği göz önüne alındığında bu durumun sınıfta

birtakım güçlükler sebebinde olacağı muhakkaktır. Öğrencilere doğru bir davranış kazandırmak için aileler planlı bir şekilde bilinçlendirilmelidir.

- Okullarda kurallara uymayı alışkanlığa dönüştürecek etkinliklere yer verilebilir.

- Öğrencilerin birbirlerine karşı gösterdikleri olumsuz davranışların en az düzeye indirilebilmesi için öğretmenler, sınıf içinde öğrencilerin birbirleriyle sağlıklı iletişim ve iyi ilişkiler kurabileceği bir sosyal yapı oluşturmaya özen göstermelidir.

- İstenmeyen davranışlar, içinde öğrencinin de bulunduğu öğretmen, yönetici, rehber uzman ve velilerden oluşturulacak bir takım çalışması yoluyla ortak bir yaklaşımla ele alınmalıdır.

- Öğrencilerin hatalarına karşı öğretmenler daha anlayışlı, onları cesaretlendirici şekilde davranabilmelidirler. Çünkü yeni karşılaştıkları durumlarda hata yapmaktan korkan öğrenciler derse katılmak istemeyerek istenmeyen davranışlarda bulunabilirler.

KAYNAKÇA

AĞAOĞLU E (2013) Sınıf yönetimi ile ilgili genel olgular. Sınıf Yönetimi. Ed: Z. KAYA, 14. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara, s: 10.

AKIN G (2002) Ortaöğretim Kurumlarında Öğretmenlerin Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Disiplin Sorunları Ve Başetme Yolları. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

ALAY B (2013) Ortaokul Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Tutumları İle Öğretim Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ALBERTS HC, HAZEN HD, THEOBALD RB (2010) Classroom incivilities: interactions between college student sand instructors in the US. *Journal of Geography in Higher Education*. 34(3), 439-462.

ARSLAN Y, SAÇLI F, DEMİRHAN G (2011) Beden eğitimi öğretmenlerinin derste karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlara karşı kullandıkları yöntemlere ilişkin öğrenci görüşleri. *Spor Bilimleri Dergisi*.22 (4), 164-174.

ASLAN Ş, DÜNDAR U, ALPTEKİN A, SARAÇ N (2011) Öğretmenlerin beden eğitimi dersinde ortaya çıkan istenmeyen davranışlara karşı kullandıkları yöntemler. *Van Yüzüncü Yıl Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı*, 46-51.

ATCI A (2004) İlköğretim I. Kademe Öğretmenlerinin Sınıf İçi Problem Davranışlara Yönelik Müdahalelerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.

AYDIN A (2013). Sınıf Yönetimi. 16. Baskı. Alfa Yayınevi, İstanbul, s: 154-196.

BAŞAR H (2009). Sınıf Yönetimi. 15. Baskı. Ankara. Anı Yayıncılık. s:113-156.

BAY E, MERT O, OZAN C (2011). İlköğretim 6-8. sınıflarda ortaya çıkan istenmeyen öğrenci davranışları ve öğretmenlerin davranış yönetim stratejileri. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23.

BAYSAL N (2009) İlköğretim II. Kademe Görevli Öğretmenlerin Sınıfta Karşılaştıkları Disiplin Sorunlarına, Bunların Nedenlerine Ve Çözüm Yollarına İlişkin Görüşleri (Diyarbakır İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri anabilim Dalı.

CELEP C (2011) Sınıf Yönetiminde Kuram ve Uygulama. 6. Baskı, Pegem Akademi, Ankara, s:163.

CUMMINGS C (2000) Winning Strategies for Classroom Management. Association for Supervision and Curriculum Development, United States, s:118.

COHEN L, MANION L (1990) A Guide Teaching Practise. 3. Edition. Roudledge. London. s: 25.

ÇANKAYA İ, ÇANAKÇI H (2011) Sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlarla başa çıkma yolları. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkishor Turkic*, 6 (2), 307-316.

ÇAPRI B, BALCI A, ÇELİKKALELİ Ö (2010) İlköğretim öğretmenlerinin sınıf içi istenmeyen davranışlara ilişkin görüşlerinin karşılaştırılması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (2), 89-102.

ÇELİK V (2005) Sınıf Yönetimi. 3. Basım. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s: 8-10.

ÇİFTÇİ F (2006) Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Şiddete Başvurma Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

DANAĞLU G (2009) Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin İlköğretim 5. Sınıflarda Karşılaştıkları İstenmeyen Davranışlar ve Bu Davranışlarla Baş Etme Stratejileri. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.

DEMİR Y (2003) Sınıf Öğretmenlerinin Sınıfta Karşılaşılan Problem Davranışlara Karşı Başetme Stratejileri, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

DEMİRTAŞ H. (2005), Sınıf yönetimin temelleri. Etkili Sınıf Yönetimi. 2. Baskı. Ed: H. Kıran, Lisans Yayıncılık, İstanbul, s: 17-18.

DİGELİDİS N, PAPAİANNAU A, LAPARİDİS K, CHRISTODOULİDİS T (2003) A One year intervention in 7th grade physical education classes aiming to change motivational climate and attitudes towards exercise. *Psychoogy Sport and Exercise*, 4. 195-210.

DOĞAR A (2013) İlköğretim II. Kademe (6.7 ve 8. Sınıflar) Beden Eğitimi Derslerinde Öğrencilerde Görülen İstenmeyen Davranışlar ve Öğretmenlerin Yaklaşımlarının Değerlendirilmesi. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.

DOYLE W (1990) Classroom management techniques. In Oliver. C.Moles, Ed. Student Discipline Strategies: Resarch and Practice. State University of New York Press, 347-360.

ERDEN M (2008) Sınıf Yönetimi. Arkadaş, Ankara, s: 30-153.

EROL O, ÖZAYDIN B, KOÇ M (2010) Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Olaylar, Öğretmen Tepkileri ve Öğrenciler Üzerindeki Etkileri: Unutulmayan Sınıf Anılarının Analizi. *Educational Administration: Theory and Practice*. 16 (1), 25-47.

FERNANDEZ-BALBOA JM (1991) Beliefs, interactive thought sandactions of physical education student teachers regarding pupil misbehaviors .*Journal of Teaching in Physical Education*, 11. 59-78.

GOYETTE R, DORE R, DİON E (2000) Pupils' misbehavior sand there action sand casual attributions of physical education student teachers: A sequential analysis. *Journal of Teaching In Physical Education*, 20, 3-14.

GÖKDUMAN G (2007) Sınıf Yönetiminde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Resmi İlköğretim Okulları ve Özel İlköğretim Okullarında Mukayeseli İncelenmesi (Kayseri İli Örneği). Yayınlanmış Yüksek lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

GÜLEÇ S, ALKIŞ S (2004) Öğretmenlerin sınıf ortamında kullandıkları davranış değiştirme stratejileri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (2), 247-266.

GÜNDÜZ HB (2004) Eğitim, Okul ve Sınıf Yönetimi. Sınıf Yönetimi. Ed: Ç ÖZDEMİR, Ş ERÇETİN. 1. Baskı. Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti. Ankara, 22-23.

GÜVEN B (2004) Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminin Öğretmen Davranışı Boyutuna İlişkin Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

HARRISON JM (1992) Instructional Startegies for Secondary School Physical Education. Third Edition. Connie L. Blakemore, USA.

HENKEL SA (1994) Teachers' conceptualization of pupil control in elementary school physical education. *Research Quarterly for Exercise and Sport*. 62 (1), 52-60.

HO IT (2004) A comparison of Australian and Chinese teachers' attributions for student problem behaviors. *Educational Psychology: An International Journal of Experimental Educational Psychology*. 24(3), 35-391.

İNCE B (2011) Sınıfta İstenmeyen Davranışlara Karşı Öğretmenlerin Disiplin Uygulamalarıyla İlgili İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerinin İncelenmesi (İstanbul İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı.

KAHRAMAN C (2006) Sınıf İçi İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Önlenmesi ve Giderilmesine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KESİCİ AE, SARP KAYA PY (2013) Lise öğrencilerinin sınıf içi istenmeyen davranışları. *Turkish Studies*, 8 (12), 467-478.

KESKİN MA (2002) Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları İstenmeyen Öğrenci Davranışları ve Kullandıkları Başetme Yolları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KORKMAZ İ (2003) İstenmeyen davranışların önlenmesi. Sınıf Yönetimi. Ed: Z KAYA, 3. baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara, s:173.

KORKMAZ F, KORKMAZ NH, ÖZKAYA G (2007) Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenme ortamını bozan davranışlara karşı geliştirdikleri davranış stratejileri (Bursa ili örneği). *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 67-87.

KRECH PR, KULİNNA PH, COTHRAN D (2010) Development of a short-form version of the Physical Education Classroom Instrument: measuring secondary pupils' disruptive behaviours. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 15 (3), 209-225.

KULİNNA PH (2007) Teachers' attribution and strategies for student misbehavior. *Journal of Classroom Interaction*, 42(2). 21-30.

KULİNNA PH, COTHRAN DJ, REGUALOS R (2006) Teachers' reports of student misbehavior in physical education. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 77 (1), 32-40.

LEWIS R, ROMI S, QUI X, KATZ YJ (2005) Teachers' classroom discipline and student misbehavior in Australia, China and Israel. *Teaching and Teacher Education*, 21, 729-745.

MARTIN AJ, LINFOOT K, STEPHENSON J (1999) How Teacher Respond Concern About Misbehavior in Thier Classroom. *Psychology in the Schools*, 36 (4), 347-358.

MAYA İÇ (2004) Mesleki-teknik liselerde istenmeyen öğrenci davranışlarına gösterilen öğretmen tepkileri. XIII. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya*, 6-9 Temmuz.

MİLLER GA, FREDENBURG KB, DİEDRİCH KC (2014) Management/Discipline Strategies of Today's Top U.S. Physical Education Teachers. *The Global Journal of Health and Physical Education Pedagogy*, 3, (3), 228-236.

MURSAL E (2005) İlköğretim 1.Kademe 5.Sınıf Öğrencilerinin Sınıf İçerisinde İstenmeyen Davranışlar Göstermesine Neden Olan Öğretmen Davranışlarına İlişkin Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri. Yayımlanmamış yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

OKAT Aİ (2006) Adana İli, Genel Lise ve Endüstri Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okuldaki Kural Dışı Davranışlarına İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Teftişi Anabilim Dalı.

OMOTESO BA, SEMUDARA A (2011) The Relation ship between Teachers' Effectiveness and Management of Classroom Misbehaviours in Secondary Schools. *Psychology*, 2 (9), 902-908.

O'SULLIVAN M, DYSON B (1994) Rules, routines and expectations of 11 high school physical education teachers. *Journal of Teaching in Physical Education*. 13, 361-374.

ÖZBEBİT G (2007) İngilizce Öğretmenlerinin Karşılaştıkları İstenmeyen Öğrenci Davranışları, Kullandıkları Sınıf Yönetim teknikleri ve Kullanım Sıklıkları (Kayseri İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÖZDAYI N (2004). Öğrenci ve Öğretmenlerin Gözüyle Sınıf Yönetimi Sorunlarına Genel Bir Bakış. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü XII. Eğitim Bilimleri Kongre Bildiriler, Cilt 1, Ankara.

ÖZER G (2009) Öğretmen Adaylarının Sınıf içinde Gözlemledikleri İstenmeyen Öğrenci Davranışları ve Bu Davranışlarla Baş etmede Kullanılabilecek Stratejilere ilişkin Görüşler. Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı.

ÖZGÖZGÜ E Ö (2007) Lise Öğretmenlerinin Sınıfta Karşılaştıkları İstenmeyen Davranışlarla Baş etme Stratejileri. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı.

ÖZMEN ZK (2009) İlköğretim Öğretmenlerinin Duygusal Zeka Düzeyleriyle Öğrencilerin İstenmeyen Davranışlarını Algılamaları ve Başa Çıkma Yöntemleri Arasındaki İlişki. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.

ÖZTÜRK N (2001) Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına İlişkin Görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÖZTÜRK (2007) Sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesi ve giderilmesi. Sınıf Yönetimi. 5. Baskı. Ed: E. KARİP, Ankara: Pegem A, s:133-186.

PEHLİVAN Z (2012) Beden eğitimi derslerinde istenmeyen öğrenci davranışları, öğretmenlerin sözlü dönüt biçimi ve dönüt biçiminin öğrenci başarı güdüsüne etkisi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 23 (3), 144-158.

SADIK F (2008) İstenmeyen davranışlarla baş etme stratejilerinin öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelenmesi. *Elementary Education Online*, 7(2), 232-251.

SAKALLIOĞLU A (2014). Ortaokullarda Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Sınıf İçerisinde Karşılaştıkları İstenmeyen Davranışlar ve Bunları Yönetmede Kullandıkları Stratejiler. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

SARI H, DİLMAÇ B (2005) Sınıf yönetiminin temelleri. Sınıf Yönetimi Ed: M GÜRSEL, H. SARI ve B. DİLMAÇ. Eğitim Kitapevi Yayınları, Konya, s: 79-87.

SARITAŞ M (2003) Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar. Sınıf Yönetimi ve Disiplinle İlgili Kurallar Geliştirme ve Uygulama, Ed: L KÜÇÜKAHMET, 3. Baskıdan tıpkıbasım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s:171.

SARITAŞ M (2006) Öğretmen adaylarının değerlendirmelerine göre sınıfta istenmeyen öğrenci davranışlarını değiştirmek ve düzeltmek amacıyla yararlanılan stratejiler, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, (19),167-187.

SAYIN N (2001) Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları İstenmeyen Öğrenci Davranışları ve Davranışların Nedenlerine İlişkin Görüşleri ile İstenmeyen Davranışları Önleme Yöntemleri, Anadolu Üniversitesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir.

SEZGİN F, DURAN E (2010) İlköğretim okulu öğretmenlerinin öğrencilerin istenmeyen davranışlarına yönelik önleme ve müdahale yöntemleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (1), 147-168.

SİYEZ D M (2009) Liselerde görev yapan öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik algıları ve tepkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 1 (25), 67-80.

SUPAPORN S (2000) High school students' perspectives about misbehavior. *Physical Educator*, 57, 124-135.

SUPAPORN S, DODDS P, GRİFFİN I (2003) An ecological analysis of middle school misbehavior through student and teacher perspectives. *The Journal of Teaching in Physical Education*, 22, 328-349.

ŞAHİN O (2005) İlköğretim Okulları 1. Kademe 5. Sınıf Öğrencilerinin Gösterdikleri İstenmeyen Davranışların Görülme Derecesi ve Bu Davranışlara İlişkin Öğretmenlerin Kullandıkları Çözüm Stratejileri. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği.

ŞAHİN S, ARSLAN (2014) Öğrenci ve öğretmen görüşlerine göre istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullanılan öğretmen stratejilerinin öğrenciler üzerindeki etkileri. *Turkish Studies*. 9, (2), 1399-1415.

ŞENKULAK S (2010) Ortaöğretim Kurumlarında Çalışan İngilizce Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları İstenmeyen Öğrenci Davranışları ve Bu Davranışların Yarattığı Sorunları Çözme Becerileri (Kayseri İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

TAMER K, PULUR A. (2001). Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri. Kozan Ofset Matbaası, Ankara, s:41.

TANHAN F, ŞENTÜRK E (2011). Sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik öğretmen tutumları ölçeğinin geliştirilmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (35), 44-53.

TERTEMİZ N (2004) Sınıf Yönetimi ve Disiplini. Sınıf Yönetimi. Ed: L KÜÇÜKAHMET, 5. Baskıdan tıpkı basım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s:74-89.

TEYMUROĞLU B (2011) Sosyal Bilgiler Dersinde Öğretmenlerin Sınıf İçerisinde Gözlemledikleri İstenmeyen Öğrenci Davranışları ve Bu Davranışlarla Baş Etmede Kullanılabilecek Yöntemlere İlişkin Görüşlerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Bilim Dalı.

TOLUNAY AK (2008) Sınıf Öğretmenlerinin Sınıfta Karşılaştıkları İstenmeyen Öğrenci Davranışları ve Bu Davranışlara Karşı Kullandıkları Baş Etme Yöntemleri.

Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı Sınıf öğretmenliği Bilim Dalı.

TOPRAKÇI E (2004). Sınıf Örgütünün Yönetimi. 2. Basım. Ütopya, Ankara, s: 231.

TULLEY M, LIAN HC (1995); Student Teachers and Classroom Discipline, *The Journal of Educational Research*,
<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=a9h&AN=9504282031&site=ehost-live>, (Erişim Tarihi: 15.04.2015).

TÜRNÜKLÜ A (2000). Türk ve İngiliz ilköğretim öğretmenlerinin davranış yönetim stratejilerinin karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 23(Yaz), 449-466.

TÜRNÜKLÜ A, YILDIZ V (2002) Öğretmenlerin öğrencilerin istenmeyen davranışlarıyla başa çıkma stratejileri. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 284,23.

YAVUZER H (2000). Okul Çağı Çocuğu. Remzi Kitabevi, İstanbul, s: 126-137.

YILMAZ N (2008) Dersin akışını bozan istenmeyen davranışları yönetme stratejilerinin incelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi dergisi*. 10 (1), 1-38.

YİĞİT B (2001) “İlköğretim öğrencilerinde görülen istenmeyen davranışlar ve öğretmenlerin önlemek için izlediği yaklaşımlar”. *Trakya Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Dergisi*. Sosyal Bilimler C serisi Cilt: 1.

YONCALIK O (2010) Students' misbehavior in physical education lessons: a sample from Turkey. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 8 (1), 59-86.

YÜKSEL A (2005). İlköğretim I. Kademe 1., 2. ve 3. Sınıflarda İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına İlişkin Öğretmen Gözlem ve Görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

EKLER:

EK 1: Öğretmen Anket Formu:

Değerli Meslektaşım,

Bu ölçek, sınıfta (derste) öğrencilerin sergilediği istenmeyen davranışlarla ilgili tecrübelerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Sizden beklenen, ölçekteki maddeleri, size uygun olup olmama durumuna göre doldurmanızdır. Vereceğiniz cevaplar yanlış veya doğru değildir.

Katkılarınız ve ayırdığınız zaman için teşekkür ederim.

1. Cinsiyetiniz : a) Kadın b) Erkek

2. Meslekteki kıdem yılınız :.....

3. Yaşınız :.....

4. Okul Düzeyi : a) Ortaokul b) Lise

5. Sınıf mevcudu :

a) 20'den az b) 21-25 c) 26-30 d)31-35 e)36-40 f)41'den fazla

6. Ders işlediğiniz alanın büyüklüğü (m²) :

7. Okuldaki öğrenci sayısı :

8. Genel olarak, sınıf yönetiminizi değerlendirir misiniz?

a) Oldukça iyi b) İyi c) Orta d) Ortalama altı e) Zayıf

9. Ders işlediğiniz alan :

a) Spor Salonu b) Okul Bahçesi c)Diğer:

10. Aynı anda başka bir sınıfla ders ortamını paylaşıyor musunuz? (Çakışan ders saatlerinizi yazınız?ders saati.)

İstenmeyen öğrenci davranışlarında karşılaştığınızda aşağıda yazılı olan stratejileri ne sıklıkta kullanırsınız? Lütfen 3 farklı öğrenci tipini unutmayın. Soruları cevaplarken aşağıdaki ölçeği kullanın.

1 =Asla kullanmam

2 =Nadiren kullanırım

3 =Bazen kullanırım

4 =Sık sık kullanırım

5 =Her zaman kullanırım

Muhtemel Stratejiler	Öğrenci #1	Öğrenci #2	Öğrenci#3
	Bu öğrenci ders sırasında yerinde oturamaz. Dikkatini toplayamaz ve talimatları takip edemez. Dikkati çekmek için uygunsuz hareketler yapar.	Bu öğrenci derslerde çoğu zaman konuşur. Konuşma bazen tartışmaya ve kavgağa dönüşür. Sık sık konuşmaları keser.	Bu öğrenci sınıfta çok dikkatsiz (kaba) oynar ve güvensiz hareketleri ile kendini ve başkalarını riske atar. Bazen bu öğrenci başkalarını itekler ve genel olarak diğerlerine zorbalık yapar.
Olumlu öğrenciyi model olarak gösterme (“Ahmet ne güzel sıra oldu, Hoşuma gitti”)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Teneffüse çıkarmama	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Aileyle iletişime geçme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Öğrenci dersin bir kısmında iyiyse serbest zaman ya da sevdiği aktiviteyle ödüllendirme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Not düşürme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Başka bir öğrenciden yardım isteme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Öğrenciyle sözleşme imzalama	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Şınav veya koşu yaptırma	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Grup baskısı uygulama	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Doğru davranışlar için ekstra puan verme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Öğrenciye bağırma	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
İdareye gönderme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Direkt yanlışı yaptığını söylemektense, olumlu bir eleştiri ile dikkatini çekme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Fiziksel ceza uygulama	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Okul dışı uzmandan yardım alma	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Direkt tartışmaya girme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Öğrencinin favori aktivitesine katılmasına izin vermeme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Başka öğretmenden yardım isteme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Davranışı görmezden gelme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Öğrencinin bir daha istenmeyen davranışı yapmaması için çözüm olabilecek alternatifleri yazmasını isteme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Diğer öğrencilerden o öğrenciyle ilgilenmelerini isteme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Öğrenciyi daha çok önemseme/ilgi gösterme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Öğrenciyi dersten atma	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Rehberlik servisine gönderme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Öğrencinin iyi davranışını yakalayıp övme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Bir kenarda bekletme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Sınıf öğretmeniyle iletişime geçme	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
Sizin başka önerileriniz varsa lütfen ekleyin.			

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 12774561/44/2679292
Konu: Anket İzni.

11/03/2015

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma, yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri Uygulama Genelgesi.
b) Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü Genel Sekreterlik 26.02.2015 tarih ve 1403 Sayılı yazısı.

Yapılacak olan araştırma bir İli kapsıyorsa izin işlemlerinin ilgili İl Millî Eğitim Müdürlüğünce sonuçlandırılması ilgi (a) genelge ile hükme bağlanmıştır.

İlgi (b) yazı ile Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Murat ERGİN, İlimiz merkez ortaokullar ve Liselerde, ayrıca İlimize bağlı İlçelerin ortaokul ve liselerinde görevli beden eğitimi öğretmenleriyle "Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Karşı Kullandıkları Stratejiler" konulu anket çalışması yapması için izin talep etmektedir.

Müdürlüğümüze oluşturulan Araştırma Değerlendirme komisyonu tarafından düzenlenen araştırma formunda adı geçen Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi Murat ERGİN'in, 15.03.2015- 15.04.2015 tarihleri arasında Eğitimi Öğretimi aksatmadan tüm sorumluluğun okul müdürlüklerine ait olması kaydıyla gönüllülük esasına göre anket çalışmasını yapması, ve yapılan anket çalışmanın bitiminden sonra birer nüshasının Müdürlüğümüze elden teslim edilmesi kaydıyla Müdürlüğümüze uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

İsmail ÇETİN
Millî Eğitim Müdürü

OLUR

11/03/2015

Adnan KAYIK
Vali a.
Vali Yardımcısı

Vali Elektronik İmza
Aşağı İmza
11/03/2015

Adres: Cumhuriyet Meydanı KIRIKKALE
http://kirikkale.meb.gov.tr
E- Postası: kirikkalemem@meb.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi: Ahmet TAŞTEKİN V.H.K.İ
Tel : (318) 224 61 03-08 (Strateji Geliştirme2 - 1182)
Fax : (318) 224 25 59

Pamela Hodges Kulinna'dan ölçek kullanımı için izin alınması ile ilgili mail:

I attached are 2 papers and the corresponding instruments. On study looked at teachers' perceptions of student misbehaviors and in the other paper teachers gave attributions for why they think students misbehave.

I hope this is helpful - warm regards,

Pamela

Pamela Hodges Kulinna'nın anlaşılmayan 5 madde ile ilgili açıklamaların yer aldığı mail:

1. Remove access to favorite activity (this means that teachers do not let students participate in a favorite physical activity during class if they have misbehaved)
2. Distract the student with another, more positive behavior (this means the teachers points out someone doing what they should be doing such as sitting quietly rather than the student doing something wrong)
3. Assign a peer helper.(this means that another student is assigned to help the student who is off task)
4. Have student write or copy papers (this means that instead of participating in class in the physical activities, misbehaving students sit and write a paper about what they did to misbehave and they write about a better alternative to solve the problem the next time)
5. Detention (staying after school or during lunch in a room with kids who have done something wrong)

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı :Murat ERGİN
Doğum Yeri-Yılı :Ankara, 1972
Medeni Durumu :Evli
Yabancı Dili :İngilizce
E-posta :murat.ergin.mynet.com

ÖĞRENİM DURUMU

1994-2000 :Lisans, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksek Okulu, Ankara

İŞ DENEYİMİ

2001- :M.E.B.'de Beden Eğitimi Öğretmeni